

IES "Leiras Pulpeiro"
R/ Orquidea nº 45, 27004 Lugo
Tlfno: 982-203427 / Fax 982-203486
ies.leiras.pulpeiro@edu.xunta.es

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEPARTAMENTO DE GREGO

Rosa Mª Rodríguez García

18/09/2020

Materias: Latín 4° (páx. 1), Latín I (páx.46), Latín II (páx. 105),
Grego I (páx. 151), Cultura Clásica 3° (páx.207).

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2020-2021

Materia:

- **LATÍN (4º ESO)**

1	INDICE	Folla 1	Páxina
2	Conceptos clave da programación	Folla 2	4
3	Contexto	Folla 3	5
	Características do centro e do alumnado.		5
	Obxectivos adaptados ao contexto		5
4	Secuenciación e temporalización por unidades	Folla 4	6
5	Relación dos aspectos curriculares con cada unidade:	Folla 5	11
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares		11
	Para cada estándar:		11
	Grao mínimo de consecución		11
	Peso na cualificación		11
	Instrumentos de avaliación		11
	Temas transversais		11
6	Metodoloxía didáctica:	Folla 6	22
	Aspectos xerais		22
	Estratexias metodolóxicas		23
	Secuenciación habitual do traballo na aula		24
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos		26
7	Avaliación	Folla 7	28
	1. Avaliación inicial		28
	2. Avaliación continua		28
	3. Avaliación final		30
	4. Avaliación extraordinaria		32
	5. Materias pendentes de cursos anteriores		32
8	Outras avaliacións	Folla 8	33
	1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		33
	2. Avaliación da programación didáctica		33
9	Atención á diversidade	Folla 9	35
	Medidas ordinarias: Organizativas		35
	Medidas ordinarias: Curriculares		35
	Medidas extraordinarias: Organizativas		35
	Medidas extraordinarias: Curriculares		36
10	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10	36
11	Datos do departamento		36
12	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)		37
13	ANEXO COVID-19	Folla 11	38
	Plan de reforzo e recuperación		38
	Docencia non presencial: adaptacións derivadas		38

1. Organización do traballo escolar	38
2. Aprendizaxes imprescindibles	40
3. Procedementos e instrumentos de avaliación	46
4. Criterios de cualificación	46
5. Información ao alumnado e ás familias	46

2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)	
Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 2777/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das completencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- Contexto

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Situación

R/ Orquídea, 45
27004-Lugo

Centros adscritos

CEIP de Casás
CEIP Menéndez Pelayo

Ensinanzas que oferta o centro

ESO / Bacharelato / CFGS Procesos e calidade na industria alimentaria

Características singulares

O centro está situado nunha zona periférica da cidade, de contorna socioeconómica media-baixa con abundancia de vivendas sociais.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Castelán e galego.

Alumnado con NEAE no curso actual

Cinco alumnos/as con trastornos xerais do desenvolvemento (trastornos do espectro autista): catro deles escolarizados nunha unidade de educación especial en 3º e 4º de ESO; o outro alumno escolarizado en réxime ordinario en 1º de ESO.

Un alumno con deficiencia motora escolarizado en 1º de ESO.

Menos dunha decena de alumnos/as que precisan adaptación curricular individualizada por presentar problemas de atraso académico, matriculados en 1º e 2º de ESO.

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación de etnia xitana: unha altísima porcentaxe non adoita rematar a ESO.

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

2.- Obxectivos do Bacharelato (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o

	eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
11	m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos Latín 4º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
1ª Avaliación	1	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	1	Setem / Out	10	x
		B1.1.	Marco xeográfico da lingua.				
		B1.2.	O indoeuropeo. Linguas indoeuropeas e familias lingüísticas.				
		B1.3.	Linguas de España: linguas romances e non romances.				
		B1.4.	Orixe, evolución e etapas do latín. Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.				
		B2	BLOQUE 2. SISTEMA DE LINGUA LATINA: ELEMENTOS BÁSICOS				
		B2.1.	Orixes da escritura. Sistemas de escritura.				
		B2.2.	Orixe e evolución do alfabeto latino.				
		B2.3.	Pronuncia do latín.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.4.	Mitoloxía e relixión: O rapto de Europa. Orixe mitolóxica dos nomes dos días da semana.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados con los sistemas de escritura: Diodoro Sículo, <i>Bibliotheca</i> 3,4; Tácito, <i>Anales</i> XI, 14.				
2ª Avaliación	2	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	2	Out/ Nov	10	x
		B1.5.	Evolución fonética: -m final, -e átona en sílaba final				
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
		B3.1.	Formantes das palabras.				
		B3.2.	Tipos de palabras: variables e invariables.				
		B3.3.	Concepto de declinación e conjugación.				
		B3.4.	Flexión nominal: substantivos e adxectivos da primeira declinación.				
		B3.5.	Flexión verbal: O presente de indicativo do verbo "sum" e da primeira e segunda conjugación.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.1.	Elementos da oración.				
		B4.2.	Casos latinos.				
		B4.3.	Concordancia.				
		B4.4.	Oración simple: oracións atributivas e predicativas.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.1.	Períodos da historia de Roma: a fundación de Roma.				
		B5.4.	Mitoloxía e relixión: Marte.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coa cidade de Roma e as súas orixes lexendarias: Juvenal, <i>Sátiras</i> III, Tito Livio, <i>Ab urbe condita</i> I, 3-7.				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B.6.5.	Producción de pequenos textos en lingua latina.				
B7	BLOQUE 7. LÉXICO						
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.						
B.7.2.	Composición e derivación culta: prefixos de orixe latina.						
B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>a priori</i> , <i>aposteriori</i> , <i>ante meridiem</i> , <i>post meridiem</i> .						
3ª Avaliación	3	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	3	Nov	10	x
		B1.5.	Evolución fonética: -s líquida inicial, -u final átona				
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
		B3.4.	Flexión nominal: a segunda declinación e os adxectivos 2-1-2.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.5.	Oración composta: coordinación.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.1.	Períodos da historia de Roma: Monarquía, República e Imperio.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.						
B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución						
B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados con acontecementos e						

4		personaxes históricos: Suetonio: <i>Vida dos doce Césares</i> .	4	Dec	8	x
	B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
	B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
	B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
	B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.				
	B.7.2.	Composición e derivación culta: prefixos de orixe latina				
	B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>curriculum vitae</i> , <i>postdata</i> , <i>ítem</i> , <i>viceversa</i> , <i>ultimatum</i> .				
	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES				
	B1.5.	Evolución fonética: -diftongos -au-, -ae-, -oe-, e oclusivas xordas intervocálicas.				
	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
	B3.5.	Flexión verbal: o presente de Indicativo activo das 3ª, 3ª mixta e 4ª conxugacións.				
	B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
	B4.4.	Oración simple: oracións atributivas e predicativas.				
	B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
	B5.1.	Hispania: unha provincia romana.				
	B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
	B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
	B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
	B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
	B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coa Hispania romana: Plinio o Vello: <i>Histonía Natural III</i> ; Estrabón: <i>Xeografía III</i> .				
B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.					
B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.					
B7	BLOQUE 7. LÉXICO					
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.					
B.7.2.	Composición e derivación culta: sufixos de orixe latina					
B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>grosso modo</i> , <i>idem</i> .					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
2ª Avaliación	5	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	5	Xan	9	x
		B1.5.	Evolución fonética: consonantes geminadas.				
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
		B3.4.	Flexión nominal: temas en consoante da terceira declinación (substantivos e adxectivos).				
		B3.5.	Flexión verbal: O imperfecto de Indicativo activo.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.5.	As oracións coordinadas copulativas e adversativas.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.2.	A organización social de Roma. A escravitude.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coas clases sociais: Séneca, <i>Cartas morales a Lucilio</i> , 2, 10-11; Diodoro: <i>Bibliotheca Historica</i> , X, 34-35; Apiano, <i>Historia romana</i> 1, 116; Petronio, <i>Satiricón</i> 57, 6.				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
		B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.				
		B.7.2.	Composición e derivación culta: sufixos de orixe latina				
		B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>in fraganti</i> , <i>in situ</i> .				
6	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	6	Febrei	9	x	
	B1.5.	Evolución fonética: oclusivas sonoras intervocálicas, os grupos consonánticos -ns- e -gn-.					
	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA					
	B3.4.	Flexión nominal: substantivos de tema en vocal, mixtos e falsos parísílabos da terceira declinación. Adxectivos de tema en vocal de 1, 2 e 3 terminacións.					
	B3.5.	Flexión verbal: O futuro imperfecto de Indicativo activo.					

		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.2.	A organización política de Roma.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coa política: Cicerón, <i>Breviario de campaña electoral</i> .				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
		B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.				
		B.7.2.	Composición e derivación culta: sufixos de orixe latina				
		B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>lapsus, confer, exlibris</i>				
		7					
B1.5.	Evolución fonética: o breve tónica, e breve tónica.						
B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA						
B3.4.	Flexión nominal: Cuarta e quinta declinación						
B3.5.	Flexión verbal: Pretérito perfecto de indicativo.						
B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN						
B5.2.	A O exército romano.						
B6	BLOQUE 6. TEXTOS						
B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.						
B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.						
B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución						
B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados co exército: Salustio, <i>Conxuración de Catilina</i> .						
B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.						
B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.						
B7	BLOQUE 7. LÉXICO						
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.						
B.7.2.	Composición e derivación culta: lexemas de orixe latina						
B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>per cápita, mutatis mutandis, nota bene..</i>						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probos avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	8	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	8	Marzo/ Abril	12	x
		B1.5.	Evolución fonética: vocales átonas postónicas, f- inicial.				
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
		B3.4.	Flexión pronominal: persoais e demostrativos				
		B3.5.	Flexión verbal: pluscuamperfecto de indicativo e futuro perfecto de indicativo				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.4.	A relixión en Roma:.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coa relixión: Lucano, <i>Farsalia I, 585</i> ; Lactancio, <i>Edicto de Milán</i> .				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
B7	BLOQUE 7. LÉXICO						
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.						
B.7.2.	Composición e derivación culta: lexemas de orixe grega e latina da área científico-técnica.						
B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>quorum, alter ego, contra natura..</i>						
9		B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES				
		B1.5.	Evolución fonética: grupos consonánticos cl-, fl-, -pl iniciais e -ct-interior.				
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				

	9	B3.4.	Flexión nominal: os numerais.	Abril/ Maio	12	x	
		B3.5.	Flexión verbal: presente, imperfecto, pretérito perfecto e pluscuamperfecto de subxuntivo				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.3.	A familia romana. A educación.				
		B5.5.	Vida cotiá: vivenda, alimentación e indumentaria.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2.	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3.	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos relacionados coa educación e a familia: <i>Corpus de Glosas Latinas III, 379 y ss</i> ; Quintiliano, <i>A instrución dun orador</i> .				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
		B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.				
		B.7.2.	Composición e derivación culta: lexemas de orixe grega e latina da área científico-técnica.				
		B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>ad hoc, adenda, alias, ipso facto..</i>				
	10	10	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	Maio/ Xuño	16	x
			B1.5.	Evolución fonética: grupos latinos <i>-cul-</i> , <i>-li-</i> .			
			B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA			
			B3.5.	Flexión verbal: presente, imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo pasivo. O infinitivo de presente activo e o participio de perfecto pasivo.			
B4			BLOQUE 4. SINTAXE				
B4.6.			Construcións de infinitivo e participio				
B5			BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
B5.6.			Ocio e espectáculos públicos: <i>ludi circenses, ludi scaeni</i> . Outras diversións: as temas e os banquetes				
B6			BLOQUE 6. TEXTOS				
B6.1.			Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
B6.2.			Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
B.6.3.			Iniciación ás técnicas de tradución				
B.6.4.			Lectura comprensiva de textos relacionados co ocio e os espectáculos: Séneca, <i>Cartas a Lucilio, 1,7</i> ; Suetonio, <i>Vida dos doce Césares 44, 2-3</i> ;				
B.6.5.			Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
B.6.5.	Produción de pequenos textos en lingua latina.						
B7	BLOQUE 7. LÉXICO						
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.						
B.7.2.	Composición e derivación culta: lexemas de orixe grega e latina da área científico-técnica.						
B.7.3.	Locucións latinas de uso actual: <i>hábitat, modus vivendi, in memoriam...</i>						

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais								
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																					
1	B1.1.	B1.1.	LAB1.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC CAA CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> LAB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico no que se sitúa en distintos períodos a civilización romana, delimitando o seu ámbito de influencia e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica. 	100%	10%	X		X											
	B1.2.	B.1.2.	LAB.1.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> LAB.1.2.1. Define o indoeuropeo e recoñece as linguas indoeuropeas e as súas familias, delimitando nun mapa a zona de orixe e as zonas de expansión. 	90%	10%			X				X							
		B.1.3.	LAB.1.3.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> LAB.1.3.1. Identifica as linguas que se falan actualmente en Europa, diferenciando pola súa orixe entre indoeuropeas e non indoeuropeas, clasifica as primeiras en familias lingüísticas e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan. 	100%	10%	X						X				X			
	B.1.3.	B1.4.	LAB1.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> LAB1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan. 	90%	10%			X				X				X			
B1.4.	B.1.5.	LAB.1.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LAB.1.5.1. Identifica e diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos, en relación co termo de orixe. 	100%	10%	X					X			X						
BLOQUE 2: SISTEMA DA LINGUA LATINA: ELEMENTOS BÁSICOS																					
B2.1.	B2.1.	LAB2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LAB2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura e clasifícaaos consonte a súa natureza e a súa función. 	50%	10%								X			X				
B2.2.	B2.2.	LAB2.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> LAB2.2.1. Explica a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do abecedario latino, sinala as principais adaptacións que se producen en cada unha delas, recoñece os tipos de alfabetos usados actualmente en Europa e relaciona cada un coas linguas que os empregan. 	40%									X			X				
B2.3.	B2.3.	LAB2.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LAB2.3.1. Le en voz alta textos latinos de certa extensión coa pronuncia correcta. 	90%	10%		X							X						
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																					
B5.4.	B5.4.	LAB5.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes. 	100%	10%	X								X	X	X				
BLOQUE 6: TEXTOS																					
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	100%	10%						X			X	X					
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	50%						X			X							
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																					
B.1.5.	B.1.6.	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución. 	80%	10%	X						X			X					
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																					
2	B3.1.	B3.1.	LAB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LAB3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma. 	80%							X		X		X				
	B3.2.	B3.2.	LAB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LAB3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas. 	90%							X		X		X				

B3.3.	B3.3.	LAB3.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.3.1. Define o concepto de declinación e conjugación.	90%	30%	X											X									
B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100%		X												X								
		LAB3.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100%		X					X								X							
B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.	100%		X					X								X							
		LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación.	90%							X		X						X							
	B3.6.	LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%		X						X		X					X							
BLOQUE 4: SINTAXE																											
B4.1.	B4.1.	LAB4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	LAB4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos adaptados, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións na oración.	100%	15%	X												X								
B4.2.	B4.2.	LAB4.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	100%		X													X							
		LAB4.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	90%		X													X							
B4.3.	B4.3.	LAB4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB4.3.1. Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	90%															X	X						
B4.4.	B4.4.	LAB4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCA CCL 	LAB4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica as súas características.	80%														X	X							
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																											
B5.1.	B5.1.	LAB5.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC CSC 	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente.	80%	20%								X						X					X		
B5.4.	B5.4.	LAB5.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CD 	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.	100%		X													X	X	X					
BLOQUE 6: TEXTOS																											
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	15%	X													X							
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%																X		X				
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%																X			X			
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%															X	X						
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%															X			X				
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%															X							
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%			X												X							
BLOQUE 7: LÉXICO																											
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%														X	X	X						
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD 	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%	X														X		X					

3

B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	CAA CMCCT CCL	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%	10%	X				X		X		X					
	B7.3.	LAB7.3.1.	CCL	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X				X		X		X					
	B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	CD CSC CCEC CCL	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.		80%	X				X			X	X				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																				
B.1.5.	B.1.6.	LAB.1.6.1.	CCL CAA	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X				X				X					
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	CD CCL	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100%	30%	X				X				X					
		LAB3.4.2.	CCL CAA	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100%		X				X			X						
BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.5.	B4.5.	LAB4.5.1.	CAA CMCCT CCL	LAB4.5.1. Compara e clasifica tipos de oracións compostas, e diferéncias das oracións simples.	50%	0,5%					X				X					
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
B5.1.	B5.1.	LAB5.1.1.	CSC CSIEE CD	LAB5.1.1. Distíngue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	100%	20%	X							X	X					
		LAB5.1.2.	CAA CCEC CSC	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente.	80%						X				X				X	
		LAB5.1.3.	CD CAA CMCCT	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información.	80%						X						X			
		LAB5.1.4.	CSC CCEC CCL	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.	100%					X						X				X
BLOQUE 6: TEXTOS																				
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	CCL CAA	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	25%	X								X					
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	CCL CAA	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%							X			X					
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	CCL CAA	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%							X				X				
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	CCEC CCL	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%						X			X	X					
		LAB6.4.2.	CMCCT CD CCL	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%						X			X		X				
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	CCL	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%						X					X				
	B6.6.	LAB6.6.1.	CCL	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%		X								X					
BLOQUE 7: LÉXICO																				
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	CAA CCL	LAB7.1.1. Deducer o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%	10%						X	X	X						
		LAB7.1.2.	CD CAA	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X					X			X					

B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%		X				X		X		X					
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X				X		X		X					
	B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC CCL 	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregarlas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	80%		X				X			X	X				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																				
4	B.1.5.	B.1.6.	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X					X				X			
	BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																			
	B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.	100%	30%	X					X				X			
			LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación.	90%						X		X		X				
B3.6.		LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%	X						X		X		X				
BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.4.	B4.4.	LAB4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCA CCL 	LAB4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica as súas características.	80%	0,5%								X	X					
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
B5.1.	B5.1.	LAB5.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC CSC 	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente.	80%	20%								X						
		LAB5.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.	100%						X					X			X	
BLOQUE 6: TEXTOS																				
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	25%	X									X				
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%									X			X			
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%									X				X		
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%							X				X	X			
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%							X				X		X		
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%							X					X			
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%			X									X			
BLOQUE 7: LÉXICO																				
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%	25%							X	X	X					
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X						X			X				
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%		X					X		X		X				
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a	100%		X					X		X		X				

B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC CCL 	partir desta o seu significado.	80%	X										X	X						
-------	-------	-----------	--	---------------------------------	-----	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--

LENDA COMPETENCIAS

- CCL** Comunicación lingüística
- CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
- CD** Competencia dixital
- CAA** Competencia aprender a aprender
- CSC** Competencias sociais e cívicas
- CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC** Conciencia e expresións culturais

LENDA TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica
- PV** Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais									
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais							
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																						
5	B.1.5.	B.1.6	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X				X				X						
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																						
	B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100%	30%	X				X				X						
			LAB3.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100%		X					X				X					
	B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.	100%		X					X				X					
			LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación.	90%								X		X		X				
	B3.6.		LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%	X					X		X		X						
BLOQUE 4: SINTAXE																						
	B4.5.	B4.5.	LAB4.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CCL 	LAB4.5.1. Compara e clasifica tipos de oracións compostas, e diferéncias das oracións simples.	50%	0,5 %					X				X						
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																						
	B5.2.	B5.2.	LAB5.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCEC 	LAB5.2.2. Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais.	100%	20%	X							X	X				X	X	

					BLOQUE 6: TEXTOS																	
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100%	25%	X										X					
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	90%								X					X				
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos. 	80%								X							X		
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	100%						X						X	X				
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	50%						X						X				X	
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40%						X							X				
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10%		X										X					
					BLOQUE 7: LÉXICO																	
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia. 	70%	10%							X		X	X						
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	100%		X						X			X						
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100%		X				X		X			X						
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100%		X				X		X			X						
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua. 	80%	X				X				X	X							
					BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																	
B.1.5.	B.1.6	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución. 	80%	10%	X					X					X					
					BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																	
B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distínguelos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100%	30%	X				X						X					
		LAB3.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100%		X				X						X					
B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado. 	100%		X				X						X					
		LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación. 	90%						X		X				X					
B3.6.	B3.6.	LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo. 	100%	X				X		X				X						
					BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																	
B5.2.	B5.2.	LAB5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.2.1. Describe os trazos esenciais que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano. 	100%	20%	X										X				X	
					BLOQUE 6: TEXTOS																	
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100%	30%	X										X					
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	90%								X				X					

B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos. 	80%																				
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	100%																				
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	50%																				
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40%																				
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10%		X											X							
BLOQUE 7: LÉXICO																									
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia. 	70%	10%												X	X						
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	100%			X												X					
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100%			X			X								X						
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100%			X			X									X					
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregarlas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua. 	80%			X			X								X	X					
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																									
B.1.5.	B.1.6.	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución. 	80%	10%		X					X							X					
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																									
B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100%	30%		X					X							X					
		LAB3.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100%			X												X					
B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado. 	100%			X												X					
		LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación. 	90%						X		X								X				
B3.5.	B3.6.	LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo. 	100%		X				X		X						X						
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																									
B5.2.	B5.2.	LAB5.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.2.2. Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais. 	100%	20%		X												X	X			X	X
BLOQUE 6: TEXTOS																									
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100%	30%		X												X					
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	90%									X							X				
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos. 	80%											X						X			
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	100%											X					X	X			

		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%						X				X			X						
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%						X					X								
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%		X									X								
BLOQUE 7: LÉXICO																								
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%	10%									X	X	X							
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X					X					X							
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%		X				X	X					X							
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X				X	X						X						
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC CCL 	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregarlas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	80%	X				X						X	X							

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais												
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais										
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																									
8	B.1.5.	B.1.6	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X					X					X							
	BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																								
	B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100%	30%	X					X					X							
			LAB3.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100%		X					X						X						
	B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.	100%		X					X						X						
			LAB3.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación.	90%							X	X					X						
	B3.6.	LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%	X						X	X					X							
	BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																								
B5.4.	B5.4.	LAB5.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CD 	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.	100%	20%	X										X	X	X						
	B5.5.	LAB5.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC 	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos	50%									X				X							

			CD	os tratamentos.															
BLOQUE 6: TEXTOS																			
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	CCL CAA	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	30%	X										X		
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	CCL CAA	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%							X					X		
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	CCL CAA	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%							X						X	
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	CCEC CCL	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%					X				X	X				
		LAB6.4.2.	CMCCT CD CCL	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%					X				X			X		
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	CCL	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%					X							X		
	B6.6.	LAB6.6.1.	CCL	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%		X										X		
BLOQUE 7: LÉXICO																			
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	CAA CCL	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%							X	X	X					
		LAB7.1.2.	CD CAA	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X						X		X				
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	CMCCT CCL	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%	10%	X			X		X		X			X		
	B7.3.	LAB7.3.1.	CCL	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X			X		X		X			X		
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	CD CSC CCEC CCL	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	80%		X			X				X	X				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																			
B.1.5.	B.1.6	LAB.1.6.1.	CCL CAA	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X				X						X		
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																			
B3.4.	B3.4.	LAB3.4.1.	CD CCL	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100%		X				X						X		
		LAB3.4.2.	CCL CAA	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100%		X				X							X	
B3.5.	B3.5.	LAB3.5.1.	CAA CCL	LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.	100%	30%	X				X						X		
		LAB3.5.2.	CCL CAA	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación.	90%						X		X					X	
	B3.6.	LAB3.6.1.	CAA CCL	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%		X				X		X				X		
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																			
B5.3.	B5.3.	LAB5.3.1.	CSC CCEC CCL	LAB5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, e analiza a través deles os estereotipos culturais da época en comparación cos actuais.	100%	20%	X										X		X
B5.5.	B5.6.	LAB5.6.1.	CD CCEC CSC CCL	LAB5.6.1. Distingue e describe o modo de vida en Roma no ámbito privado, analizando os tipos de vivenda, alimentación, vestimenta e coidado persoal e contrasta os cos da actualidade.	90%		X								X	X	X		X

			<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCL CAA 																			
BLOQUE 6: TEXTOS																						
B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	30%	X										X					
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%								X				X					
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%								X					X				
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%					X				X	X							
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%					X				X			X					
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%					X							X					
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%		X										X					
BLOQUE 7: LÉXICO																						
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%									X	X	X						
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X							X		X						
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%		X			X			X		X							
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X			X			X		X							
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC CCL 	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	80%		X			X				X	X							
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																						
B.1.5.	B.1.6.	LAB.1.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB.1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	80%	10%	X						X				X					
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																						
B3.5.	B3.6.	LAB3.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	100%	30%	X				X		X		X		X					
		LAB3.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	LAB3.6.2. Cambia de voz as formas dos tempos verbais do presente, pretérito imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo.	60%						X					X						
		LAB3.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB3.6.3. Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.	100%		X				X					X						
		LAB3.6.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB3.6.4. Traduce correctamente ao galego e ao castelán diferentes formas verbais latinas.	90%		X				X					X						
BLOQUE 4: SINTAXE																						
B4.6.	B4.6.	LAB4.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB4.6.1. Recoñece, dentro de frases e textos sinxelos, as construcións de infinitivo e participio máis transparentes, e analizaas e tradúceas correctamente.	50%	0,5%	X										X					
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																						
B5.6.	B5.7.	LAB5.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CCL CMCCT CCEC 	LAB5.7.1. Describe as características dos tipos de espectáculos públicos celebrados no teatro, no circo e no anfiteatro, valora o seu mantemento no mundo actual e sitúa nun mapa os teatros, os circos e os anfiteatros conservados máis importantes.	100%	20%	X										X	X	X		X	X
BLOQUE 6: TEXTOS																						

B6.1.	B6.1.	LAB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100%	25%	X							X				
B6.2.	B6.2.	LAB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	90%							X		X				
B6.3.	B6.3.	LAB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.	80%							X				X		
B6.4.	B6.4.	LAB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	100%						X		X	X				
		LAB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCL 	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	50%						X		X			X		
B6.5.	B6.5.	LAB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40%						X			X				
	B6.6.	LAB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10%		X						X					
BLOQUE 7: LÉXICO																		
B7.1.	B7.1.	LAB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	70%	10%						X	X	X				
		LAB7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	100%		X					X		X				
B7.2.	B7.2.	LAB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100%		X				X		X		X			
	B7.3.	LAB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100%		X				X		X		X			
B7.3.	B7.4.	LAB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC CCL 	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	80%		X				X		X		X			

6.- Metodoloxía

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Na nosa metodoloxía teremos en conta os seguintes postulados básicos:

- **Partir dos coñecementos previos do alumnado:** ao comezo de cada unidade didáctica tentaremos atopar mediante probas orais ou escritas aqueles datos que a maioría do alumnado coñece.
- **Motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas** (non mecánicas): hai que conseguir unha conexión coas vidas do noso alumnado e viceversa, prestando especial atención á pervivencia do clásico na actualidade, provocando curiosidade, despertando os seus sentimentos e potenciando a súa creatividade e imaxinación. Dosificaremos as actividades lúdicas e motivadoras e aplicáremolas no contexto didáctico cuns obxectivos moi concretos. Proporcionaremos oportunidades para poñer en práctica os coñecementos provocando no alumnado a conciencia da utilidade do latín para realizar outras aprendizaxes (interdisciplinaria).
- **Atender á diversidade:** mediante a realización de exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros. Ademais, para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado, facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.
- **Aplicar un método activo, práctico, racional, creativo e participativo:** a profesora realiza unha labor de “guía” fomentando a creación dun ambiente de traballo adecuado e consolidando rutinas e destrezas. Ao alumnado correspóndelle realizar unha serie de tarefas de xeito individual ou en grupo, tanto na aula como fóra dela:
 - Traballar con textos latinos que lle permitan ir descubrindo o funcionamento da flexión nominal e verbal.
 - Elaborar a súa propia gramática. Estimularemos o sentido de indución e dedución do alumnado coa formulación de preguntas relacionadas coas frases latinas que serven de punto de partida.
 - Adquirir un coñecemento racional da estrutura e funcionamento morfolóxico das palabras variables como paso previo á memorización dos distintos paradigmas.
 - Buscar e analizar con rigor e sistematicamente informacións procedentes de diversas fontes.
 - Xerar un clima na aula co que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino-aprendizaxe, asegurándonos de que eses intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo.
 - Crear contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan o alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.
- **Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo,** para acadar a adquisición de ferramentas sociais básicas como son a iniciativa, a colaboración, o respecto ás normas e aos principios da comunicación. Obriga ao alumnado a organizarse e distribuír unha serie de tarefas como a procura de todo tipo de información (escrita, gráfica, musical, etc), a organización e selección desa información, a presentación e exposición desa información. Durante o proceso de elaboración o alumnado ha de

valorar as súas habilidades e intereses persoais e respectar as eleccións dos outros membros do grupo. Programaremos traballos que impliquen a procura de información na rede e que versarán sobre aspectos culturais diversos.

- **Facilitar a aprendizaxe autónoma:** proporanse actividades que esixan que os alumnos e as alumnas establezan as súas propias conclusións ou ben que leven a cabo unha procura de datos en diferentes fontes e, tras un proceso de análise, elabore un informe e estableza as súas propias conclusións.
- **Fomentar o esforzo persoal e o hábito de traballo:** mediante a realización de actividades individuais periódicas e frecuentes (cuestións morfosintácticas ou léxicas, comentario de textos, aprendizaxe memorístico das paradigmas) preténdese que o alumnado adquira hábitos de organización, esforzo, disciplina no estudo e perseveranza. A práctica case diaria da tradución contribúe a desenvolver o uso do razoamento lóxico e da análise, e a valorar a memoria e a capacidade crítica.
- **Fundamentar o estudo da gramática na análise e tradución de textos relacionados co legado cultural.** Pretendemos que o alumnado descubra o apaixonante mundo da cultura latina nos textos e aprenda simultaneamente vocabulario, morfoloxía e sintaxe.
 - Na maioría dos casos, antes de abordar a tradución é necesaria a explicación duns contidos gramaticais previos e a realización dunha serie de actividades de reforzo e consolidación.
 - Seleccionaremos textos accesibles ao nivel do alumnado. A práctica da tradución será **gradual, suxestiva** por seu contido, **continuada** e **controlada**.
 - A correcta interpretación dun fragmento implicará a súa **contextualización**, a análise dos aspectos gramaticais e a captación e comentario da mensaxe que aparece nel.
 - Recorrerase á lectura de fragmentos traducidos de autores latinos para completar os contidos culturais.
 - O comentario de texto irá apoiado de **material audiovisual:** presentacións (Power Point), mapas, gráficos, vídeos, etc.
- **Propoñer variedade de actividades** para conseguir a aprendizaxe, sen esquecer o carácter gradual e a necesaria ordenación das actividades con este criterio: **do máis sinxelo e fácil ó máis complexo e difícil**. O latín é unha lingua moi gramatical que require un grao elevado de lóxica. Isto supón que temos que adestrar a nosa mente, obrígala a reflexionar e a elaborar constantemente hipóteses diversas. Pero, para simplificar algo a nosa tarefa, debemos crear unhas respostas automáticas, a modo de reflexos condicionados, que permitan progresar de forma máis rápida cara á meta final. Isto só se consegue mediante a **repetición constante de exercicios e construcións gramaticais reiterativas**.
- **Contrastar lingüísticamente o latín e o castelán e o galego**, prestando especial atención a etimoloxía, para favorecer unha aprendizaxe doutras linguas romances.

2. Estratexias metodolóxicas

Empregaremos estratexias de ensino que favorezan a gradación e a evolución positiva da aprendizaxe, como a versatilidade das actividades e a autonomía da aprendizaxe.

Os aspectos máis importantes da nosa proposta resumiríanse no seguinte:

- Memorización comprensiva dos paradigmas gramaticais e dos contidos culturais.
- Tradución de textos latinos seleccionados sobre os que versarán as explicacións gramaticais pertinentes.

- Resolución de ejercicios de retroversión.
- Análise morfosintáctica das palabras dos textos.
- Comparación das estruturas morfosintácticas máis representativas da lingua latina coas do galego e castelán para percibir a súa conexión e dependencia.
- Resolución de ejercicios sobre aspectos gramaticais, culturais e léxicas.
- Análise de prefixos, sufixos e lexemas de orixe grega e latina.
- Lectura e comentario de textos traducidos de autores latinos e contemporáneos.
- Elaboración de esquemas e sínteses.
- Análise de documentos, gráficos e mapas.
- Realización de traballos de investigación, de xeito individual ou cooperativo, sobre o legado cultural.

3. **Secuenciación habitual de traballo na aula**

1. **Actividades de introdución, motivación e coñecementos previos:**

- Coñecemento detallado por parte do alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc., da unidade didáctica, co fin de que saiba por onde se move e que sentido teñen as actividades que se realizan.
- Introducción motivadora por parte da profesora, onde se sinalen os elementos máis atractivos, por actuais e interdisciplinares, do tema que se vai a tratar.
- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido pola profesora, co fin de facilitar unha idea precisa de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Introducción de cada aspecto lingüístico, sempre que iso sexa posible, mediante as semellanzas ou pervivencia dos mesmos na lingua propia do alumno ou nalgunha do seu coñecemento.
- Utilización dunha dinámica de grupos, sempre que iso sexa posible, para que o alumnado que tende a non participar polo seu carácter, pola súa actitude, pola súa falta de coñecementos previos, etc., teña contacto cos contidos conceptuais e procedimentais a través dos seus iguais, facilitando desta maneira a integración, unha disposición máis favorable por participar nun círculo máis reducido.

2. **Actividades de desenvolvemento**

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Resumo de textos distinguindo o principal e o secundario.
- Lectura e comentario do libro *Así vivieron en la antigua Roma* de Josefa Espinós et alli.
- Lectura comprensiva do tema de cultura.
- Resolución de ejercicios sobre aspectos gramaticais ou culturais (escritos ou interactivos) e tradución directa e inversa de oracións e/ou textos.
- Análise morfosintáctica de textos latinos, orixinais ou adaptados, e a súa correspondente tradución, seguindo os seguintes pasos:
 - a. Lectura previa en voz alta corrixida pola profesora.
 - b. Análise do vocabulario (evolución, composición, derivación, valor cultural, etc.).

c. Análise gramatical:

- Illar as oracións e as proposicións.
- Recoñecer as formas gramaticais.
- Establecer as relacións sintácticas (sintagmas, concordancias, etc.).

d. Tradución literal.

- Descubrimento nos textos traducidos da parte lingüística, cultural e de léxico de interese para a unidade que se está traballando. A información cos contidos mínimos quedarán explicitamente apuntados no caderno de clase do alumno ou alumna.
- Selección e comentario do vocabulario de interese pola súa frecuencia de uso ou pola súa relación con obxectivos léxicos ou culturais.
- Resolución de exercicios de léxico: composición, derivación, evolución fonética, locucións e expresións latinas de usos actual.

Do conxunto total de actividades de desenvolvemento que cada unidade ofrece, a profesora, á vista do ritmo de aprendizaxe do grupo e da diversidade do mesmo decidirá cales realizar con maior profusión e cales non.

3. Actividades de síntese-resumen:

- Visualización da materia lingüística e cultural incluída en cada unidade ou conxunto de unidades mediante fichas gramaticais globalizadoras, gráficos, paradigmas, esquemas, mapas, etc.
- Confeción de sínteses ou resúmenes coa recapitulación das cuestións tratadas.

4. Actividades de consolidación, recuperación e ampliación:

- Realización de esquemas e exercicios apropiados e o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade.
- Cuestionarios, debates ou resúmenes sobre vídeos didácticos e secuencias de películas históricas; realizarase o visionado completo de películas se o horario e as circunstancias concretas de aproveitamento son favorables.
- Prepararanse exercicios de dificultade graduada e breves para os temas lingüísticos e léxicos para o alumnado con problemas na asimilación dos diversos contidos. Para os temas culturais pediráselles a realización de breves lecturas e esquemas das mesmas.
- Mentres se realizan estas actividades de recuperación, o alumnado que alcanzase satisfactoriamente os contidos propostos, realizará tarefas preparadas de antemán para profundar nos mesmos, como realización de pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios, enciclopedias ou textos apropiados.

5. Actividades de avaliación:

- Observación directa do traballo do alumnado na aula.
- Probas orais ou escritas ao final de cada unidade didáctica co fin de analizar a consecución dos obxectivos propostos.
- Exposicións orais sobre os contidos culturais.
- Análise de producións: caderno, comentarios, mapas, esquemas, resúmenes, exercicios gramaticais, traducións, traballos de investigación.

2.- Outras decisión metodolóxicas

1.- Agrupamentos

- Gran grupo, procurando que as intervencións orais non sexan monopolizadas sempre pola mesma persoa.
- Individual.
- Grupos de 2-4 alumnos-as heteroxéneos e rotatorios e mantendo as distancias de seguridade.

2. Tempos

Tentaremos axustar cada unidade didáctica á temporalización que figura na táboa de contidos. Calquera desvío do programado será analizado e reflectido na memoria final co fin de introducir as oportunas correccións nesta programación didáctica.

3. Espazos

- Aula.
- Biblioteca (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite)
- Aula de Informática (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite).

4. Materiais

- Libro de texto recomendado: J. L. Navarro González, J. Mª Rodríguez Jiménez: **Latín**. Ed. Anaya.
- Material bibliográfico situado no departamento e na biblioteca: antoloxías de autores latinos, libros de consulta, novelas históricas ambientadas na antiga Roma (*Laureles de ceniza, Yo Claudio ...*)
- Material audiovisual: vídeos, documentais e diapositivas.
- Materiais elaborados polo Departamento: fichas gramaticais sobre morfoloxía e sintaxe, fichas sobre gramática histórica (evolución fonética) e composición e derivación; esquemas, gráficos e resúmenes sobre cuestións culturais: historia, institucións, vida cotiá etc.
- Mapas para os temas xeográficos e históricos.
- O caderno do propio alumnado no que recollerá o seu traballo persoal. Será un punto de referencia básico para o seguimento e avaliación do seu progreso ou da ausencia deste.
- Pizarra dixital, ordenador e canon de imaxe.

5. Recursos didácticos

- Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe latina.
- Utilización de enlaces a diferentes páxinas web de interese, para desenvolver diversos aspectos tratados nas unidades didácticas e con exercicios interactivos.
 - <http://www.chironweb.org/wiki/index.php/Portada>
 - <http://www.luduslitterarius.net/>
 - www.culturaclasica.net
 - <http://www.culturaclasica.com>
 - <http://www.iesfuente.org/departamentos/latin/>
 - <http://recursos.cnice.mec.es/latingriego/Palladium/comun/eshome.php>

- <http://www.geocities.com/eseducativa/enlaceculturaClasic.html>
- <http://roble.pntic.mec.es/~lorbanej/>
- <http://alerce.pntic.mec.es/~rmarti41>
- <http://olmo.pntic.mec.es/cviloria/portada.htm>
- <https://sites.google.com/site/carloscabanillas/>

c. Blogs administrados por profesores de clásicas:

- <http://almacendeclasicas.blogspot.com.es/>
- <http://pompeyascarlatti.blogspot.com.es/>
- <http://latinpraves.blogspot.com.es/>
- <http://www.chironweb.org/blogs/>
- <https://www.educa2.madrid.org/web/centro.ies.lopezaranguren.fuenlabrada/hesperides-blog-del-mundo-grecolatino-del-aranguren>

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Data de realización

Na primeira semana do curso.

En que consistirá?

- Observación do proceso de ensinanza- aprendizaxe.
- Preguntas directas aos alumnos sobre o seu coñecemento e dominio de determinados conceptos e procedementos.
- Proba escrita para verificar os coñecementos gramaticais en lingua castelá ou galega. O cuestionario tamén incluírá preguntas sobre aspectos históricos, xeográficos e lingüísticos relacionados coa materia.

Información á familia

As familias do alumnado serán informadas a través da titoría no caso que se detecte unha importante falta de coñecementos previos.

Consecuencias dos resultados

Permitirá identificar en qué estándares de aprendizaxe existen dificultades no conxunto do grupo ou en determinados alumnos-as. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Procedemento avaliación continua

Temporalización

No **primeiro trimestre** realizaranse tres probas escritas, unha por cada unidade didáctica.

Na **segunda avaliación** contemplamos facer dúas probas escritas nas que avaliaremos os estándares de aprendizaxe das unidades 4, 5 e 6.

Na **terceira avaliación** realizaremos dúas probas escritas para avaliar catro unidades didácticas.

Cualificación

- Probas escritas

Os instrumentos que empregaremos serán probas **obxectivas de resposta breve, de pareo, de verdadeiro/falso, de xeraquización e de ensaio** (sintetizar, resumir, analizar, opinar) e constarán das seguintes cuestións e valoracións:

- a. Analizar morfosintacticamente e traducir un texto ou frases: 30%

O alumnado deberá recoñecer as diferentes formas nominais, pronominais e verbais e as funcións de conxugacións e declinacións e apreciar a súa correspondencia coa lingua castelá ou galega. Preténdese comprobar se o alumno ou alumna é capaz de comprender o contido esencial dun texto e adquiriu as nocións morfosintácticas que lle permitan identificar formas e funcións.

Nos exercicios de tradución valorarase como erro grave a falta de coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica, e entre a sintáctica e a tradución. Do mesmo xeito, terase moi en conta o uso correcto do léxico e da sintaxe do castelán ou galego no labor de tradución da lingua latina á propia.

b. Responder a unhas cuestións de tipo morfolóxico: 30%

Trátase de amosar a comprensión das características peculiares dunha lingua flexiva como é o latín, é dicir, a correcta identificación dos morfemas distintivos das diferentes categorías nominais e verbais.

c. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 20%

Este criterio permitirá comprobar ata que punto o alumno ou alumna profundou na vida e a cultura romana. Valorarase a capacidade de expresión e a corrección ortográfica e gramatical. Cada falta de ortografía restará 0'1 puntos ata un máximo de 1 punto por exame.

d. Definir a relación etimolóxica entre o léxico latino e o das linguas propias, empregar latinismos na lingua propia, identificar lexemas, prefixos ou sufixos grecolatinos ou aplicar correctamente as regras de evolución fonética do latín ó castelán ou galego: 20%

- **Traballos individuais ou colectivos.**

Empregaremos **rúbricas** para avaliar os traballos de investigación, as presentacións e as elaboracións de informes. Valoraremos:

- Cantidade e calidade de fontes e recursos utilizados: 10%.
- Análise e síntese da información: 30%
- Redacción, presentación e ortografía: 20%.
- Selección de imaxes ou interpretación e elaboración de mapas: 10%
- Participación e colaboración no caso dos traballos en grupo. Interese e esforzo no caso dos traballos individuais: 10%
- Exposición oral das conclusións: 20%.

No caso de que non houbera presentación oral, este 20% sumarase ao ítem b.

- **Traballo na aula**

Os instrumentos para avalialo serán o **caderno do alumno-a** e **listas de control** no caderno da profesora.

Para valorar o **caderno** utilizaremos unha **rúbrica** na que valoraremos:

- Presentación: limpeza e claridade.
- Contidos: actividades resoltas e corrixidas, cantidade e calidade da información básica recollida.
- Organización: orden nos contidos.

Nas **listas de control** anotaremos o traballo diario do alumnado na clase e a realización de actividades feitas na casa

- **Observación sistemática e rexistro**

Mediante unha **escala de apreciación numérica** valoraremos o comportamento e a actitude.

Recolleremos no caderno de notas da profesora información sobre:

- Comportamento adecuado na aula: actitude de respecto cara os compañeiros e a profesora, non interrupción da marcha da clase e respecto ás normas de convivencia, asistencia a clase e puntualidade.
- Actitude ante a materia: interese pola aprendizaxe, participación na clase, realización no prazo previsto

dos exercicios encomendados, atención e esforzo.

Para poder establecer unha cualificación numérica destes aspectos, o alumno-a parte ao comezo da avaliación cunha cualificación de “10”. No noso caderno de notas rexistraremos como puntos negativos a ausencia de traballo na casa e na aula e o comportamento e actitude indebida.

Ponderación e redondeo

A cualificación final de cada avaliación será o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas escritas: 70%.
No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%
- Traballos individuais ou colectivos: 20%.
- Caderno do alumnado: 5 %.
- Actitude, comportamento e traballo na aula e na casa: 5%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Recuperación dunha avaliación non superada

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará un seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso. En cada avaliación intentarase que existan probas escritas que recollan contidos da avaliación anterior, de maneira que se poida valorar a progresión do alumnado na materia. O progresivo melloramento nos aspectos lingüísticos da materia implica que aprobar a segunda avaliación significa recuperar a primeira se a tivese suspensa e o mesmo na terceira en relación coa segunda.

Os coñecementos sobre cultura e civilización latina poderanse recuperar realizando unha proba por escrito na avaliación posterior. Se o alumno suspendese por non entregar un traballo ou por non facelo correctamente, deberá realizalo adecuadamente para poder superar a avaliación.

3.- Procedemento avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

En xuño realizarase una proba escrita para o alumnado que non aprobase a terceira avaliación.

A esta proba final poderá presentarse voluntariamente a subir nota o alumnado con avaliación positiva. Se a nota obtida nesta proba fose inferior á media positiva xa alcanzada, non se terá en consideración a cualificación obtida na proba global.

En que consistirá a proba ?

A proba consistirá nun exame coas mesmas características e cualificacións que as probas escritas realizadas durante as avaliacións e incluírá contidos lingüísticos e culturais das tres avaliacións.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentas, todos, ...

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances

- **LAB1.1.1.** Sinala sobre un mapa o marco xeográfico no que se sitúa en distintos períodos a civilización romana, delimitando o seu ámbito de influencia e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou

restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.

- **LAB.1.5.1.** Identifica e diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos, en relación co termo de orixe.

Bloque 2. Morfoloxía

- **LAB3.4.1.** Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.
- **LAB3.4.2.** Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
- **LAB3.5.1.** Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.
- **LAB3.6.1.** Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.
- **LAB3.6.3.** Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.

Bloque 3. Sintaxe

- **LAB4.1.1.** Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos adaptados, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións na oración.
- **LAB4.2.1.** Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.
- **LAB4.6.1.** Recoñece, dentro de frases e textos sinxelos, as construcións de infinitivo e participio máis transparentes, e analízalas e tradúceas correctamente.

Bloque 4. Roma: historia, cultura, arte e civilización

- **LAB5.1.1.** Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.
- **LAB5.1.4.** Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.
- **LAB5.2.1.** Describe os trazos esenciais que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano.
- **LAB5.2.2.** Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais.
- **LAB5.3.1.** Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, e analiza a través deles os estereotipos culturais da época en comparación cos actuais.
- **LAB5.4.1.** Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.

Bloque 5. Textos

- **LAB6.1.1.** Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.

Bloque 6. Léxico

- **LAB7.1.2.** Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.
- **LAB7.2.1.** Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.

- **LAB7.3.1.** Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.

Como se elabora a cualificación final? Ponderación e redondeos.

A cualificación final é o resultado da nota media ponderada dos tres trimestres, tendo en conta que os últimos teñen máis valor. O factor de ponderación será o seguinte:

- 1º avaliación: 20% da nota final.
- 2º avaliación: 30 % da nota final.
- 3º avaliación: 50% da nota final.

Que criterios segue o centro para a promoción?

Segundo o Decreto 86/2015 do 25 de xuño a promoción do alumnado dun curso a outro será decidida de xeito colexiado polo profesorado, atendendo ao logro dos obxectivos da etapa e ao grao de adquisición das competencias correspondentes tendo en conta:

- a) Os alumnos e as alumnas promocionarán de curso no caso de superaren todas as materias cursadas ou teren avaliación negativa en dúas materias como máximo.
- b) Repetirán curso cando teñan avaliación negativa en tres ou máis materias, ou en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas.
- c) De xeito excepcional promocionará un alumno ou unha alumna con avaliación negativa en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas, cando o equipo docente considere que o alumno ou a alumna poden seguir con éxito o curso seguinte, que teñen expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen ao alumno ou á alumna medidas de atención educativa.

4.- Procedemento de avaliación extraordinaria

Tipo de proba que se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas.

A avaliación extraordinaria de setembro consistirá nunha **proba escrita** que terá a seguinte estrutura:

- a. Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 3 puntos.
- b. Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- c. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- d. Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 2 puntos.

Como se cualifica, redondeos.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores. O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentos

Non se contempla ao tratarse dun curso final de etapa.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,... ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará?

Ao finalizar cada trimestre farase unha revisión da programación, adaptándoa, se fose necesario, ás necesidades detectadas, xa por atraso no seu desenvolvemento, xa pola necesidade de incluír novos apartados. De todo iso deixarase constancia no Libro de actas do Departamento.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

- Realizar un número menor de actividades de reforzo e consolidación.
- Reducir a extensión dos textos propostos para a súa análise e tradución.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				

32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?

--	--	--	--

Observacións:

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Adequouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo? En 1º de BAC non.</p> <p>a) Tempos diferenciado, horarios específicos, etc. ---</p> <p>b) Espazos diferenciados? ---</p> <p>b) c) Materiais e recursos didácticos diferenciados? ---</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Non</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non. O alumnado que así o demande será atendido nas horas de lecer para aclarar dúbidas.</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Levará o mesmo traballo que se estea a relaizar na aula de referencia.</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? Non é necesaria ningunha adaptación extraordinaria no curso actual.</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Non.</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Non.</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Non.</p>

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL? Ningún en 1º de BAC.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non hai alumnos estranxeiros que cursen a materia de Latín I.</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non.</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.? Non.</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas? Ningunha.</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico? Non</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non</p> <p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p>

10. Actividades complementarias e extraescolares

Debido a situación ión desencadenada pola pandemia da Covid-19 non temos previsto organizar ningunha actividade complementaria ou extraescolar.

11. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Latín I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín II	2º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín	4º ESO	2	Rosa Mª Rodríguez García
Grego I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Cultura Clásica	3º ESO	3	Mª Dolores Bouza Betriú

12. Relación coa resolución

Resolución do 27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7
k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8

13. ANEXO COVID 19

1.- Plan de reforzo e recuperación

Non se contempla ningún plan específico de recuperación e reforzo por tratarse dunha materia optativa que non cursaron no curso académico 19-20.

A primeira semana do curso realizarase unha proba que inclúe preguntas sobre aspectos culturais e lingüísticos. Permitirá identificar os coñecementos previos que teñen da materia e as nocións gramaticais básicas. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Docencia non presencial: adaptacións derivadas

1. Organización do traballo escolar

Estratexias metodolóxicas

- A vía metodolóxica preferente para o desenvolvemento da actividade lectiva non presencial será a **Aula Virtual** do IES Leiras Pulpeiro.
- Empregarase a plataforma **Ciscowebex** para facilitar a interrelación. Os encontros por videoconferencia permitirán impartir contidos, interactuar, compartir o aprendido e comprobar a motivación. Planificarase un encontro semanal de 45 minutos entre as 17 e as 20 horas.
- O alumnado poderá contactar coa profesora para resolver dúbidas por correo electrónico e a través da mensaxería interna da Aula Virtual
- Fomentaremos a **aprendizaxe activa e autónoma** elaborando actividades asequibles que o alumnado poida resolver consultando o libro de texto e as presentacións e os recursos aportados pola profesora.
- As tarefas que se propoñan deberán desenvolver as competencias de aprender a aprender, iniciativa e espírito emprendedor e competencia dixital, así como o traballo cooperativo en rede.

Tarefas e actividades: tipos, cantidade e temporalización

- As actividades serán variadas e consistirán na realización de esquemas, resumos, traducións, exercicios apropiados para afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos, cuestionarios sobre vídeos didácticos e pequenos traballos de investigación sobre o legado cultural.
- A cantidade de tarefas será proporcional ao peso horario da materia. Deseñaremos actividades que poidan ser resoltas na metade de tempo semanal da materia.
- Os luns pola mañá será o día no que serán enviadas as tarefas, actividades ou exercicios que o alumnado terá que facer en cada un dos períodos semanais correspondentes. O prazo para que o alumnado envíe o traballo realizado rematará os venres as 23: 00 h.

Atención ao malumnado con necesidades de apoio

- Para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado proporáanse exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de

ampliación de contidos noutros.

- Facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.

2. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Coñecer e localizar en mapas o marco xeográfico da lingua latina. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico no que se sitúa en distintos períodos a civilización romana, delimitando o seu ámbito de influencia e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar o indoeuropeo como a lingua nai da maioría das linguas faladas en Europa actualmente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB.1.2.1. Define o indoeuropeo e recoñece as linguas indoeuropeas e as súas familias, delimitando nun mapa a zona de orixe e as zonas de expansión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Agrupar as linguas indoeuropeas en familias lingüísticas e localizalas nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB.1.3.1. Identifica as linguas que se falan actualmente en Europa, diferenciando pola súa orixe entre indoeuropeas e non indoeuropeas, clasifica as primeiras en familias lingüísticas e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Coñecer as orixes das linguas faladas en España, clasificalas e localizalas nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.
Bloque 2. Sistema da lingua latina: elementos básicos	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Distinguir e identificar palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB.1.5.1. Identifica e diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos, en relación co termo de orixe.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecer diferentes sistemas de escritura e distinguilos do alfabeto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura e clasifícaos consonte a súa natureza e a súa función.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Coñecer a orixe do alfabeto nas linguas modernas e identificar os tipos de alfabeto empregados hoxe en día en Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB2.2.1. Explica a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do abecedario latino, sinala as principais adaptacións que se producen en cada unha delas, recoñece os tipos de alfabetos usados actualmente en Europa e relaciona cada un coas linguas que os empregan.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer e aplicar con corrección as normas básicas de pronuncia en latín. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB2.3.1. Le en voz alta textos latinos de certa extensión coa pronuncia correcta.
<p>Bloque 3. Morfoloxía</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar e distinguir os formantes das palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Distinguir e clasificar tipos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Comprender o concepto de declinación e conxugación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.3.1. Define o concepto de declinación e conxugación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer as declinacións, encadrar as palabras dentro da súa categoría e declinación, enuncialas e declinalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos e adxectivos en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecer as conxugacións, encadrar os verbos dentro da súa conxugación, enuncialos e conxugalos correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.1. Identifica as conxugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conxugación a partir do seu enunciado.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de

	conxugación.
▪ B3.6. Recoñecer as formas dos tempos verbais formados a partir do tema de presente, en voz activa, así como as formas non persoais do verbo: infinitivo de presente activo.	▪ LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto.
Bloque 4. Sintaxe	
▪ B4.1. Coñecer e analizar as funcións das palabras na oración.	▪ LAB4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos adaptados, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións na oración.
▪ B4.2. Coñecer os nomes dos casos latinos e identificar as súas principais funcións na oración, e saber traducir os casos á lingua materna adecuadamente.	▪ LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.
	▪ LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.
▪ B4.3. Recoñecer as regras de concordancia na lingua latina e a súa correspondencia no galego e no castelán.	▪ LAB4.3.1. Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.
▪ B4.4. Recoñecer e clasificar os tipos de oración simple.	▪ LAB4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica as súas características.
▪ B4.5. Distinguir as oracións simples das compostas.	▪ LAB4.5.1. Compara e clasifica tipos de oracións compostas, e diferéncias das oracións simples.
Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización	
▪ B5.1. Coñecer os feitos históricos das etapas da historia de Roma, encadralos no seu período correspondente e realizar eixes cronolóxicos.	▪ LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Coñecer os trazos fundamentais da organización política e social de Roma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.2.1. Describe os trazos esenciais que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.2.2. Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Coñecer os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Recoñecer os tipos de vivenda empregados en Roma, as características principais da alimentación romana, os elementos da indumentaria e as normas de hixiene persoal, peiteados e cosméticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.6.1. Distingue e describe o modo de vida en Roma no ámbito privado, analizando os tipos de vivenda, alimentación, vestimenta e coidado persoal e contrástaos cos da actualidade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Coñecer os espectáculos públicos realizados no teatro, no circo e no anfiteatro, e a súa relación co mundo actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB5.7.1. Describe as características dos tipos de espectáculos públicos celebrados no teatro, no circo e no anfiteatro, valora o seu mantemento no mundo actual e sitúa nun mapa os teatros, os circos e os anfiteatros conservados máis importantes.
Bloque 6. Textos	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Aplicar coñecementos básicos de morfoloxía e sintaxe para iniciarse 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases

na interpretación, na tradución e na retroversión de frases de dificultade progresiva e textos adaptados.	de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Comparar as estruturas latinas coas das linguas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Utilizar correctamente os manuais de gramática e o dicionario, recoñecendo e analizando toda a información que proporcionan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.4. Realizar a través dunha lectura comprensiva a análise e o comentario do contido e a estrutura de textos latinos traducidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.
Bloque 7. Léxico	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Coñecer, identificar e traducir o léxico latino transparente e as palabras de maior frecuencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.2. Distinguir e coñecer o significado dos principais prefixos e sufixos que interveñen na composición e na derivación culta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.3. Recoñecer os elementos léxicos latinos que permanecen nas linguas do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.4. Coñecer o significado das principais locucións latinas de uso actual e saber empregalas nun contexto axeitado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

- **Traballos individuais** semanais serán avaliados mediante **rúbricas**.nas que se valorará o esmero e a corrección na realización das tarefas e a súa autenticidade
- **Probas telemáticas** de resposta breve, de ensaio e de desenvolvemento. Constarán das seguintes cuestións e valoracións:
 - Tradución de frase ou un pequeno texto: 30%.
 - Cuestións gramaticais: 30%
 - Cuestión relacionadas co legado cultural: 20%.
 - Léxico: 20%

4. Criterios de cualificación

- Se a situación pandémica obligase a un confinamento durante un trimestre completo e sen posibilidade de realizar ningunha proba escrita presencial, a cualificación final da avaliación sería o resultado da suma de:
 - Media aritmética das probas telemáticas: 60%.
 - Traballos individuais: 40%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

- Se nun mesmo trimestre se desenvolvese docencia presencial e non presencial avaliarase cada un dos períodos cos seus criterios correspondentes e que figuran nesta programación. A cualificación final será a media aritmética de ambas avaliacións.
- Se a docencia non presencial é inferior a 9 horas lectivas, aplicaranse os criterios de cualificación que figuran na programación didáctica presencial.

5. Información ao alumnado e ás familias

- A información máis relevante será publicada na sección "novas" do departamento de Grego da páxina web
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesleiraspulpeiro/?q=taxonomy/term/98>
Simultaneamente a mesma información será enviada ao correo personal do alumnado.
- As familias do alumnado no que se detecte ausencia de traballo, por fenda dixital ou cuestións doutra índole, serán localizadas e informadas a través da titoría.

Lugo 18 de setembro de 2020

Asdo: Rosa Mª Rodríguez García

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2020-2021

Materia:

- **LATÍN I (1º Bacharelato)**

1	INDICE	Folla 1	Páxina
2	Conceptos clave da programación	Folla 2	49
3	Contexto	Folla 3	50
	Características do centro e do alumnado.		50
	Obxectivos adaptados ao contexto		50
4	Secuenciación e temporalización por unidades	Folla 4	52
5	Relación dos aspectos curriculares con cada unidade:	Folla 5	55
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares		55
	Para cada estándar:		55
	Grao mínimo de consecución		55
	Peso na cualificación		55
	Instrumentos de avaliación		55
	Temas transversais		55
6	Metodoloxía didáctica:	Folla 6	74
	Aspectos xerais		74
	Estratexias metodolóxicas		75
	Secuenciación habitual do traballo na aula		76
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos		78
7	Avaliación	Folla 7	80
	1. Avaliación inicial		80
	2. Avaliación continua		80
	3. Avaliación final		82
	4. Avaliación extraordinaria		85
	5. Materias pendentes de cursos anteriores		85
8	Outras avaliacións	Folla 8	86
	1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		86
	2. Avaliación da programación didáctica		86
9	Atención á diversidade	Folla 9	79
	Medidas ordinarias: Organizativas		89
	Medidas ordinarias: Curriculares		89
	Medidas extraordinarias: Organizativas		90
	Medidas extraordinarias: Curriculares		90
10	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10	90
11	Datos do departamento		90

12	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)		91
13	ANEXO COVID-19	Folla 11	92
	Plan de reforzo e recuperación		92
	Docencia non presencial: adaptacións derivadas		92
	1. Organización do traballo escolar		92
	2. Aprendizaxes imprescindibles		94
	3. Procedementos e instrumentos de avaliación		104
	4. Criterios de cualificación		104
	5. Información ao alumnado e ás familias		104

2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)	
Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 2777/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- Contexto

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Situación

R/ Orquídea, 45
27004-Lugo

Centros adscritos

CEIP de Casás
CEIP Menéndez Pelayo

Ensinanzas que oferta o centro

ESO / Bacharelato / CFGS Procesos e calidade na industria alimentaria

Características singulares

O centro está situado nunha zona periférica da cidade, de contorna socioeconómica media-baixa con abundancia de vivendas sociais.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Castelán e galego.

Alumnado con NEAE no curso actual

Cinco alumnos/as con trastornos xerais do desenvolvemento (trastornos do espectro autista): catro deles escolarizados nunha unidade de educación especial en 3º e 4º de ESO; o outro alumno escolarizado en réxime ordinario en 1º de ESO.

Un alumno con deficiencia motora escolarizado en 1º de ESO.

Menos dunha decena de alumnos/as que precisan adaptación curricular individualizada por presentar problemas de atraso académico, matriculados en 1º e 2º de ESO.

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación de etnia xitana: unha altísima porcentaxe non adoita rematar a ESO.

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

2.- Obxectivos do Bacharelato (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o

	eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
11	m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos Latín I

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación	
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións		
1ª Avaliación	1	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	0	Setem / Out	8	x	
		B1.1.	Marco xeográfico da lingua.					
		B1.2.	O indoeuropeo. Linguas indoeuropeas e familias lingüísticas.					
		B1.3.	Linguas de España: linguas romances e non romances.					
		B1.4.	Orixe, evolución e etapas do latín. Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.					
		B2	BLOQUE 2. SISTEMA DE LINGUA LATINA: ELEMENTOS BÁSICOS					
		B2.1.	Orixes da escritura. Sistemas de escritura.					
		B2.2.	Orixe e evolución do alfabeto latino.					
		B2.3.	Pronuncia do latín: tipos.					
		B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA					
		B3.1.	Formantes das palabras.					
		B3.2.	Tipos de palabras: variables e invariables.					
		B3.3.	Concepto de declinación e conxugación.					
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
	B5.4.	Mitoloxía e relixión: O rapto de Europa.						
	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	Contido que se traballa en todas as unidades didácticas ao longo do curso.					
	B1.5.	Nocións básicas de evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.						
	2	2	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	1,2	Out	10	x
			B3.4.	Flexión nominal: substantivos e adxectivos da primeira declinación.				
			B3.5.	Flexión verbal: O presente e o imperfecto de indicativo.				
			B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
			B4.1.	Elementos da oración.				
			B4.2.	Casos latinos.				
			B4.3.	Concordancia.				
			B4.5.	Oración simple: oracións atributivas e predicativas				
			B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
B5.1.			Períodos da historia de Roma: a Monarquía					
B5.4.			Mitoloxía e relixión: o panteón olímpico. Minerva, Venus e Marte.					
B6			BLOQUE 6. TEXTOS					
B6.1.			Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.					
B6.2.			Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.					
B.6.3.			Iniciación ás técnicas de tradución					
B.6.4.			Lectura comprensiva e comentario de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos.					
B.6.5.			Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.					
B.6.6.			Produción de pequenos textos en lingua latina.					
B7	BLOQUE 7. LÉXICO							
B.7.1.	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.							
B.7.2.	Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.							
B.7.3.	Mantemento de elementos lingüísticos latinos.							
B.7.4.	Locucións latinas de uso actual							
3	3	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	2,3	Out /Nov	10	x	
		B3.4.	Flexión nominal: a segunda declinación e os adxectivos 2-1-2.					
		B3.5.	Flexión verbal: o futuro imperfecto de Indicativo					
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
		B4.5.	Oración composta: coordinación.					
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
		B5.1.	Períodos da historia de Roma: a República					
B.5.4.	Mitoloxía e relixión: Teseo e o Minotauro, Dédalo e Ícaro. Orfeo e Eurídice.							
4	4	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	3, 6, 10	Nov	10	x	
		B3.4.	Flexión nominal: temas en consoante da terceira declinación (substantivos e adxectivos).					
		B3.5.	Flexión verbal: pretérito perfecto de Indicativo.					
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
		B4.6.	O infinitivo concertado en función de suxeito e complemento directo.					
B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN							

5	B5.1	Períodos da historia de Roma: o Imperio	4, 6, 8	Dec	10	x
	B.5.4	Mitoloxía e relixión: As Saturnais.				
	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				
	B3.4	Flexión nominal: substantivos de tema en vocal, mixtos e falsos parisílabos da terceira declinación. Adxectivos de tema en vocal de 1,2 y 3 terminacións.				
	B3.5	Flexión verbal: pluscuamperfecto e futuro perfecto de Indicativo.				
	B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
	B5.7	O exército.				
B5.4	Mitoloxía e relixión: Xúpiter, infancia e amoríos.					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto.	Temporalización		Probos avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	6	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	7, 8, 11, 12	Xan	10	x
		B3.4	Flexión nominal: Graos do adxectivo.				
		B3.5	Flexión verbal: Presente e Imperfecto de Subxuntivo. Pretérito perfecto e Pluscuamperfecto de Subxuntivo.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.5	Oración composta: oracións subordinadas substantivas con "ut" e "ne."				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.3	Organización política e social de Roma.				
		B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES				
		B1.5	Nocións básicas de evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B.6.3	Iniciación ás técnicas de tradución				
	B.6.4	Lectura comprensiva e comentario de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos.					
	B.6.5	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.					
	B.6.6	Produción de pequenos textos en lingua latina.					
	B7	BLOQUE 7. LÉXICO					
	B.7.1	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.					
	B.7.2	Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.					
	B.7.3	Mantemento de elementos lingüísticos latinos.					
	B.7.4	Locucións latinas de uso actual					
	7	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	5, 6, 7	Xan / Febr	10	x
		B3.4	Flexión pronominal: persoais, posesivos, anafórico, identidade, enfático.				
		B3.5	Flexión verbal: voz pasiva do sistema de presente.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.4	Oración simple: a oración pasiva.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
	B5.4	Mitoloxía e relixión. Ritos funerarios. As Lupercais. Vulcano, Marte e Venus.					
	8	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	5, 8	Febr/ Marzo	10	x
		B3.4	Flexión nominal: 4ª declinación.				
		B3.4	Flexión pronominal: pronome relativo.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.5	Oración composta: as oracións adxectivas ou de relativo.				
B5		BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
B5.4	Mitoloxía e e relixión. Ritos funerarios. Plutón e Ceres. O rapto de Proserpina. Agamenón e o sacrificio de Ifigenia.						
9	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	5, 9	Marzo	10	x	
	B3.4	Flexión nominal: 5ª declinación.					
	B3.4	Flexión pronominal: o pronome interrogativo.					
	B3.5	Flexión verbal: voz pasiva do sistema de perfecto.					
	B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
	B4.4	Oración simple: oracións interrogativas.					
	B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
B5.6	Obras públicas e urbanismo.						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	10	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	10	Marzo/ Abril	15	x
		B3.5	Flexión verbal: o infinitivo.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.6	Construcións de infinitivo non concertadas.				
		B4.5	Oración composta: oracións substantivas de "ut", "ne" e "quod".				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.5	Arte romana.				
		B5.4	Mitoloxía e relixión: Neptuno. Jasón e os Argonautas.				
		B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES				
		B1.5	Nocións básicas de evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1	Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.				
		B6.2	Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B6.3	Iniciación ás técnicas de tradución				
		B6.4	Lectura comprensiva e comentario de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos.				
		B6.5	Lectura comparada e comentario de textos en lingua propia.				
		B6.6	Produción de pequenos textos en lingua latina.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
	B7.1	Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.					
	B7.2	Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.					
	B7.3	Mantemento de elementos lingüísticos latinos.					
	B.7.4	Locucións latinas de uso actual					
	11	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	9, 11,	Abril/ Maio	15	x
		B3.5	Flexión verbal: o participio. Os verbos compostos de "sum".				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.6	Construción de participio: participio concertado e ablativo absoluto.				
		B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
B5.2	Romanización de Hispania e Gallaecia I						
B5.4	Mitoloxía e relixión: Hércules.						
12	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	11, 12	Maio/ Xuño	15	x	
	B3.5	Flexión verbal: Verbos deponentes e verbos irregulares.					
	B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
	B4.5	Oración composta: oracións circunstanciais. Valores de "ut" e "cum".					
	B5	BLOQUE 5. ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
B5.2	Romanización de Hispania e Gallaecia II						

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais								
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																					
1	B1.1.	B1.1	LA1B1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCEC ➤ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.1.1. Localiza nun mapa o marco xeográfico da lingua latina e a súa expansión, delimitando os seus ámbitos de influencia e colocando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica. 	80 %	30%						X					X			
	B1.2.	B1.2	LA1B2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LAB.1.2.1. Define o indoeuropeo e recoñece as linguas indoeuropeas e as súas familias, delimitando nun mapa a zona de orixe e as zonas de expansión. 	80 %				X							X				
		B1.3	B1.3	LA1B1.3.1																	
	B1.3	B1.4	LA1B1.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LAB1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan. 	100 %								X							
	B1.4	B1.5	LA1B1.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CCA ➤ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.5.1. Distingue e delimita as etapas do latín, recoñece e distingue a partir do étimo latino cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, e explica as evolucións que se producen nun caso e no outro. 	80 %								X					X		
			LA1B1.5.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.5.2. Coñece exemplos de termos latinos que deron orixe tanto a unha palabra patrimonial como a un cultismo, e sinala as diferenzas de uso e significado entre ambos. 	80 %													X		
LA1B1.5.3			<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CD ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.5.3. Demostra a presenza do latín no século XXI en campos como a ciencia, a cultura, a publicidade, os medios de comunicación, internet e as redes sociais. 	80 %			X									X				
B1.5	B1.6	LA1B1.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica. 	100 %							X					X				
BLOQUE 2: SISTEMA DE LINGUA LATINA: ELEMENTOS BÁSICOS																					
B2.1	B2.1	LA1B2.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B2.1.1. Recoñece tipos de escritura e clasifícaos consonte a súa natureza e a súa función, e describe os trazos que distinguen uns dos outros. 	50 %	20%											X		X		
B2.2	B2.2	LA1B2.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B2.2.1. Explica a orixe do alfabeto latino, e a evolución e a adaptación dos signos do alfabeto grego. 	50 %													X			
	B2.3	B2.3	LA1B2.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCL ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B2.3.1. Explica a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do alfabeto latino, así como a súa evolución, sinala as adaptacións que se producen en cada unha e recoñece os tipos de alfabeto usados actualmente en Europa, en relación coas linguas que os empregan. 		50 %									X		X			
B2.3.	B2.4	LA1B2.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B2.4.1. Le con pronuncia e acentuación correctas textos latinos, identificando e reproducindo exemplos de diferentes tipos de pronuncia. 	100 %			X	X									X			
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																					
B3.1.	B3.1	LA1B3.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ LA1B3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose 	100 %		X										X		X		

				destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma.															
B3.2.	B3.2	LA1B3.2.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.	100 %	30%	X						X					X	
B3.3	B3.3	LA1B3.3.1	➤ CAA ➤ CCL ➤ CD	• LA1B3.3.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, explicando e ilustrando con exemplos as características que diferencian os conceptos de declinación e conxugación	100 %		X				X							X	
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																			
B5.4	B5.6	LA1B5.6.1	➤ CCEC ➤ CCL ➤ CSC ➤ CSEE	• LA1B5.6.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos, e asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.	100 %	20%							X					X	
		LA1B5.6.2	➤ CAA ➤ CCEC ➤ CCL	• LA1B5.6.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura posterior a través de exemplos.	80 %								X					X	X
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																			
B1.5	B1.6	LA1B1.6.1	➤ CCL ➤ CAA	• LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica.	100 %	0,5%	X						X					X	
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																			
B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	➤ CCL	• LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100 %		X						X					X	
		LA1B3.4.2	➤ CCL	• LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %		X						X		X			X	
B3.5	B3.5	LA1B3.5.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.	100 %	30%	X						X					X	
		LA1B3.5.2	➤ CCL	• LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.	100 %		X						X					X	
		LA1B3.5.3	➤ CCL	• LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X						X		X			X	
BLOQUE 4: SINTAXE																			
B4.1	B4.1	LA1B4.1.1	➤ CMCCT ➤ CCL	• LA1B4.1.1. Analiza morfoloxicamente e sintacticamente frases e textos de dificultade graduada, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións que realizan na oración.	100 %		X						X		X			X	
B4.2	B4.2	LA1B4.2.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma axeitada de traducilos.	100 %	10%	X						X		X			X	
B4.3	B4.3	LA1B4.3.1	➤ CCL	• LA1B4.3.1. Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	100 %		X						X		X			X	
B4.5	B4.5	LA1B4.5.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en	100 %		X						X		X			X	

cada caso as súas características.

BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.1	B5.1	LA1B5.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CCL ➤ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.1. Describe o marco histórico en que xorde e se desenvolve a civilización romana, sinala períodos dentro del e identifica en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións 	80 %	20%	X		X		X		X		X			
		LA1 B5.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CSIEE ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.2. Distingue as etapas da historia de Roma, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	100 %		X		X		X		X		X			
		LA1 B5.1.3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.3. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, ponos en contexto e relacións con outras circunstancias contemporáneas. 	90 %		X		X		X		X		X			
		LA1B5.1.4	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.4. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información 	90 %						X		X		X			
		LA1B5.1.5	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CSIEE ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.5. Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior. 	100 %		X						X		X		X	
B5.4	B5.5	LA1B5.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CD 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses. 	100 %	X						X		X				
		LA1B5.5.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros. 	100 %					X		X		X				

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X				X		X		X			
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %							X		X				
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %							X		X				
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %				X				X		X			
B.6.5		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %				X				X		X			
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %						X			X				
	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %			X						X				

BLOQUE 7: LÉXICO

B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	0,5%						X		X			
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %							X		X			

B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X		X		X					
	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X				X		X		X					
B.7.3		LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X				X		X		X					
	B.7.4	LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X				X		X		X					
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %										X					
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																				
B1.5	B1.6	LA1B1.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica. 	100 %	0,5 %	X					X				X				
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoo segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100 %		X					X				X				
		LA1B3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100 %		X						X				X			
B3.5	B3.5	LA1B3.5.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conjugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal. 	100 %		X						X				X			
		LA1B3.5.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación. 	100 %	30%	X							X				X		
		LA1B3.5.3	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes. 	100 %		X							X				X		
		LA1B3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. 	100 %		X							X				X		
		LA1B3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • CD • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal. 	100 %		X							X				X		
BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.5	B4.5	LA1B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características. 	100 %	10%	X							X			X	X		
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
B5.1	B5.1	LA1B5.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CCL • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.1. Describe o marco histórico en que xorde e se desenvolve a civilización romana, sinala períodos dentro del e identifica en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións 	80 %	20%				X							X		X	X
		LA1B5.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE • CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.2. Distingue as etapas da historia de Roma, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	100 %		X										X		X	

		LA1B5.1.3.	• CAA • CSC	• LA1B5.1.3. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, ponos en contexto e relacións con outras circunstancias contemporáneas.	90 %						X			X		X														
		LA1B5.1.4	• CD • CMCCT	• LA1B5.1.4. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	90 %							X				X		X												
		LA1B5.1.5	• CSC • CSIEE • CCL	• LA1B5.1.5. Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior.	100 %		X									X		X												
B5.4	B5.5	LA1B5.5.1	➢ CCEC ➢ CD	• LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.	100 %	30%	X			X				X		X														
		LA1B5.5.2	➢ CCEC ➢ CD ➢ CCL	• LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros.	100 %		X			X					X		X													
BLOQUE 6: TEXTOS																														
B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	➢ CCL ➢ CAA	• LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100 %	30%	X				X		X	X																
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	➢ CAA ➢ CCL	• LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	80 %									X	X															
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	➢ CAA ➢ CCL	• LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	80 %									X	X															
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	➢ CSC ➢ CCEC ➢ CAA	• LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	70 %					X					X		X													
B.6.5		LA1B6.4.2	➢ CMCCT ➢ CCL	• LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %					X						X		X												
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	➢ CCL	• LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40 %						X					X														
	B.6.6	LA1B6.6.1	➢ CCL	• LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10 %			X									X													
BLOQUE 7: LÉXICO																														
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	➢ CAA ➢ CCL	• LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece.	80 %	0,5 %							X	X																
		LA1B7.1.2	➢ CD ➢ CCL	• LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	90 %									X	X															
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	➢ CMCCT ➢ CCL	• LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100 %		X				X		X	X	X															
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	➢ CAA ➢ CCL	• LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos.	80 %		X				X		X	X	X	X														
		B.7.4	LA1B7.4.1	➢ CCL	• LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.		100 %	X				X		X	X	X	X													
			LA1B7.4.2	➢ CAA ➢ CD	• LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.		100 %	X				X		X	X	X	X	X												

B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %		X				X		X		X				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																			
B1.5	B1.6	LA1B1.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica. 	100 %	0,5 %	X				X				X				
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																			
B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoo segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100 %	30%	X				X				X				
		LA1B3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100 %		X				X				X				
B3.5	B3.5	LA1B3.5.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conjugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal. 	100 %		X				X				X				
		LA1B3.5.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conjugación. 	100 %		X				X				X				
		LA1B3.5.3	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes. 	100 %		X				X				X				
B3.6	B3.6	LA1B3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. 	100 %		X				X				X				
		LA1B3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • CD • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal. 	100 %	X				X				X					
BLOQUE 4: SINTAXE																			
B4.6	B4.6	LA1B4.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso. 	100 %	10%	X				X				X				
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																			
B5.1	B5.1	LA1B5.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CCL ➤ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.1. Describe o marco histórico en que xorde e se desenvolve a civilización romana, sinala períodos dentro del e identifica en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións 	80 %	20%			X						X		X		
		LA1 B5.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CSIEE ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.2. Distingue as etapas da historia de Roma, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	100 %		X							X		X			
		LA1 B5.1.3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.3. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, ponos en contexto e relaciónaos con outras circunstancias contemporáneas. 	90 %						X				X		X		
		LA1B5.1.4	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.4. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información 	90 %						X				X		X		
		LA1B5.1.5	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CSIEE ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.1.5. Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior. 	100 %		X								X		X		
B.5.4	B5.6	LA1B5.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.6.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia 	60 %		X		X					X		X			

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CSIEE 	da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos, e asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.																	
		LA1B5.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCEC ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.6.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura posterior a través de exemplos. 	80 %		X		X								X	X			
BLOQUE 6: TEXTOS																					
B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %		X					X		X			X				
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %									X			X				
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %									X			X				
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %	30%				X							X	X			
B.6.5		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %					X							X	X			
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %							X						X			
	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %			X										X			
BLOQUE 7: LÉXICO																					
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %									X			X				
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %									X			X				
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X		X			X					
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %	0,5 %	X					X		X			X				
		LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X					X		X			X				
	B.7.4	LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X					X		X			X				
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %		X					X		X			X				
BLOQUE 1: O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																					
B1.5	B1.6	LA1B1.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución 	100 %	0,5 %	X						X					X			

				semántica.																		
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																						
5	B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	• CCL	• LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e a súa declinación.	100 %	30%	X					X					X				
			LA1B3.4.2	• CCL	• LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %		X					X						X			
B3.5	B3.5	B3.5	LA1B3.5.1	• CAA • CCL	• LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.	100 %	30%	X					X					X				
			LA1B3.5.2	• CCL	• LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.	100 %		X					X					X				
			LA1B3.5.3	• CCL	• LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X					X					X				
			LA1B3.6.1	• CAA • CCL	• LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un.	100 %		X					X					X				
			LA1B3.6.2	• CD • CCL	• LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.	100 %		X					X					X				
BLOQUE 4: SINTAXE																						
B4.6	B4.6	B4.6	LA1B4.6.1.	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.	100 %	10%	X					X									
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																						
B5.7	B5.10	B5.10	LA1B5.10.1	➤ CSC ➤ CMCC T	• LA1B5.10.1. Enumera os elementos que compoñen a estrutura do exército romano e explica o seu funcionamento, atendendo á súa evolución ao longo dos períodos históricos	80 %	20%	X										X			X	X
B5.4	B5.5	B5.5	LA1B5.5.1	➤ CCEC ➤ CD	• LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.	100 %												X		X	X	
			LA1B5.5.2	➤ CCEC ➤ CD ➤ CCL	• LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros.	100 %													X		X	X
BLOQUE 6: TEXTOS																						
B6.1	B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	➤ CCL ➤ CAA	• LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100 %	30%	X					X		X	X	X					
B6.2	B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	80 %								X		X						
B.6.3	B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	80 %								X		X						
B.6.4	B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA	• LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	70 %					X						X	X				

B.6.5		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %				X						X	X					
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %					X						X					
	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %		X									X					
BLOQUE 7: LÉXICO																					
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	0,5 %								X		X					
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %							X		X		X					
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X		X		X		X				
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X				X		X		X		X				
	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X				X		X		X		X				
		LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X				X		X		X		X				
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %	X				X		X		X		X					

LEENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)										Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais						
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais										
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV				
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																									
B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, 	100 %			X					X					X							

				adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándooos segundo a súa categoría e a súa declinación.																	
		LA1B3.4.2	• CCL	• LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X					X						X			
B3.5	B3.5	LA1B3.5.1	• CAA • CCL	• LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.	100 %		X						X						X		
		LA1B3.5.2	• CCL	• LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.	100 %		X						X						X		
		LA1B3.5.3	• CCL	• LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X						X							X	
	B3.6	LA1B3.6.1	• CAA • CCL	• LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un.	100 %		X						X						X		
	B3.8	LA1B3.8.1	➤ CCL ➤ CAA	• LA1B3.8.1. Traduce correctamente ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán.	100 %		X						X						X		
	BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.5	B4.5	LA1B4.5.1.	➤ CAA ➤ CCL	LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características.	100 %	10%	X											X			
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																					
B5.3	B5.3	LA1B5.3.1.	➤ CAA ➤ CMCCT ➤ CD ➤ CCEC ➤ CD	LA1B5.3.1. Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia, e descubre e relaciona as pezas arqueolóxicas romanas dos museos cos coñecementos adquiridos.	80 %	20%	X											X		X	
BLOQUE 6: TEXTOS																					
B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	➤ CCL ➤ CAA	• LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	100 %	30%	X						X				X				
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	80 %												X		X		
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	80 %												X		X		
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA	• LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	70 %					X								X	X		
B.6.5		LA1B6.4.2	➤ CMCCT ➤ CCL	• LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %					X									X	X	
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	➤ CCL	• LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40 %								X						X		
	B.6.6	LA1B6.6.1	➤ CCL	• LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10 %			X											X		
BLOQUE 7: LÉXICO																					

B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	10%									X		X								
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %											X		X							
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X					X			X		X								
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X					X			X		X								
	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X					X			X		X								
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregarlas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %	X					X			X		X									

BLOQUE 3: MORFOLOXÍA

B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándooos segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100 %	30%	X					X					X								
		LA1B3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100 %		X					X					X								
	B3.6	LA1B3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. 	100 %		X					X						X							
		LA1B3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • CD • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal. 															X						
	B3.8	LA1B3.8.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.8.1. Traduce correctamente ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán. 	100 %		X					X						X							

BLOQUE 4: SINTAXE

7	B4.4	B4.4	LA1B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza morfoloxicamente e sintacticamente frases e textos de dificultade graduada, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións que realizan na oración. 	100 %	10%	X						X					X						
---	------	------	------------	--	--	-------	-----	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.4	B5.7	LA1B5.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CMCCT ➤ CCL ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.7.1. Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, explicando os trazos que lles son propios, e describe as principais características dos ritos funerarios romanos, distinguindo as semellanzas e as diferenzas que presentan cos de hoxe en día. 	60%	20%	X			X							X	X	X	X	X	X		
------	------	------------	---	--	-----	-----	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	--	--

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %						X				X	X								
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %										X	X								
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de 	80 %										X	X								

				palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.																							
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %	30%												X	X								
B.6.5		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %														X	X							
B.6.6	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %						X									X							
	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %		X													X							
BLOQUE 7: LÉXICO																											
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %														X	X							
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %														X	X							
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %	10%	X					X							X	X							
	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X					X							X	X							
B.7.3	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X					X							X	X							
		LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X					X							X	X							
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %		X					X							X	X							
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																											
B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándooos segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100 %	30%	X													X	X						
		LA1B3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100 %		X													X	X						
BLOQUE 4: SINTAXE																											
B4.5.	B4.5.	LA1B4.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características. 	100 %	10%	X													X	X						
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																											
B5.4	B5.7	LA1B5.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CMCCT ➤ CCL ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.7.1. Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, explicando os trazos que lles son propios, e describe as principais características dos ritos funerarios romanos, distinguindo as semellanzas e as diferenzas que presentan cos de hoxe en día. 	60%	20%	X													X	X	X	X	X	X		
BLOQUE 6: TEXTOS																											
B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X												X	X							

	B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %						X	X							
	B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %						X	X							
	B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %			X					X	X					
			LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %			X						X	X				
	B.6.5	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %					X				X					
	B.6.6	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %		X								X				
BLOQUE 7: LÉXICO																				
	B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	10%						X		X					
			LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %							X		X					
	B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X	X		X					
	B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X				X	X		X					
		B.7.4	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 		100 %	X				X	X		X				
	B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %		X				X	X		X					
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
9	B3.4	B3.4	LA1B3.4.1	CCL	<ul style="list-style-type: none"> LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e a súa declinación. 	100 %	30%	X				X			X					
			LA1B3.4.2	CCL	<ul style="list-style-type: none"> LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente. 	100 %		X				X			X					
	B3.5	B3.6	LA1B3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. 	100 %		X				X			X					
			LA1B3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal. 	100 %		X				X			X					
B3.8	B3.8	LA1B3.8.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA1B3.8.1. Traduce correctamente ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán. 									X							

BLOQUE 4: SINTAXE

B4.4.	B4.4.	LA1B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCC T ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características. 	100 %	10%	X				X				X				
-------	-------	------------	--	--	-------	-----	---	--	--	--	---	--	--	--	---	--	--	--	--

BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.6	B5.9.	LA1B5.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC ▪ CMCCTC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.9.1. Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores. 	90 %	20%	X			X		X			X	X	X	X	X
		LA1B5.9.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.9.2. Localiza nun mapa os principais exemplos de edificacións públicas romanas que forman parte do patrimonio español e europeo, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a cronoloxía aproximada. 	70 %				X		X				X	X	X		

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X				X		X	X						
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %							X	X							
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %							X	X							
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %				X					X	X					
		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %				X					X	X					
B.6.5	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %						X				X					
B.6.6	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %			X							X					

BLOQUE 7: LÉXICO

B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	10%						X		X					
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %							X		X					
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X		X		X				
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X				X		X		X				
		LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X				X		X		X				
		LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X				X		X		X				
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas 	100 %		X				X		X		X				

➤ CCL de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
B3.5	B3.7.	LA1B3.7.1.	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificarlas e define criterios para clasificarlas.	100 %	30%	X					X				X				
BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.6	B4.6.	LA1B4.6.1.	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.	100 %	10%	X					X				X				
	B4.7.	LA1B4.7.1	➤ CCL	• LA1B4.7.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes, en relación con construcións análogas noutras linguas que coñece.	100 %		X						X				X			
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
B5.5.	B5.8.	LA1B5.8.1.	➤ CCEC ➤ CD	• LA1B5.8.1. Describe as principais manifestacións escultóricas e pictóricas da arte romana, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a súa cronoloxía aproximada	40%	20%	X									X	X	X		
B5.4	B5.5.	LA1B5.5.1	➤ CCEC ➤ CD	• LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.	100 %								X				X	X	X	
		LA1B5.5.2	➤ CCEC ➤ CD ➤ CCL	• LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros.	100 %									X				X	X	X
B5.6.	LA1B5.6.1.	LA1B5.6.1.	➤ CCEC ➤ CCL ➤ CSC ➤ CSIEE	• LA1B5.6.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos, e asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.	60 %		X			X							X	X		
			LA1B5.6.2.	➤ CAA ➤ CCEC ➤ CCL	• LA1B5.6.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura		80 %	X			X							X	X	

posterior a través
de exemplos.

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X				X		X	X					
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %								X	X					
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %								X	X					
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %				X					X	X				
		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %				X					X	X				
B.6.5	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %						X				X				
B.6.6	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %		X							X					

BLOQUE 7: LÉXICO

B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	10%						X	X					
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %							X	X					
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X			X		X	X					
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X			X		X	X					
	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X			X		X	X					
			LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 		100 %	X			X		X	X				
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregarlas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %	X			X		X	X	X					

BLOQUE 3: MORFOLOXÍA

11	B3.5	B3.7.	LA1B3.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas. 	100 %	30%	X			X			X				
----	------	-------	------------	--	--	-------	-----	---	--	--	---	--	--	---	--	--	--	--

BLOQUE 4: SINTAXE

B4.6	B4.6.	LA1B4.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso. 	100 %	10%	X			X				X			
	B4.7.	LA1B4.7.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.7.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes, en relación con construcións análogas noutras linguas que coñece. 	100 %		X			X				X			

BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.2	B5.2.	LA1B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL ➤ CSC ➤ CCEE 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.2.1. Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases. 	50%	20%			X		X		X	X	X	X	X	X	
		LA1B5.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.2.2. Enumera, explica e ilustra con exemplos os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e da Gallaecia, e sinala a súa influencia na historia posterior. 	50%				X		X		X	X	X	X	X	X	
	B5.3.	LA1B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CMCCT ➤ CD ➤ CCEC ➤ CD 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.3.1. Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia, e descobre e relaciona as pezas arqueolóxicas romanas dos museos cos coñecementos adquiridos. 	50%				X		X		X	X	X	X	X	X	
B5.4	B5.5.	LA1B5.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CD 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses. 	100 %							X			X	X	X		
		LA1B5.5.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros. 	100 %							X			X	X	X		
	B5.6	LA1B5.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCEC ➤ CCL ➤ CSC ➤ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.6.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos, e asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época. 	60 %		X		X						X	X			
		LA1B5.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCEC ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.6.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura posterior a través de exemplos. 	80 %	X		X						X	X				

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X				X		X	X					
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %							X	X						
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %							X	X						
B.6.4	B.6.4	LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias. 	70 %				X					X	X				
		LA1B6.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %				X					X	X				
B.6.5	B.6.5	LA1B6.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto. 	40 %						X			X					
B.6.6	B.6.6	LA1B6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado. 	10 %		X						X						

BLOQUE 7: LÉXICO																			
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece. 	80 %	10%								X		X			
		LA1B7.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia. 	90 %									X		X			
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua. 	100 %		X				X			X		X			
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos. 	80 %		X				X			X		X			
	B.7.4	LA1B7.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado. 	100 %		X				X			X		X			
		LA1B7.4.2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica. 	100 %		X				X			X		X			
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua. 	100 %	X				X			X		X				
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																			
B3.5	B3.6	LA1B3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. 	20 %	30%	X						X			X			
BLOQUE 4: SINTAXE																			
B4.5	B4.5.	LA1B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características. 		10%													
BLOQUE 5: ROMA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																			
B5.2	B5.2.	LA1B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CMCCT ➤ CCL ➤ CSC ➤ CCEE 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.2.1. Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases. 	50%	20%				X			X		X	X	X	X	X
		LA1B5.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CD ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.2.2. Enumera, explica e ilustra con exemplos os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e da Gallaecia, e sinala a súa influencia na historia posterior. 	50%					X			X		X	X	X	X	X
	B5.3	LA1B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CMCCT ➤ CD ➤ CCEC ➤ CD 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B5.3.1. Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia, e descobre e relaciona as pezas arqueolóxicas romanas dos museos cos coñecementos adquiridos. 	50%					X			X		X	X	X	X	X
BLOQUE 6: TEXTOS																			
B6.1	B6.1	LA1B6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CCL ➤ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión. 	100 %	30%	X						X		X	X			
B6.2	B6.2	LA1B6.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece. 	80 %									X		X			
B.6.3	B.6.3	LA1B6.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto. 	80 %									X		X			
		LA1B6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CSC ➤ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes 	70 %					X						X	X		

12

B.6.4	B.6.4		➤ CAA	neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.																
		LA1B6.4.2	➤ CMCCT ➤ CCL	• LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %			X					X	X						
B.6.5	B.6.5	LA1B6.5.1	➤ CCL	• LA1B6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	40 %				X					X						
B.6.6	B.6.6	LA1B6.6.1	➤ CCL	• LA1B6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.	10 %		X							X						
BLOQUE 7: LÉXICO																				
B.7.1	B.7.1	LA1B7.1.1	➤ CAA ➤ CCL	• LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece.	80 %	10%						X		X						
		LA1B7.1.2	➤ CD ➤ CCL	• LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	90 %							X		X						
B.7.2	B.7.2	LA1B7.2.1	➤ CMCCT ➤ CCL	• LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	100 %		X				X		X		X					
B.7.3	B.7.3	LA1B7.3.1	➤ CAA ➤ CCL	• LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos.	80 %		X				X		X		X					
	B.7.4	LA1B7.4.1	➤ CCL	• LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	100 %		X				X		X		X					
		LA1B7.4.2	➤ CAA ➤ CD ➤ CCL	• LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %		X				X		X		X		X			
B.7.4	B.7.5	LA1B7.5.1	➤ CD ➤ CCL	• LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua.	100 %		X				X		X		X					

6.- Metodoloxía

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Na nosa metodoloxía teremos en conta os seguintes postulados básicos:

- **Partir dos coñecementos previos do alumnado:** ao comezo de cada unidade didáctica tentaremos atopar mediante probas orais ou escritas aqueles datos que a maioría do alumnado coñece.
- **Motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas** (non mecánicos): hai que conseguir unha conexión coas vidas do noso alumnado e viceversa, prestando especial atención á pervivencia do clásico na actualidade, provocando curiosidade, espertando os seus sentimentos e potenciando a súa creatividade e imaxinación. Dosificaremos as actividades lúdicas e motivadoras e aplicaremos no contexto didáctico cuns obxectivos moi concretos. Proporcionaremos oportunidades para poñer en práctica os coñecementos provocando no alumnado a conciencia da utilidade do latín para realizar outras aprendizaxes (interdisciplinabilidade).
- **Atender á diversidade:** mediante a realización de exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros. Ademais, para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado, facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.
- **Aplicar un método activo, práctico, racional, creativo e participativo:** a profesora realiza unha labor de “guía” fomentando a creación dun ambiente de traballo adecuado e consolidando rutinas e destrezas. Ao alumnado correspóndelle realizar unha serie de tarefas de xeito individual ou en grupo, tanto na aula como fóra dela:
 - Traballar con textos latinos que lle permitan ir descubrindo o funcionamento da flexión nominal e verbal.
 - Elaborar a súa propia gramática. Estimaremos o sentido de indución e dedución do alumnado coa formulación de preguntas relacionadas coas frases latinas que serven de punto de partida.
 - Adquirir un coñecemento racional da estrutura e funcionamento morfolóxico das palabras variables como paso previo á memorización dos distintos paradigmas.
 - Buscar e analizar con rigor e sistematicamente informacións procedentes de diversas fontes.
 - Xerar un clima na aula co que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino-aprendizaxe, asegurándonos de que eses intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo.
 - Crear contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan o alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.
- **Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo,** para acadar a adquisición de ferramentas sociais básicas como son a iniciativa, a colaboración, o respecto ás normas e aos principios da comunicación. Obriga ao alumnado a organizarse e distribuír unha serie de tarefas como a procura de

todo tipo de información (escrita, gráfica, musical, etc), a organización e selección desa información, a presentación e exposición desa información. Durante o proceso de elaboración o alumnado ha de valorar as súas habilidades e intereses persoais e respectar as eleccións dos outros membros do grupo. Programaremos traballos que impliquen a procura de información na rede e que versarán sobre aspectos culturais diversos.

- **Facilitar a aprendizaxe autónoma:** proporanse actividades que esixan que os alumnos e as alumnas establezan as súas propias conclusións ou ben que leven a cabo unha procura de datos en diferentes fontes e, tras un proceso de análise, elabore un informe e estableza as súas propias conclusións.
- **Fomentar o esforzo persoal e o hábito de traballo:** mediante a realización de actividades individuais periódicas e frecuentes (cuestións morfosintácticas ou léxicas, comentario de textos, aprendizaxe memorístico das paradigmas) preténdese que o alumnado adquira hábitos de organización, esforzo, disciplina no estudo e perseveranza. A práctica case diaria da tradución contribúe a desenvolver o uso do razoamento lóxico e da análise, e a valorar a memoria e a capacidade crítica.
- **Fundamentar o estudo da gramática na análise e tradución de textos relacionados co legado cultural.** Pretendemos que o alumnado descubra o apaixonante mundo da cultura latina nos textos e aprenda simultaneamente vocabulario, morfoloxía e sintaxe.
 - Na maioría dos casos, antes de abordar a tradución é necesaria a explicación duns contidos gramaticais previos e a realización dunha serie de actividades de reforzo e consolidación.
 - Seleccionaremos textos accesibles ao nivel do alumnado. A práctica da tradución será **gradual, suxestiva** por seu contido, **continuada** e **controlada**.
 - A correcta interpretación dun fragmento implicará a súa **contextualización**, a análise dos aspectos gramaticais e a captación e comentario da mensaxe que aparece nel.
 - Recorrerase á lectura de fragmentos traducidos de autores latinos para completar os contidos culturais.
 - O comentario de texto irá apoiado de **material audiovisual:** presentacións (Power Point), mapas, gráficos, vídeos, etc.
- **Propoñer variedade de actividades** para conseguir a aprendizaxe, sen esquecer o carácter gradual e a necesaria ordenación das actividades con este criterio: **do máis sinxelo e fácil ó máis complexo e difícil**. O latín é unha lingua moi gramatical que require un grao elevado de lóxica. Isto supón que temos que adestrar a nosa mente, obrígala a reflexionar e a elaborar constantemente hipóteses diversas. Pero, para simplificar algo a nosa tarefa, debemos crear unhas respostas automáticas, a modo de reflexos condicionados, que permitan progresar de forma máis rápida cara á meta final. Isto só se consegue mediante a **repetición constante de exercicios e construcións gramaticais reiterativas**.
- **Contrastar lingüísticamente o latín e o castelán e o galego**, prestando especial atención a etimoloxía, para favorecer unha aprendizaxe doutras linguas romances.

2. Estratexias metodolóxicas

Empregaremos estratexias de ensino que favorezan a gradación e a evolución positiva da aprendizaxe, como a versatilidade das actividades e a autonomía da aprendizaxe.

Os aspectos máis importantes da nosa proposta resumiríanse no seguinte:

- Memorización comprensiva dos paradigmas gramaticais e dos contidos culturais.
- Tradución de textos latinos seleccionados sobre os que versarán as explicacións gramaticais

pertinentes.

- Resolución de ejercicios de retroversión.
- Análise morfosintáctica das palabras dos textos.
- Comparación das estruturas morfosintácticas máis representativas da lingua latina coas do galego e castelán para percibir a súa conexión e dependencia.
- Resolución de ejercicios sobre aspectos gramaticais, culturais e léxicas.
- Análise de prefixos, sufixos e lexemas de orixe grega e latina.
- Lectura e comentario de textos traducidos de autores latinos e contemporáneos.
- Elaboración de esquemas e sínteses.
- Análise de documentos, gráficos e mapas.
- Realización de traballos de investigación, de xeito individual ou cooperativo, sobre o legado cultural.

3. Secuenciación habitual de traballo na aula

1. Actividades de introdución, motivación e coñecementos previos:

- Coñecemento detallado por parte do alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc., da unidade didáctica, co fin de que saiba por onde se move e que sentido teñen as actividades que se realizan.
- Introducción motivadora por parte da profesora, onde se sinalen os elementos máis atractivos, por actuais e interdisciplinares, do tema que se vai a tratar.
- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido pola profesora, co fin de facilitar unha idea precisa de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Introducción de cada aspecto lingüístico, sempre que iso sexa posible, mediante as semellanzas ou pervivencia dos mesmos na lingua propia do alumno ou nalgunha do seu coñecemento.
- Utilización dunha dinámica de grupos, sempre que iso sexa posible, para que o alumnado que tende a non participar polo seu carácter, pola súa actitude, pola súa falta de coñecementos previos, etc., teña contacto cos contidos conceptuais e procedimentais a través dos seus iguais, facilitando desta maneira a integración, unha disposición máis favorable por participar nun círculo máis reducido.

2. Actividades de desenvolvemento

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Resumo de textos distinguindo o principal e o secundario.
- Lectura e comentario do libro *Así vivieron en la antigua Roma* de Josefa Espinós et alli.
- Lectura comprensiva do tema de cultura.
- Resolución de ejercicios sobre aspectos gramaticais ou culturais (escritos ou interactivos) e tradución directa e inversa de oracións e/ou textos.
- Análise morfosintáctica de textos latinos, orixinais ou adaptados, e a súa correspondente tradución, seguindo os seguintes pasos:

- e. Lectura previa en voz alta corrixida pola profesora.
- f. Análise do vocabulario (evolución, composición, derivación, valor cultural, etc.).
- g. Análise gramatical:
 - Illar as oracións e as proposicións.
 - Recoñecer as formas gramaticais.
 - Establecer as relacións sintácticas (sintagmas, concordancias, etc.).
- h. Tradución literal.

- Descubrimento nos textos traducidos da parte lingüística, cultural e de léxico de interese para a unidade que se está traballando. A información cos contidos mínimos quedarán explicitamente apuntados no caderno de clase do alumno ou alumna.
- Selección e comentario do vocabulario de interese pola súa frecuencia de uso ou pola súa relación con obxectivos léxicos ou culturais.
- Resolución de exercicios de léxico: composición, derivación, evolución fonética, locucións e expresións latinas de usos actual.

Do conxunto total de actividades de desenvolvemento que cada unidade ofrece, a profesora, á vista do ritmo de aprendizaxe do grupo e da diversidade do mesmo decidirá cales realizar con maior profusión e cales non.

3. Actividades de síntese-resumen:

- Visualización da materia lingüística e cultural incluída en cada unidade ou conxunto de unidades mediante fichas gramaticais globalizadoras, gráficos, paradigmas, esquemas, mapas, etc.
- Confección de sínteses ou resúmenes coa recapitulación das cuestións tratadas.

4. Actividades de consolidación, recuperación e ampliación:

- Realización de esquemas e exercicios apropiados e o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade.
- Cuestionarios, debates ou resúmenes sobre vídeos didácticos e secuencias de películas históricas; realizarase o visionado completo de películas se o horario e as circunstancias concretas de aproveitamento son favorables.
- Prepararanse exercicios de dificultade graduada e breves para os temas lingüísticos e léxicos para o alumnado con problemas na asimilación dos diversos contidos. Para os temas culturais pediráselles a realización de breves lecturas e esquemas das mesmas.
- Mentres se realizan estas actividades de recuperación, o alumnado que alcanzase satisfactoriamente os contidos propostos, realizará tarefas preparadas de antemán para profundar nos mesmos, como realización de pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios, enciclopedias ou textos apropiados.

5. Actividades de avaliación:

- Observación directa do traballo do alumnado na aula.
- Probas orais ou escritas ao final de cada unidade didáctica co fin de analizar a consecución dos obxectivos propostos.
- Exposicións orais sobre os contidos culturais.
- Análise de producións: caderno, comentarios, mapas, esquemas, resúmenes, exercicios gramaticais, traducións, traballos de investigación.

2.- Outras decisión metodolóxicas

1.- Agrupamentos

- Gran grupo, procurando que as intervencións orais non sexan monopolizadas sempre pola mesma persoa.
- Individual.
- Grupos de 2-4 alumnos-as heteroxéneos e rotatorios e mantendo a distancia de seguridade.

2. Tempos

Tentaremos axustar cada unidade didáctica á temporalización que figura na táboa de contidos. Calquera desvío do programado será analizado e reflectido na memoria final co fin de introducir as oportunas correccións nesta programación didáctica.

3. Espazos

- Aula.
- Biblioteca (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite).
- Aula de Informática (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite).

4. Materiais

- Libro de texto recomendado: J. L. Navarro González, J. Mª Rodríguez Jiménez: **Latín. Bachillerato I**. Ed. Anaya.
- Libro de lectura: Josefa Espinós et alii: *Así vivieron en la antigua Roma*. Ed. Grupo Anaya. Madrid 2010.
- Material bibliográfico situado no departamento e na biblioteca: antoloxías de autores latinos, libros de consulta, novelas históricas ambientadas na antiga Roma (*Laureles de ceniza, Yo Claudio ...*)
- Material audiovisual: vídeos, documentais e diapositivas.
- Materiais elaborados polo Departamento: fichas gramaticais sobre morfoloxía e sintaxe, fichas sobre gramática histórica (evolución fonética) e composición e derivación; esquemas, gráficos e resúmenes sobre cuestións culturais: historia, institucións, vida cotiá etc.
- Mapas para os temas xeográficos e históricos.
- O caderno do propio alumnado no que irá elaborando a gramática que vaia descubrindo na clase ó traducir os textos seleccionados.
- Pizarra dixital, ordenador e canon de imaxe.

5. Recursos didácticos

- Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe latina.
- Utilización de enlaces a diferentes páxinas web de interese, para desenvolver diversos aspectos tratados nas unidades didácticas e con exercicios interactivos.
 - <http://www.chironweb.org/wiki/index.php/Portada>
 - <http://www.luduslitterarius.net/>
 - www.culturaclasica.net
 - <http://www.culturaclasica.com>

- <http://www.iesfuente.org/departamentos/latin/>
- http://recursos.cnice.mec.es/latingriego/Palladium/_comun/eshome.php
- <http://www.geocities.com/eseducativa/enlaceculturaClasic.html>
- <http://roble.pntic.mec.es/~lorbanej/>
- <http://alerce.pntic.mec.es/~rmarti41>
- <http://olmo.pntic.mec.es/cviloria/portada.htm>
- <https://sites.google.com/site/carloscabanillas/>

c. Blogs administrados por profesores de clásicas:

- <http://almacendeclasicas.blogspot.com.es/>
- <http://pompeyasarlatti.blogspot.com.es/>
- <http://latinpraves.blogspot.com.es/>
- <http://www.chironweb.org/blogs/>

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Data de realización

Nas dúas primeiras semanas do mes de outubro.

En que consistirá?

- Observación do proceso de ensinanza- aprendizaxe.
- Preguntas directas aos alumnos sobre o seu coñecemento e dominio de determinados conceptos e procedementos.
- Proba escrita para verificar os coñecementos gramaticais en lingua castelá ou galega. O cuestionario tamén incluírá preguntas sobre aspectos históricos, xeográficos e lingüísticos relacionados coa materia.

Información á familia

As familias do alumnado serán informadas a través da titoría no caso que se detecte unha importante falta de coñecementos previos.

Consecuencias dos resultados

Permitirá identificar en qué estándares de aprendizaxe existen dificultades no conxunto do grupo ou en determinados alumnos-as. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Procedemento avaliación continua

Temporalización

No **primeiro trimestre** realizaranse tres probas escritas: ao rematar a unidade didáctica 1, farase a primeira proba escrita que versará sobre os bloques B1, B2, B3 e B5. As outras dous probas incluírán dúas unidades didácticas e terán os estándares de aprendizaxe dos bloques B3, B4, B5, B6 e B7.

Na **segunda e terceira avaliación** contemplamos facer dúas probas escritas con cuestións de cinco bloques: morfoloxía, sintaxe, legado cultural, léxico e textos. En cada proba teranse en conta estándares de aprendizaxe de dúas unidades didácticas agás na última proba que contempla os estándares da unidade 12 e é unha compilación de todo o estudado ó longo do curso.

Cualificación

- Probas escritas

Os instrumentos que empregaremos serán probas **obxectivas de resposta breve, de pareo, de verdadeiro/falso, de xeraquización e de ensaio** (sintetizar, resumir, analizar, opinar) e constarán das seguintes cuestións e valoracións:

- a. Analizar morfosintacticamente e traducir un texto: 40%

O alumnado deberá recoñecer as diferentes formas nominais, pronominais e verbais e as funcións de conxugacións e declinacións e apreciar a súa correspondencia coa lingua castelá ou galega.

Preténdese comprobar se o alumno ou alumna é capaz de comprender o contido esencial dun texto e adquiriu as nocións morfosintácticas que lle permitan identificar formas e funcións.

Nos exercicios de tradución valorárase como erro grave a falta de coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica, e entre a sintáctica e a tradución. Do mesmo xeito, terase moi en conta o uso correcto do léxico e da sintaxe do castelán ou galego no labor de tradución da lingua latina á propia.

- b. Responder a unhas cuestións de tipo morfolóxico: 30%

Trátase de amosar a comprensión das características peculiares dunha lingua flexiva como é o latín, é dicir, a correcta identificación dos morfemas distintivos das diferentes categorías nominais e verbais.

- c. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 20%

Este criterio permitirá comprobar ata que punto o alumno ou alumna profundou na vida e a cultura romana. Valorárase a capacidade de expresión e a corrección ortográfica e gramatical. Cada falta de ortografía restará 0'1 puntos ata un máximo de 1 punto por exame.

- d. Definir a relación etimolóxica entre o léxico latino e o das linguas propias, empregar latinismos na lingua propia, identificar lexemas, prefixos ou sufixos grecolatinos ou aplicar correctamente as regras de evolución fonética do latín ó castelán ou galego: 10%

- **Traballos individuais ou colectivos.**

Empregaremos **rúbricas** para avaliar os traballos de investigación, as presentacións e as elaboracións de informes. Valoraremos:

- a. Cantidade e calidade de fontes e recursos utilizados: 10%.
- b. Análise e síntese da información: 30%
- c. Redacción, presentación e ortografía: 20%.
- d. Selección de imaxes ou interpretación e elaboración de mapas: 10%
- e. Participación e colaboración no caso dos traballos en grupo. Interese e esforzo no caso dos traballos individuais: 10%
- f. Exposición oral das conclusións: 20%.

No caso de que non houbera presentación oral, este 20% sumarase ao ítem b.

- **Traballo na aula**

Os instrumentos para avalialo serán o **caderno do alumno-a** e **listas de control** no caderno da profesora.

Para valorar o **caderno** utilizaremos unha **rúbrica** na que valoraremos:

- a. Presentación: limpeza e claridade.
- b. Contidos: actividades resoltas e corrixidas, cantidade e calidade da información básica recollida.
- c. Organización: orden nos contidos.

Nas **listas de control** anotaremos o traballo diario do alumnado na clase e a realización de actividades feitas na casa

- **Observación sistemática e rexistro**

Mediante unha **escala de apreciación numérica** valoraremos o comportamento e a actitude.

Recolleremos no caderno de notas da profesora información sobre:

- a. Comportamento adecuado na aula: actitude de respecto cara os compañeiros e a profesora, non interrupción da marcha da clase e respecto ás normas de convivencia, asistencia a clase e

No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%

b. puntualidade.

c. Actitude ante a materia: interese pola aprendizaxe, participación na clase, realización no prazo previsto dos exercicios encomendados, atención e esforzo.

Para poder establecer unha cualificación numérica destes aspectos, o alumno-a parte ao comezo da avaliación cunha cualificación de "10". No noso caderno de notas rexistraremos como puntos negativos a ausencia de traballo na casa e na aula e o comportamento e actitude indebida.

Ponderación e redondeo

A cualificación final de cada avaliación será o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas escritas: 70%.

No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%

- Traballos individuais ou colectivos: 20%.
- Caderno do alumnado: 5 %.
- Actitude, comportamento e traballo na aula e na casa: 5%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Recuperación dunha avaliación non superada

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará un seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso. En cada avaliación intentarase que existan probas escritas que recollan contidos da avaliación anterior, de maneira que se poida valorar a progresión do alumnado na materia. O progresivo melloramento nos aspectos lingüísticos da materia implica que aprobar a segunda avaliación significa recuperar a primeira se a tivese suspensa e o mesmo na terceira en relación coa segunda.

Os coñecementos sobre cultura e civilización latina poderanse recuperar realizando unha proba por escrito na avaliación posterior. Se o alumno suspendese por non entregar un traballo ou por non facelo correctamente, deberá realizalo adecuadamente para poder superar a avaliación.

3.- Procedemento avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

En xuño realizarase una proba escrita para o alumnado que non aprobase a terceira avaliación.

A esta proba final poderá presentarse voluntariamente a subir nota o alumnado con avaliación positiva. Se a nota obtida nesta proba fose inferior á media positiva xa alcanzada, non se terá en consideración a cualificación obtida na proba global.

En que consistirá a proba ?

A proba consistirá nun exame coas mesmas características e cualificacións que as probas escritas realizadas durante as avaliacións e incluírá contidos lingüísticos e culturais das tres avaliacións.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentas, todos, ...

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances

- **LA1B1.4.1.** Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe romances e non romances, localiza nun mapa as zonas onde se utilizan, delimita o marco xeográfico das linguas romances faladas no mundo e recoñece as súas características.
- **LA1B1.5.1.** Distingue e delimita as etapas do latín, recoñece e distingue a partir do étimo latino cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, e explica as evolucións que se producen nun caso e no outro.
- **LA1B1.5.2.** Coñece exemplos de termos latinos que deron orixe tanto a unha palabra patrimonial como a un cultismo, e sinala as diferenzas de uso e significado entre ambos.
- **LA1B1.6.1.** Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica.

Bloque 2. Sistema de lingua latina: elementos básicos

- **LAT1B2.4.1.** Le con pronuncia e acentuación correctas textos latinos, identificando e reproducindo exemplos de diferentes tipos de pronuncia.

Bloque 3. Morfoloxía

- **LA1B3.4.1.** Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoo segundo a súa categoría e a súa declinación.
- **LA1B3.4.2.** Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
- **LA1B3.5.1.** Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.
- **LA1B3.5.2.** Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.
- **LA1B3.5.3.** Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.
- **LA1B3.6.2.** Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
- **LA1B3.7.1.** Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
- **LA1B3.8.1.** Traduce correctamente ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán.

Bloque 4. Sintaxe

- **LA1B4.1.1.** Analiza morfoloxicamente e sintacticamente frases e textos de dificultade graduada, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións que realizan na oración.
- **LA1B4.2.1.** Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma axeitada de traducilos.
- **LA1B4.3.1.** Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.
- **LA1B4.5.1.** Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características.
- **LA1B4.6.1.** Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.

- **LA1B4.7.1.** Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes, en relación con construcións análogas noutras linguas que coñece.

Bloque 5. Roma: historia, cultura, arte e civilización

- **LA1B5.1.5.** Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior.
- **LA1B5.2.1.** Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases.
- **LA1B5.3.1.** Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia, e descobre e relaciona as pezas arqueolóxicas romanas dos museos cos coñecementos adquiridos.
- **LA1B5.4.1.** Describe os elementos que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano.
- **LA1B5.4.2.** Describe a organización e a evolución da sociedade romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos existentes na época e comparándoos cos actuais.
- **LA1B5.5.1.** Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.
- **LA1B5.7.1.** Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, explicando os trazos que lles son propios, e describe as principais características dos ritos funerarios romanos, distinguindo as semellanzas e as diferenzas que presentan cos de hoxe en día.
- **LA1B5.8.1.** Describe as principais manifestacións escultóricas e pictóricas da arte romana, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a súa cronoloxía aproximada.
- **LA1B5.9.1.** Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores.
- **LA1B5.10.1.** Enumera os elementos que compoñen a estrutura do exército romano e explica o seu funcionamento, atendendo á súa evolución ao longo dos períodos históricos

Bloque 6. Textos

- **LA1B6.1.1.** Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.

Bloque 7. Léxico

- **LA1B7.2.1.** Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.
- **LA1B7.4.1.** Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.
- **LA1B7.5.1.** Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua.

Como se elabora a cualificación final? Ponderación e redondeos.

A cualificación final é o resultado da nota media ponderada dos tres trimestres, tendo en conta que os últimos teñen máis valor. O factor de ponderación será o seguinte:

- 1º avaliación: 20% da nota final.

- 2º avaliación: 30 % da nota final.
- 3º avaliación: 50% da nota final.

Que criterios segue o centro para a promoción?

Segundo o Decreto 86/2015 do 25 de xuño a promoción do alumnado dun curso a outro será decidida de xeito colexiado polo profesorado, atendendo ao logro dos obxectivos da etapa e ao grao de adquisición das competencias correspondentes tendo en conta:

- a. Os alumnos e as alumnas promocionarán de curso no caso de superaren todas as materias cursadas ou teren avaliación negativa en dúas materias como máximo.
- b. Repetirán curso cando teñan avaliación negativa en tres ou máis materias, ou en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas.
- c. De xeito excepcional promocionará un alumno ou unha alumna con avaliación negativa en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas, cando o equipo docente considere que o alumno ou a alumna poden seguir con éxito o curso seguinte, que teñen expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen ao alumno ou á alumna medidas de atención educativa.

4.- Procedemento de avaliación extraordinaria

Tipo de proba que se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas.

A avaliación extraordinaria de setembro consistirá nunha **proba escrita** que terá a seguinte estrutura:

- a. Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 4 puntos.
- b. Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- c. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- d. Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 1 punto.

Como se cualifica, redondeos.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento,

O xefe do Departamento de Latín estará a disposición do alumnado para calquera dúbida ou explicación que fose precisa. Faranse **reunións periódicas** co alumnado afectado para que expoñan tódalas dificultades que teñan coa materia. Ademais de explicar e de aclarar dúbidas entregaránselle **fichas de reorientación** para que o alumnado as reelabore, atendendo as particulares dificultades de cada momento.

Segundo os obxectivos propostos, tales fichas polarizaranse en torno a catro núcleos:

1º Aprendizaxe dun vocabulario básico.

2º Aprendizaxe gramatical que abarque o nivel morfolóxico e o nivel sintáctico.

3º Práctica de ejercicios de tradución.

4º Traballos de indagación sobre aspectos históricos e socioculturais significativos da civilización romana non asimilados e recollida por escrito das súas conclusións.

Estas fichas serán entregadas nas datas que se indiquen e teranse en conta para superar a materia.

Non se recollerán exercicios nin traballos fóra da data establecida salvo causas debidamente xustificadas.

Como se avalía e cualifica?

Avaliacións parciais

O alumnado coa disciplina de Latín I pendente será avaliado mediante os seguintes procedementos:

- Dúas probas escritas, unha en novembro e outra en febreiro. Terán a mesma estrutura e valoración que as aplicadas na proba extraordinaria de setembro: 80% da nota.
- Fichas de reorientación: 20 % da nota.

Avaliación final

Se o alumnado non superase a materia pendente nas avaliacións parciais, realizará unha proba escrita na data establecida no calendario de exames de materias pendentes. A proba consistirá en:

- Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 4 puntos.
- Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 1 punto.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Avaliación extraordinaria

Na convocatoria extraordinaria en setembro realizarase unha proba escrita coas mesmas características e valoracións que a da avaliación final ordinaria.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
Proceso de ensino:				
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				

8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará?

Ao finalizar cada trimestre farase unha revisión da programación, adaptándoa, se fose necesario, ás necesidades detectadas, xa por atraso no seu desenvolvemento, xa pola necesidade de incluír novos apartados. De todo iso deixarase constancia no Libro de actas do Departamento.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

- Realizar un número menor de actividades de reforzo e consolidación.
- Reducir a extensión dos textos propostos para a súa análise e tradución.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				

32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?

Observacións:

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Adequouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo? En 1º de BAC non.</p> <p>6. Tempos diferenciado, horarios específicos, etc. ---</p> <p>b) Espazos diferenciados? ---</p> <p>7. c) Materiais e recursos didácticos diferenciados? ---</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Non</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non. O alumnado que así o demande será atendido nas horas de lecer para aclarar dúbidas.</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Levará o mesmo traballo que se estea a realizar na aula de referencia.</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? Non é necesaria ningunha adaptación extraordinaria no curso actual.</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Non.</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Non.</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Non.</p>

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL? Ningún en 1º de BAC. 2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non hai alumnos estranxeiros que cursen a materia de Latín I. 3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non. 4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.? Non.	1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas? Ningunha. 2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico? Non 3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non 4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non 5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc

10. Actividades complementarias e extraescolares

Debido a situación ión desencadenada pola pandemia da Covid-19 non temos previsto organizar ningunha actividade complementaria ou extraescolar.

11. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Latín I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín II	2º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín	4º ESO	2	Rosa Mª Rodríguez García
Grego I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Cultura Clásica	3º ESO	3	Mª Dolores Bouza Betriú

12. Relación coa resolución

Resolución do 27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7
k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8

13. ANEXO COVID 19

1.- Plan de reforzo e recuperación

Non se contempla ningún plan específico de recuperación e reforzo por tratarse dunha nova etapa educativa e dunha materia optativa que poderían non ter cursado en 4º de ESO.

A primeira semana do curso realizarase unha proba que inclúe preguntas sobre aspectos culturais e lingüísticos. Permitirá identificar os coñecementos previos que teñen da materia e as nocións gramaticais básicas que posúen. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Docencia non presencial: adaptacións derivadas

1. Organización do traballo escolar

Estratexias metodolóxicas

- A vía metodolóxica preferente para o desenvolvemento da actividade lectiva non presencial será a **Aula Virtual** do IES Leiras Pulpeiro.
- Empregarase a plataforma **Ciscowebex** para facilitar a interrelación. Os encontros por videoconferencia permitirán impartir contidos, interactuar, compartir o aprendido e comprobar a motivación. Planificarase un encontro semanal de 45 minutos entre as 17 e as 20 horas.
- O alumnado poderá contactar coa profesora para resolver dúbidas por correo electrónico e a través da mensaxería interna da Aula Virtual
- Fomentaremos a **aprendizaxe autónoma** propoñendo actividades asequibles que o alumnado poida resolver consultando o libro de texto e as presentacións e os recursos aportados pola profesora.
- As tarefas que se propoñan deberán desenvolver as competencias de aprender a aprender, iniciativa e espírito emprendedor e competencia dixital, así como o traballo cooperativo en rede.

Tarefas e actividades: tipos, cantidade e temporalización

- As actividades serán variadas e consistirán na realización de esquemas, resumos, traducións, exercicios apropiados para afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos, cuestionarios sobre vídeos didácticos e pequenos traballos de investigación sobre o legado cultural.
- A cantidade de tarefas será proporcional ao peso horario da materia. Deseñaremos actividades que poidan ser resoltas na metade de tempo semanal da materia.
- Os luns pola mañá será o día no que serán enviadas as tarefas, actividades ou exercicios que o alumnado terá que facer en cada un dos períodos semanais correspondentes. O prazo para que o alumnado envíe o traballo realizado rematará os venres as 23: 00 h.

Atención ao malumnado con necesidades de apoio

- Para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado

proporanse exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros.

- Facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.

2. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Coñecer e localizar en mapas o marco xeográfico da lingua latina. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.1.1. Localiza nun mapa o marco xeográfico da lingua latina e a súa expansión, delimitando os seus ámbitos de influencia e colocando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar o indoeuropeo como a lingua nai da maioría das linguas faladas en Europa hoxe en día. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.2.1. Define o indoeuropeo e recoñece as linguas indoeuropeas e as súas familias, e delimita nun mapa a zona de orixe e as zonas de expansión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Agrupar as linguas indoeuropeas en familias lingüísticas e localizalas nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.3.1. Identifica as linguas que se falan actualmente en Europa, diferenciando pola súa orixe entre indoeuropeas e non indoeuropeas, clasifica as primeiras en familias lingüísticas e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Coñecer as orixes das linguas faladas en España, clasificalas e localizalas nun mapa, e delimitar o marco xeográfico das linguas romances faladas no mundo, recoñecendo as súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe romances e non romances, localiza nun mapa as zonas onde se utilizan, delimita o marco xeográfico das linguas romances faladas no mundo e recoñece as súas características.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Distinguir as principais etapas na evolución do latín e recoñecer e identificar palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.5.1. Distingue e delimita as etapas do latín, recoñece e distingue a partir do étimo latino cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, e explica as evolucións que se producen nun caso e no outro. ▪ LA1B1.5.2. Coñece exemplos de termos latinos que deron orixe tanto a unha palabra patrimonial como a un cultismo, e sinala as diferenzas de uso e significado entre ambos. ▪ LA1B1.5.3. Demostra a presenza do latín no século XXI en campos como a ciencia, a cultura, a publicidade, os medios de comunicación, internet e as redes sociais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Coñecer e aplicar as regras fundamentais da evolución fonética, e recoñecer os procesos de evolución semántica do latín ao galego e ao castelán partindo dos étimos latinos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica.
<p>Bloque 2. Sistema da lingua latina: elementos básicos</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Recoñecer sistemas de escritura e distinguilos do alfabeto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAT1B2.1.1. Recoñece tipos de escritura e clasifícaos consonte a súa natureza e a súa función, e describe os trazos que distinguen uns dos outros.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Distinguir as fases da evolución do alfabeto latino, desde a súa orixe ata o alfabeto da época clásica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAT1B2.2.1. Explica a orixe do alfabeto latino, e a evolución e a adaptación dos signos do alfabeto grego.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer a orixe do alfabeto nas linguas modernas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAT1B2.3.1. Explica a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do alfabeto latino, así como a súa evolución, sinala as adaptacións que se

	<p>producen en cada unha e recoñece os tipos de alfabeto usados actualmente en Europa, en relación coas linguas que os empregan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Coñecer e aplicar con corrección as normas básicas da pronuncia en latín e distinguir os seus tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAT1B2.4.1. Le con pronuncia e acentuación correctas textos latinos, identificando e reproducindo exemplos de diferentes tipos de pronuncia.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 3. Morfoloxía 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer, identificar e distinguir os formantes das palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Distinguir os tipos de palabras a partir do seu enunciado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Comprender o concepto de declinación e conxugación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.3.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, explicando e ilustrando con exemplos as características que diferencian os conceptos de declinación e conxugación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer as declinacións, encadrar as palabras dentro da súa categoría e declinación, enuncialas e declinalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.4.1. Enuncia e declina correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándooos segundo a súa categoría e a súa declinación. ▪ LA1B3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecer as conxugacións, encadrar os verbos dentro da súa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.5.1. Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu

<p>conxugación, enuncialos e conxugalos correctamente.</p>	<p>enunciado e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación. ▪ LA1B3.5.3. Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Analizar o funcionamento dos temas verbais latinos de presente e de perfecto, e recoñecer as formas dos tempos verbais formados a partir deles, tanto en voz activa como en voz pasiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.6.1. Explica o uso dos temas verbais latinos, identificando correctamente as formas derivadas de cada un. ▪ LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Diferenciar formas persoais e non persoais do verbo, e recoñecer as categorías gramaticais presentes en cada unha. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Traducir ao galego e ao castelán as formas verbais latinas, e comparar os sistemas verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B3.8.1. Traduce correctamente ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán.
<p>Bloque 4. Sintaxe</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer e analizar as funcións das palabras na oración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.1.1. Analiza morfoloxicamente e sintacticamente frases e textos de dificultade graduada, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións

	que realizan na oración.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer os nomes dos casos latinos, identificar as principais funcións que realizan na oración e saber traducir os casos á lingua materna adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma axeitada de traducilos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Recoñecer as regras de concordancia na lingua latina e a súa correspondencia no galego e no castelán. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.3.1. Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer e clasificar os tipos de oración simple. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Distinguir as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.5.1. Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan, e sinala exemplos que expliquen en cada caso as súas características.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Coñecer as funcións das formas non persoais nas oracións: infinitivo e participio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Identificar, distinguir e traducir correctamente as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B4.7.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes, en relación con construcións análogas noutras linguas que coñece.
Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Coñecer os feitos históricos das etapas da historia de Roma, encadralos no seu período correspondente e realizar eixes cronolóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.1.1. Describe o marco histórico en que xorde e se desenvolve a civilización romana, sinala períodos dentro del e identifica en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.1.2. Distingue as etapas da historia de Roma, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. ▪ LA1B5.1.3. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, ponos en contexto e relaciónaos con outras circunstancias contemporáneas. ▪ LA1B5.1.4. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información ▪ LA1B5.1.5. Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Coñecer os feitos históricos principais da romanización de Hispania e da Gallaecia, e realizar eixes cronolóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.2.1. Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases. ▪ LA1B5.2.2. Enumera, explica e ilustra con exemplos os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e da Gallaecia, e sinala a súa influencia na historia posterior.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Recoñecer as pegadas da romanización nos principais depósitos arqueolóxicos e museos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.3.1. Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia, e descobre e relaciona as pezas arqueolóxicas romanas dos museos cos coñecementos adquiridos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Coñecer a organización política e social de Roma e recoñecer o seu mantemento actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.4.1. Describe os elementos que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano. ▪ LA1B5.4.2. Describe a organización e a evolución da sociedade romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada

	<p>unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos existentes na época e comparándoos cos actuais.</p>
<ul style="list-style-type: none">▪ B5.5. Coñecer os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina.	<ul style="list-style-type: none">▪ LA1B5.5.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.▪ LA1B5.5.2. Identifica deuses, semideuses e heroes dentro do imaxinario mítico, e explica os principais aspectos que diferencian uns dos outros.
<ul style="list-style-type: none">▪ B5.6. Coñecer os deuses, os mitos, os heroes e as lendas latinas principais, e establecer semellanzas e diferenzas entre os mitos e os heroes antigos e os actuais.	<ul style="list-style-type: none">▪ LA1B5.6.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos, e asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.▪ LA1B5.6.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura posterior a través de exemplos.
<ul style="list-style-type: none">▪ B5.7. Coñecer e comparar coas actuais as características da relixiosidade e da relixión latinas, os cultos privados e os ritos funerarios.	<ul style="list-style-type: none">▪ LA1B5.7.1. Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, explicando os trazos que lles son propios, e describe as principais características dos ritos funerarios romanos, distinguindo as semellanzas e as diferenzas que presentan cos de hoxe en día.
<ul style="list-style-type: none">▪ B5.8. Coñecer as características fundamentais da arte romana e describir algunhas das súas manifestacións máis importantes.	<ul style="list-style-type: none">▪ LA1B5.8.1. Describe as principais manifestacións escultóricas e pictóricas da arte romana, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a súa cronoloxía aproximada.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Identificar os trazos máis destacados das edificacións públicas e do urbanismo romano, e sinalar a súa presenza dentro do patrimonio histórico de España e Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.9.1. Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores. ▪ LA1B5.9.2. Localiza nun mapa os principais exemplos de edificacións públicas romanas que forman parte do patrimonio español e europeo, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a cronoloxía aproximada.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.10. Describir a estrutura e o funcionamento do exército romano, e distinguir as etapas na súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B5.10.1. Enumera os elementos que compoñen a estrutura do exército romano e explica o seu funcionamento, atendendo á súa evolución ao longo dos períodos históricos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 6. Textos 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Coñecer e aplicar os coñecementos fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos da lingua latina para a interpretación, a tradución e a retroversión de textos de dificultade progresiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Comparar as estruturas latinas coas das linguas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Utilizar correctamente manuais e dicionarios, recoñecendo e analizando toda a información que proporcionan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B6.3.1. Utiliza correctamente o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.4. Realizar a través dunha lectura comprensiva a análise e o comentario do contido e da estrutura de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B6.4.1. Realiza comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.
<p>Bloque 7. Léxico</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Coñecer, identificar e traducir o léxico latino transparente e as palabras de maior frecuencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.2. Distinguir e coñecer o significado dos principais prefixos e sufixos que interveñen na composición e na derivación culta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.3. Establecer mediante mecanismos de inferencia as relacións existentes entre determinados étimos latinos e os derivados en linguas romances. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LAT1B7.3.1. Deduce o significado das palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.4. Identificar e explicar os elementos léxicos latinos que permanecen nas linguas dos/das estudantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B7.4.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA1B7.4.2. Relaciona palabras da mesma familia etimolóxica ou

	semántica.
<ul style="list-style-type: none">▪ B7.5. Coñecer o significado das principais locucións latinas de uso actual e saber empregalas nun contexto axeitado.	<ul style="list-style-type: none">▪ LA1B7.5.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua.

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

- **Traballos individuais** semanais serán avaliados mediante **rúbricas**.nas que se valorará o esmero e a corrección na realización das tarefas e a súa autenticidade
- **Probas telemáticas** de resposta breve, de ensaio e de desenvolvemento. Constarán das seguintes cuestións e valoracións:
 - Tradución dun pequeno texto ou frases: 40%.
 - Cuestións gramaticais: 30%
 - Cuestión relacionadas co legado cultural: 20%.
 - Léxico: 10%

4. Criterios de cualificación

- Se a situación pandémica obrigase a un confinamento durante un trimestre completo e sen posibilidade de realizar ningunha proba escrita presencial, a cualificación final da avaliación será o resultado da suma de:
 - Media aritmética das probas telemáticas: 60%.
 - Traballos individuais: 40%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

- Se nun mesmo trimestre se desenvolvese docencia presencial e non presencial avaliarase cada un dos períodos cos seus criterios correspondentes e que figuran nesta programación. A cualificación final será a media aritmética de ambas avaliacións.
- Se a docencia non presencial é inferior a 12 horas lectivas, aplicaranse os criterios de cualificación que figuran na programación didáctica presencial.

5. Información ao alumnado e ás familias

- A información máis relevante será publicada na sección “novas” do departamento de Grego da páxina web
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesleiraspulpeiro/?q=taxonomy/term/98>
Simultaneamente a mesma información será enviada ao correo personal do alumnado.
- As familias do alumnado no que se detecte ausencia de traballo, por fenda dixital ou cuestións doutra índole, serán localizadas e informadas a través da titoría.

Lugo 18 de setembro de 2020

Asdo: Rosa Mª Rodríguez García

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2020-2021

Materia:

- **LATÍN II (2º Bacharelato)**

1	INDICE	Folla 1	Páxina
2	Conceptos clave da programación	Folla 2	108
3	Contexto	Folla 3	109
	Características do centro e do alumnado.		109
	Obxectivos adaptados ao contexto		109
4	Secuenciación e temporalización por unidades	Folla 4	111
5	Relación dos aspectos curriculares con cada unidade:	Folla 5	114
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares		114
	Para cada estándar:		114
	Grao mínimo de consecución		114
	Peso na cualificación		114
	Instrumentos de avaliación		114
	Temas transversais		114
6	Metodoloxía didáctica:	Folla 6	124
	Aspectos xerais		124
	Estratexias metodolóxicas		125
	Secuenciación habitual do traballo na aula		126
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos		129
7	Avaliación	Folla 7	130
	1. Avaliación inicial		130
	2. Avaliación continua		131
	3. Avaliación final		133
	4. Avaliación extraordinaria		135
	5. Materias pendentes de cursos anteriores		135
8	Outras avaliacións	Folla 8	136
	1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		136
	2. Avaliación da programación didáctica		136
9	Atención á diversidade	Folla 9	138
	Medidas ordinarias: Organizativas		138
	Medidas ordinarias: Curriculares		138
	Medidas extraordinarias: Organizativas		139
	Medidas extraordinarias: Curriculares		139
10	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10	140

11	Datos do departamento		140
12	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)		140
13.	ANEXO COVID-19	Folla 11	142
	Plan de reforzo e recuperación		142
	1. Aprendizaxes non adquiridas		142
	2. Medidas metodolóxicas e organizativas		142
	Docencia non presencial: adaptacións derivadas		144
	3. Organización do traballo escolar		144
	4. Aprendizaxes imprescindibles		146
	5. Procedementos e instrumentos de avaliación		150
	6. Criterios de cualificación		150
	7. Información ao alumnado e ás familias		150

2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)	
Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 2777/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das completencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar <i>Programación Didáctica Latín II</i>

1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar
2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- Contexto

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Situación

R/ Orquídea, 45
27004-Lugo

Centros adscritos

CEIP de Casás
CEIP Menéndez Pelayo

Ensinanzas que oferta o centro

ESO / Bacharelato / CFGS Procesos e calidade na industria alimentaria

Características singulares

O centro está situado nunha zona periférica da cidade, de contorna socioeconómica media-baixa con abundancia de vivendas sociais.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Castelán e galego.

Alumnado con NEAE no curso actual

Cinco alumnos/as con trastornos xerais do desenvolvemento (trastornos do espectro autista): catro deles escolarizados nunha unidade de educación especial en 3º e 4º de ESO; o outro alumno escolarizado en réxime ordinario en 1º de ESO.

Un alumno con deficiencia motora escolarizado en 1º de ESO.

Menos dunha decena de alumnos/as que precisan adaptación curricular individualizada por presentar problemas de atraso académico, matriculados en 1º e 2º de ESO.

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación de etnia xitana: unha altísima porcentaxe non adoita rematar a ESO.

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

2.- Obxectivos do Bacharelato (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en

	particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
11	m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos Latín II

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación						
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións							
1	1	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	1, 2, 3	Set/ Outubr	20	x						
		B1.1.	Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.										
		B2	BLOQUE 2. MORFOLOXÍA										
		B2.1.	Revisión e ampliación da flexión nominal e pronominal. As declinacións. Flexión dos adxectivos. Graos dos adxectivos. Comparativos e superlativos irregulares. Flexión pronominal: personais e posesivos, demostrativos, anafórico, enfático, identidade.										
		B2.2.	Revisión e ampliación da flexión verbal. Temas de presente e perfecto na voz activa.										
		B3	BLOQUE 3. SINTAXE										
		B3.1	Revisión e ampliación dos conceptos básicos de concordancia e da sintaxe casual.										
		B3.2	A oración simple e as oracións coordinadas.										
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS										
		B5.1.	Tradución e interpretación de textos latinos adaptados. Fábulas de Fedro.										
		B6	BLOQUE 6. LÉXICO										
		B6.1.	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico										
		B6.2.	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua										
		2	2					B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	0, 4, 9	Out/ Novem	14	x
								B1..2	Evolución fonética: vocais en posición tónica e átona e ditongos.				
								B2	BLOQUE 2. MORFOLOXÍA				
								B2.1.	Flexión nominal pronominal: o pronome relativo.				
								B2.2.	Flexión verbal. Temas de presente e perfecto na voz pasiva.				
								B3	BLOQUE 3. SINTAXE				
B3.2	As oracións de relativo.												
B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA												
B4.1.	Transmisión da literatura latina. Soportes de escritura. Historia da conservación e da transmisión da literatura latina. Os xéneros literarios. Sinopse das épocas e principais autores.												
B5	BLOQUE 5. TEXTOS												
B5.1.	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Breviario</i> de Eutropio.												
B5.3.	Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.												
B6	BLOQUE 6. LÉXICO												
B6.1.	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico												
B6.2.	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua												
3	3	B1	BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES	4, 5, 6, 8	Nov /Dec	16	x						
		B1.2	Evolución fonética: consoantes iniciais, intervocálicas e finais; consoantes agrupadas e xeminadas.										
		B2	BLOQUE 2. MORFOLOXÍA										
		B2.1.	Flexión nominal: os numerais.										
		B2.2.	Flexión verbal. Formas nominais: o infinitivo e o participio.										
		B3	BLOQUE 3. SINTAXE										
		B3.3.	As oracións subordinadas substantivas con <i>ut</i> , <i>ne</i> e <i>quod</i> .										
		B3.4.	As oracións de infinitivo. As construcións de participio concertado e o ablativo absoluto										
		B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA										
		B4.1	A historiografía: César, Salustio, Tito Livio e Tácito.										
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS										
		B5.1.	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Breviario</i> de Eutropio.										
		B5.2.	Comentario e análise histórica, lingüística e literaria de textos de César, Salustio e Tito Livio.										
		B5.3.	Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.										
		B5.4.	Características formais dos textos historiográficos.										
B6	BLOQUE 6. LÉXICO												
B6.1.	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico												

	B6.2.	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua				
	B6.3.	Locucións e expresións latinas (1-50 aforismos)				

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto.	Temporalización		Probas avaliación	
	Tema / U.D.	Bloque Contido		Mes	Sesións		
2ª Avaliac.	4	B2	BLOQUE 2. MORFOLOXÍA	1, 2, 3, 7, 9	Xan/ Feb	16	x
		B2.1.	Flexión nominal e pronominal.. Os indefinidos e os interrogativos.				
		B2.2.	Flexión verbal. Verbos compostos de <i>sum.</i> Verbos irregulares: <i>volo, nolo, malo, eo, fero, fio</i> . Verbos deponentes e semideponentes. Verbos impersonais e defectivos.				
		B3	BLOQUE 3. SINTAXE				
		B3.3.	As oracións interrogativas indirectas.				
		B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA				
		B4.1.	A poesía épica: Virxilio, Ovidio e Lucano. A poesía didáctica: Lucrecio e Ovidio e Virxilio.				
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS				
		B5.1.	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Breviario</i> de Eutropio.				
		B5.2.	Comentario e análise histórica, lingüística e literaria de textos da <i>Eneida</i> de Virxilio e <i>Metamorfoses</i> de Ovidio.				
		B5.3.	Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.				
		B5.4.	Características formais dos textos épicos: o hexámetro dactílico.				
		B6	BLOQUE 6. LÉXICO				
	B6.1.	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico					
	B6.2.	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua					
	B6.3.	Locucións e expresións latinas (50-100 aforismos)					
	5	B3	BLOQUE 3. SINTAXE	4, 11	Febr/ Marzo	18	x
		B3.3.	Subordinadas circunstanciais: temporais, causais, finais, condicionais, concesivas, consecutivas e comparativas				
		B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA				
		B4.1.	O teatro. A comedia: Plauto e Terencio				
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS				
		B5.1.	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Breviario</i> de Eutropio.				
		B5.2.	Comentario e análise histórica, lingüística e literaria <i>Miles Gloriosus</i> de Plauto.				
B5.3.		Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.					
B5.4.		Características formais da comedia latina.					
B6		BLOQUE 6. LÉXICO					
B6.1.	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico						
B6.2.	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua						
B6.3.	Locucións e expresións latinas (100-150 aforismos)						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	6	B3	BLOQUE 3. SINTAXE	5, 6,	Marzo/ Abril	16	x
		B3.4	Sintaxe do xerundio, xerundivo e supino				
		B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA				
		B4.1	A poesía lírica: Catulo e Horacio. A elegía: Tíbulo e Propercio.				
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS				
		B5.1	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Breviario</i> de Eutropio.				
		B5.2	Comentario e análise histórica, lingüística e literaria dunha selección de poemas de Catulo.				
		B5.3	Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.				
		B5.4	Características formais da poesía lírica latina. Os tópicos horacianos.				
		B6	BLOQUE 6. LÉXICO				
		B6.1	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
	B6.2	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua					
	B6.4	Derivación: prefixos e sufixos de orixe latina e grega.					
	7	B2	BLOQUE 2. MORFOLOXÍA	6, 9	Abril/ Maio	18	x
		B2.2	A conxugación perifrástica en <i>-urus</i> e <i>-ndus</i> .				
		B3	BLOQUE 3. SINTAXE				
		B3.1	Recapitulación e ampliación da sintaxe casual: acusativo interno, de relación e exclamativo. De dirección e de extensión; xenitivo de relación, de cualidade, de estimación, subxectivo e obxectivo; dativo de interese, posesivo, axente; ablativo deseparación, de oirxe, de punto de partida, axente e de comparación				
		B4	BLOQUE 4. LITERATURA LATINA				
		B4.1	A oratoria. Cicerón.				
		B5	BLOQUE 5. TEXTOS				
		B5.1	Tradución e interpretación de textos latinos orixinais: <i>Fábulas</i> de Fedro.				
		B5.2	Comentario e análise histórica, lingüística e literaria do Discurso <i>Agricola</i> de Tácito.				
		B5.3	Coñecemento do contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.				
B5.4		Características formais dos discursos.					
B6		BLOQUE 6. LÉXICO					
B6.1	Ampliación do vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico						
B6.2	Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua						
B6.4	Composición: lexemas de orixe latina e grega.						

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais						
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos					Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP
BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																			
B1.1.	B.1.1.	LA2B1.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B1.1.1. Recoñece e distingue a partir do étimo latino termos patrimoniais, semicultismos e cultismos, e explica as evolucións que se producen nun e noutro caso. 	80%	0,5 %								X		X			
BLOQUE 2. MORFOLOXÍA																			
B2.1.	B2.1	LA2B2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen. 	90%	50%					X		X		X				
	B2.2	LAB2.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes. 	90%						X		X		X				
	B2.3	LA2B2.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado. 	100%		X				X		X		X				
	B2.4	LA2B2.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán. 	90%						X		X	X	X				
		LA2B2.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%						X		X	X	X				
B2.2.	B2.5	LA2B2.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán 	90%					X		X	X	X					
		LA2B2.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%					X		X	X	X					
BLOQUE 3. SINTAXE																			
B3.1.	B3.1.	LA2B3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución. 	90%						X		X	X	X				
BLOQUE 5. TEXTOS																			
B5.1.	B5.1.	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%	40%	X				X		X	X	X				
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto. 	100%		X				X		X	X	X				
BLOQUE 6. LÉXICO																			
B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	0,5%					X		X	X	X				
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%						X		X	X	X				
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%						X		X	X	X				

				CCL															
BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES																			
B1.2.	B1.2.	LA2B1.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CCL CCEC 	LA2B1.2.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica, valorando a relación co significado orixinal do étimo latino.	100%	0,5 %	X								X				
		LA2B1.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CAA 	LA2B1.2.2. Explica o proceso de evolución de termos latinos ás linguas romances, sinalando cambios fonéticos comúns a distintas linguas dunha mesma familia, e ilustralo con exemplos.															
BLOQUE 2. MORFOLOXÍA																			
B2.1.	B2.1	LA2B2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen.	90%	20%					X		X		X				
	B2.2	LAB2.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes.	90%						X		X		X				
	B2.3	LA2B2.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	100%		X					X		X		X			
	B2.4	LA2B2.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CAA 	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	90%							X		X		X			
		LA2B2.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	90%							X		X		X			
B2.2.	B2.5	LA2B2.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	90%						X		X		X				
		LA2B2.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	90%						X		X		X				
BLOQUE 3. SINTAXE																			
B3.2.	B3.2.	LA2B3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.	100%	10%	X								X	X			
	B3.3.	LA2B3.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaas para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán.	100%		X					X				X	X		
BLOQUE 4. LITERATURA																			
B4.1	B4.1	LA2B4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CCEC 	LA2B4.1.1. Nomea os aspectos máis salientables referentes á transmisión dos textos clásicos ao longo do tempo.	70%	10%	X								X	X			
	B4.2.	LA2B4.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CCEC 	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	100%		X								X	X			
	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC 	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	80%							X						X	
BLOQUE 5. TEXTOS																			
B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución.	100%	40%	X				X		X		X	X			
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	100%		X					X		X		X	X		
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	60%										X				

BLOQUE 6. LÉXICO

B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	0,5%						X		X	X	X				
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%							X		X	X	X				
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%							X		X	X	X				

BLOQUE 1. O LATÍN, ORIXE DAS LINGUAS ROMANCES

B1.2.	B1.2.	LA2B1.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B1.2.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica, valorando a relación co significado orixinal do étimo latino. 	100%	0,5%	X									X				
		LA2B1.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL • CAA 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B1.2.2. Explica o proceso de evolución de termos latinos ás linguas romances, sinalando cambios fonéticos comúns a distintas linguas dunha mesma familia, e ilustralo con exemplos. 	50%							X		X		X				

BLOQUE 2. MORFOLOXÍA

B2.1.	B2.1	LA2B2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen. 	90%	30%						X		X		X					
	B2.2	LAB2.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes. 	90%							X		X		X					
	B2.3	LA2B2.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado. 	100%		X	X								X	X				
	B2.4	LA2B2.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán. 	90%								X		X		X				
		LA2B2.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%								X		X		X				
	B2.2.	B2.5	LA2B2.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán 		90%							X		X		X			
LA2B2.5.2.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%							X		X		X					

BLOQUE 3. SINTAXE

B3.3.	B3.4.	LA2B3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan. 	90%	10%						X		X	X	X				
B3.4.	B3.5.	LA2B3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións 	90%							X		X	X	X				

BLOQUE 4. LITERATURA

B4.1.	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. 	80%	10%						X					X			
		LA2B4.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas. 	100%		X							X	X					
	B4.4.	LA2B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúalos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen. 	80%				X						X	X		X		

B4.5.	LA2B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea. 	50%							X	X									X		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben. 	60%								X	X		X								X
BLOQUE 5. TEXTOS																							
B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%	40%					X				X		X	X	X				
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto. 	100%							X			X		X	X					
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente. 	60%									X				X					
BLOQUE 6. LÉXICO																							
B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	0,5%									X		X	X	X				
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%										X		X	X	X				
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%										X		X	X	X				
B6.3.	B6.3.	LA2B6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica. 	70%										X		X	X	X				

LENGUA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LENGUA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,..

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais											
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais									
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV			
BLOQUE 2. MORFOLOXÍA																								
4	B2.1.	B2.1	LA2B2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen. 	90%	7'5%						X		X		X							
		B2.2	LAB2.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes. 	90%							X		X		X							
		B2.3	LA2B2.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado. 	100%		X	X						X	X								
		B2.4	LA2B2.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán. 	90%							X		X		X							
	LA2B2.4.2.		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%							X		X		X								
	B2.2	B2.5	LA2B2.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán. 	90%								X		X		X						
LA2B2.5.2.			<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%							X		X		X								
BLOQUE 3. SINTAXE																								
B3.3.	B3.4.	LA2B3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan. 	90%	7'5%							X		X	X	X							X
BLOQUE 4. LITERATURA																								
4	B4.1.	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. 	80%	15%						X					X						
			LA2B4.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas. 	100%		X						X	X									
		B4.4.	LA2B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúalos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen. 	80%				X				X	X		X							
		B4.5.	LA2B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea. 	50%							X	X									X	
				<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sèrvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben. 	60%							X	X		X						X		

BLOQUE 5. TEXTOS

B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%	60%	X				X		X	X	X						
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto. 	100%		X				X		X	X	X						
B5.2.	B5.3.	LA2B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos. 	60%				X				X	X							
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente. 	60%				X				X								
B5.4.	B5.5.	LA2B5.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto. 	50%				X				X	X							

BLOQUE 6. LÉXICO

B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	10%					X		X	X	X						
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%						X		X	X	X						
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%						X		X	X	X						
B6.3.	B6.3.	LA2B6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica. 	70%						X		X	X	X						

BLOQUE 3. SINTAXE

B3.3.	B3.4.	LA2B3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan. 	90%	15%					X		X	X	X						
-------	-------	------------	--	---	-----	-----	--	--	--	--	---	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--

BLOQUE 4. LITERATURA

5	B4.1.	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. 	80%	15%					X				X					
			LA2B4.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas. 	100%		X					X	X							
		B4.4.	LA2B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúalos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen. 	80%				X			X	X		X					
		B4.5.	LA2B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea. 	50%						X	X								X
				<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sèrvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben. 	60%						X	X		X					X	

BLOQUE 5. TEXTOS

B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%		X				X		X	X	X						
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo 	100%		X				X		X	X	X						

					60%																				
			CCL	máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.																					
B5.2.	B5.3.	LA2B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos. 	60%	60%												X	X						
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente. 	60%													X							
B5.4.	B5.5.	LA2B5.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto. 	50%													X	X						
BLOQUE 6. LÉXICO																									
B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%								X		X			X	X						
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%	10%							X		X			X	X						
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%									X		X			X	X					
B6.3.	B6.3.	LA2B6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica. 	70%							X		X			X	X							

LENDA COMPETENCIAS

- CCL Comunicacón lingüística
- CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
- CD Competencia dixital
- CAA Competencia aprender a aprender
- CSC Competencias sociais e cívicas
- CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC Conciencia e expresións culturais

LENDA TRANSVERSAIS

- CL Comprensión lectora
- EOE Expresión oral e escrita
- CA Comunicacón audiovisual
- TIC Tecnoloxías da información e comunicacón
- EMP Emprendemento
- EC Educación cívica
- PV Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 3: SINTAXE																				
B3.4.	B3.5.	LA2B3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións. 	90%	15%						X		X	X	X				
BLOQUE 4: LITERATURA LATINA																				
B4.1.	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. 	80%	15%					X					X				
		LA2B4.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas. 	100%		X					X	X							
	B4.4.	LA2B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúalos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen. 	80%				X					X	X		X			
	B4.5.	LA2B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL CSC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea. LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sèrvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben. 	50%							X	X					X		
						60%							X	X		X				
BLOQUE 5: TEXTOS																				
B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%	60%	X				X		X	X	X	X				
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto. 	100%		X				X		X	X	X	X				
B5.2.	B5.3.	LA2B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, 	60%			X					X	X						

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL 	históricos e literarios de textos.																	
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC • CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente. 	60%																
B5.4.	B5.5.	LA2B5.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto. 	50%																
BLOQUE 6: LÉXICO																					
B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	10%															
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%																
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%																
B6.4.	B6.4.	LA2B6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	100%																
BLOQUE 2: MORFOLOXÍA																					
7	B2.2.	B2.5	LA2B2.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán 	90%	7,5%														
			LA2B2.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. 	90%															
BLOQUE 3: SINTAXE																					
B3.1.	B3.1.	LA2B3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución. 	90%	7,5%															
BLOQUE 4: LITERATURA LATINA																					
B4.1.	B4.3.	LA2B4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. 	80%	15%															
		LA2B4.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas. 	100%																
	B4.4.	LA2B4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúalos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen. 	80%																
	B4.5.	LA2B4.5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea. 	50%																
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sèrvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben. 	60%																
BLOQUE 5: TEXTOS																					
B5.1	B5.1	LA2B5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución. 	100%	60%															
	B5.2.	LA2B5.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ➤ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> • LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto. 	100%																
	B5.2.	B5.3.	LA2B5.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos. 		60%														

			<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 																	
B5.3.	B5.4.	LA2B5.4.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente. 	60%															
B5.4.	B5.5.	LA2B5.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto. 	50%															
BLOQUE 6: LÉXICO																				
B6.1.	B6.1.	LA2B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán. 	70%	10%														
B6.2.	B6.2.	LA2B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza. 	70%															
		LA2B6.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán. 	70%															
B6.4.	B6.4.	LA2B6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	100%															

6.- Metodoloxía

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Na nosa metodoloxía teremos en conta os seguintes postulados básicos:

- **Partir dos coñecementos previos do alumnado:** ao comezo de cada unidade didáctica tentaremos atopar mediante probas orais ou escritas aqueles datos que a maioría do alumnado coñece.
- **Motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas** (non mecánicas): hai que conseguir unha conexión coas vidas do noso alumnado e viceversa, prestando especial atención á pervivencia do clásico na actualidade, provocando curiosidade, espertando os seus sentimentos e potenciando a súa creatividade e imaxinación. Dosificaremos as actividades lúdicas e motivadoras e aplicáremolas no contexto didáctico cuns obxectivos moi concretos. Proporcionaremos oportunidades para poñer en práctica os coñecementos provocando no alumnado a conciencia da utilidade do latín para realizar outras aprendizaxes (interdisciplinabilidade).
- **Atender á diversidade:** mediante a realización de exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros. Ademais, para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado, facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.
- **Aplicar un método activo, práctico, racional, creativo e participativo:** a profesora realiza unha labor de “guía” fomentando a creación dun ambiente de traballo adecuado e consolidando rutinas e destrezas. Ao alumnado correspóndelle realizar unha serie de tarefas de xeito individual ou en grupo, tanto na aula como fóra dela:
 - Traballar con textos latinos que lle permitan ir descubrindo o funcionamento da flexión nominal e verbal.
 - Elaborar a súa propia gramática. Estimaremos o sentido de indución e dedución do alumnado coa formulación de preguntas relacionadas coas frases latinas que serven de punto de partida.
 - Adquirir un coñecemento racional da estrutura e funcionamento morfolóxico das palabras variables como paso previo á memorización dos distintos paradigmas.
 - Buscar e analizar con rigor e sistematicamente informacións procedentes de diversas fontes.
 - Xerar un clima na aula co que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino-aprendizaxe, asegurándonos de que eses intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo.
 - Crear contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan o alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.
- **Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo,** para acadar a adquisición de ferramentas sociais

básicas como son a iniciativa, a colaboración, o respecto ás normas e aos principios da comunicación. Obriga ao alumnado a organizarse e distribuír unha serie de tarefas como a procura de todo tipo de información (escrita, gráfica, musical, etc), a organización e selección desa información, a presentación e exposición desa información. Durante o proceso de elaboración o alumnado ha de valorar as súas habilidades e intereses persoais e respectar as eleccións dos outros membros do grupo. Programaremos traballos que impliquen a procura de información na rede e que versarán sobre aspectos culturais diversos.

- **Facilitar a aprendizaxe autónoma:** proporáanse actividades que esixan que os alumnos e as alumnas establezan as súas propias conclusións ou ben que leven a cabo unha procura de datos en diferentes fontes e, tras un proceso de análise, elabore un informe e estableza as súas propias conclusións.
- **Fomentar o esforzo persoal e o hábito de traballo:** mediante a realización de actividades individuais periódicas e frecuentes (cuestións morfosintácticas ou léxicas, comentario de textos, aprendizaxe memorístico das paradigmas) preténdese que o alumnado adquira hábitos de organización, esforzo, disciplina no estudo e perseveranza. A práctica case diaria da tradución contribúe a desenvolver o uso do razoamento lóxico e da análise, e a valorar a memoria e a capacidade crítica.
- **Fundamentar o estudo da gramática na análise e tradución de textos relacionados co legado cultural.** Pretendemos que o alumnado descubra o apaixonante mundo da cultura latina nos textos e aprenda simultaneamente vocabulario, morfoloxía e sintaxe.
 - Na maioría dos casos, antes de abordar a tradución é necesaria a explicación duns contidos gramaticais previos e a realización dunha serie de actividades de reforzo e consolidación.
 - Seleccionaremos textos accesibles ao nivel do alumnado. A práctica da tradución será **gradual, suxestiva** por seu contido, **continuada** e **controlada**.
 - A correcta interpretación dun fragmento implicará a súa **contextualización**, a análise dos aspectos gramaticais e a captación e comentario da mensaxe que aparece nel.
 - Recorreráse á lectura de fragmentos traducidos de autores latinos para completar os contidos culturais.
 - O comentario de texto irá apoiado de **material audiovisual:** presentacións (Power Point), mapas, gráficos, vídeos, etc.
- **Propoñer variedade de actividades** para conseguir a aprendizaxe, sen esquecer o carácter gradual e a necesaria ordenación das actividades con este criterio: **do máis sinxelo e fácil ó máis complexo e difícil**. O latín é unha lingua moi gramatical que require un grao elevado de lóxica. Isto supón que temos que adestrar a nosa mente, obrígala a reflexionar e a elaborar constantemente hipóteses diversas. Pero, para simplificar algo a nosa tarefa, debemos crear unhas respostas automáticas, a modo de reflexos condicionados, que permitan progresar de forma máis rápida cara á meta final. Isto só se consegue mediante a **repetición constante de exercicios e construcións gramaticais reiterativas**.
- **Contrastar lingüisticamente o latín e o castelán e o galego**, prestando especial atención a etimoloxía, para favorecer unha aprendizaxe doutras linguas romances.

2. Estratexias metodolóxicas

Empregaremos estratexias de ensino que favorezan a gradación e a evolución positiva da aprendizaxe, como a versatilidade das actividades e a autonomía da aprendizaxe.

Os aspectos máis importantes da nosa proposta resumiríanse no seguinte:

- Memorización comprensiva dos paradigmas gramaticais e dos contidos culturais.
- Tradución de textos latinos seleccionados sobre os que versarán as explicacións gramaticais pertinentes.
- Resolución de exercicios de retroversión.
- Análise morfosintáctica das palabras dos textos.
- Comparación das estruturas morfosintácticas máis representativas da lingua latina coas do galego e castelán para percibir a súa conexión e dependencia.
- Resolución de exercicios sobre aspectos gramaticais, culturais e léxicas.
- Análise de prefixos, sufixos e lexemas de orixe grega e latina.
- Lectura e comentario de textos traducidos de autores latinos e contemporáneos.
- Elaboración de esquemas e sínteses.
- Análise de documentos, gráficos e mapas.
- Realización de traballos de investigación, de xeito individual ou cooperativo, sobre o legado cultural.

3. **Secuenciación habitual de traballo na aula**

1. **Actividades de introdución, motivación e coñecementos previos:**

- Coñecemento detallado por parte do alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc., da unidade didáctica, co fin de que saiba por onde se move e que sentido teñen as actividades que se realizan.
- Introdución motivadora por parte da profesora, onde se sinalen os elementos máis atractivos, por actuais e interdisciplinares, do tema que se vai a tratar.
- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido pola profesora, co fin de facilitar unha idea precisa de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Introdución de cada aspecto lingüístico, sempre que iso sexa posible, mediante as semellanzas ou pervivencia dos mesmos na lingua propia do alumno ou nalgunha do seu coñecemento.
- Utilización dunha dinámica de grupos, sempre que iso sexa posible, para que o alumnado que tende a non participar polo seu carácter, pola súa actitude, pola súa falta de coñecementos previos, etc., teña contacto cos contidos conceptuais e procedimentais a través dos seus iguais, facilitando desta maneira a integración, unha disposición máis favorable por participar nun círculo máis reducido.

2. **Actividades de desenvolvemento**

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Resumo de textos distinguindo o principal e o secundario.
- Lectura e comentario dunha comedia de Plauto e unha selección das obras de Livio, Ovidio, Tácito e Catulo.

- Lectura comprensiva do tema de cultura.
- Resolución de exercicios sobre aspectos gramaticais ou culturais (escritos ou interactivos) e tradución directa e inversa de oracións e/ou textos.
- Análise morfosintáctica de textos latinos, orixinais ou adaptados, e a súa correspondente tradución, seguindo os seguintes pasos:
 - i. Lectura previa en voz alta corrixida pola profesora.
 - j. Análise do vocabulario (evolución, composición, derivación, valor cultural, etc.).
 - k. Análise gramatical:
 - Illar as oracións e as proposicións.
 - Recoñecer as formas gramaticais.
 - Establecer as relacións sintácticas (sintagmas, concordancias, etc.).
 - l. Tradución literal.
- Descubrimento nos textos traducidos da parte lingüística, cultural e de léxico de interese para a unidade que se está traballando. A información cos contidos mínimos quedarán explicitamente apuntados no caderno de clase do alumno ou alumna.
- Selección e comentario do vocabulario de interese pola súa frecuencia de uso ou pola súa relación con obxectivos léxicos ou culturais.
- Resolución de exercicios de léxico: composición, derivación, evolución fonética, locucións e expresións latinas de usos actual.

Do conxunto total de actividades de desenvolvemento que cada unidade ofrece, a profesora, á vista do ritmo de aprendizaxe do grupo e da diversidade do mesmo decidirá cales realizar con maior profusión e cales non.

3. Actividades de síntese-resumen:

- Visualización da materia lingüística e cultural incluída en cada unidade ou conxunto de unidades mediante fichas gramaticais globalizadoras, gráficos, paradigmas, esquemas, mapas, etc.
- Confección de sínteses ou resúmenes coa recapitulación das cuestións tratadas.

4. Actividades de consolidación, recuperación e ampliación:

- Realización de esquemas e exercicios apropiados e o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade.
- Cuestionarios, debates ou resúmenes sobre vídeos didácticos e secuencias de películas históricas; realizarase o visionado completo de películas se o horario e as circunstancias concretas de aproveitamento son favorables.
- Prepararanse exercicios de dificultade graduada e breves para os temas lingüísticos e léxicos para o alumnado con problemas na asimilación dos diversos contidos. Para os temas culturais pediráselles a realización de breves lecturas e esquemas das mesmas.
- Mentres se realizan estas actividades de recuperación, o alumnado que alcanzase satisfactoriamente os contidos propostos, realizará tarefas preparadas de antemán para profundar nos mesmos, como realización de pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios, enciclopedias ou textos apropiados.

5. Actividades de avaliación:

- Observación directa do traballo do alumnado na aula.
- Probas orais ou escritas ao final de cada unidade didáctica co fin de analizar a consecución dos obxectivos propostos.
- Exposicións orais sobre os contidos culturais.
- Análise de producións: caderno, comentarios, mapas, esquemas, resumes, exercicios gramaticais, traducións, traballos de investigación.

2.- Outras decisión metodolóxicas

1.- Agrupamentos

- a. Gran grupo, procurando que as intervencións orais non sexan monopolizadas sempre pola mesma persoa.
- b. Individual.
- c. Grupos de 2-4 alumnos-as heteroxéneos e rotatorios.

2. Tempos

Tentaremos axustar cada unidade didáctica á temporalización que figura na táboa de contidos. Calquera desvío do programado será analizado e reflectido na memoria final co fin de introducir as oportunas correccións nesta programación didáctica.

3. Espazos

- a. Aula.
- b. Biblioteca (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite)
- c. Aula de Informática (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite)..

4. Materiais

- a. Libro de texto recomendado: J. L. Navarro González, J. Mª Rodríguez Jiménez: **Latín. Bachillerato II**. Ed. Anaya.
- b. Diccionario Ilustrado Latino. Latino-Español/ Español-Latino. Ed. VOX
- c. Lecturas recomendadas:
 - Historiografía: Livio, *Ab urbe condita* I, 56, 4-60.
 - Oratoria: Tácito, *Agrícola*, 29-38.
 - Épica: Ovidio, *Metamorfoses*, I, 452-567; IV, 55-166; X, 1-71.
 - Lírica: Catulo, *Carmina* 51, 2, 86, 87, 109, 5, 7, 3, 85, 70, 8, 11.
 - Teatro: calquera comedia de Plauto; esta lectura pode ser substituída pola película *Golfus de Roma*.
- d. Material bibliográfico situado no departamento e na biblioteca: antoloxías de autores latinos, libros de consulta, novelas históricas ambientadas na antiga Roma (*Laureles de ceniza*, *Yo Claudio* ...)
- e. Material audiovisual: vídeos, documentais e diapositivas.
- f. Materiais elaborados polo Departamento: fichas gramaticais sobre morfoloxía e sintaxe, fichas sobre gramática histórica (evolución fonética) e composición e derivación; esquemas, gráficos e resúmenes sobre cuestións culturais: historia, institucións, vida cotiá etc.
- g. Mapas para os temas xeográficos e históricos.
- h. O caderno do propio alumnado no que recollerá o seu traballo persoal. Será un punto de referencia básico para o seguimento e avaliación do seu progreso ou da ausencia deste.
- i. Pizarra dixital, ordenador e canon de imaxe.

5. Recursos didácticos

- a. *Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe latina.
- b. Utilización de enlaces a diferentes páxinas web de interese, para desenvolver diversos aspectos tratados nas unidades didácticas e con exercicios interactivos.
 - <http://www.chironweb.org/wiki/index.php/Portada>
 - <http://www.luduslitterarius.net/>
 - www.culturaclasica.net
 - <http://www.culturaclasica.com>
 - <http://www.iesfuente.org/departamentos/latin/>
 - http://recursos.cnice.mec.es/latingriego/Palladium/_comun/eshome.php
 - <http://www.geocities.com/eseducativa/enlaceculturaClasic.html>
 - <http://roble.pntic.mec.es/~lorbanej/>
 - <http://alerce.pntic.mec.es/~rmarti41>
 - <http://olmo.pntic.mec.es/cviloria/portada.htm>
 - <https://sites.google.com/site/carloscabanillas/>
- c. Blogs administrados por profesores de clásicas:
 - <http://almacendeclassicas.blogspot.com.es/>
 - <http://pompeyascarlatti.blogspot.com.es/>
 - <http://latinpraves.blogspot.com.es/>
 - <http://www.chironweb.org/blogs/>

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Data de realización

Nas dúas primeiras semanas do mes de outubro.

En que consistirá?

- Observación do proceso de ensinanza- aprendizaxe.
- Preguntas directas aos alumnos sobre o seu coñecemento e dominio de determinados conceptos e procedementos.
- Proba escrita para verificar os coñecementos gramaticais en lingua castelá ou galega. O cuestionario tamén incluírá preguntas sobre aspectos históricos, xeográficos e lingüísticos relacionados coa materia.

Información á familia

As familias do alumnado serán informadas a través da titoría no caso que se detecte unha importante falta de coñecementos previos.

Consecuencias dos resultados

Permitirá identificar en qué estándares de aprendizaxe existen dificultades no conxunto do grupo ou en determinados alumnos-as. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Procedemento avaliación continua

Temporalización

No **primeiro trimestre** realizaranse tres probas escritas

Na **segunda e terceira avaliación** contemplamos facer dúas probas escritas.

Cualificación

- Probas escritas

As dúas primeiras probas tratarán de avaliar principalmente os coñecementos adquiridos o curso pasado:

- a. Revisión da morfoloxía nominal (substantivos, adxectivos, grao de adxectivo) e verbal (voz activa do tema de presente e perfecto), e revisión da sintaxe casual e as oracións simples e coordinadas.
 - Cuestións gramaticais: **seis puntos**.
 - Tradución: **catro puntos**.
- b. Revisión da morfoloxía pronominal e verbal (voz pasiva do tema de presente e perfecto), da sintaxe do infinitivo e o participio e dos valores de “cum” e “ut”.
 - Cuestións gramaticais: **seis puntos**.
 - Tradución: **catro puntos**.

O resto das probas constarán das seguintes cuestións e valoracións:

1. **Tradución** (Puntuación máxima: **6 puntos**)

O alumnado, coa axuda do dicionario, deberá demostrar o seu coñecemento da lingua latina mediante a tradución dun texto literario de Eutropio ou Fedro entre tres e cinco liñas.

Os textos que se propoñan terán notas introdutorias e explicativas tanto do seu senso xeral coma das súas posibles dificultades particulares.

Valorarase a exactitude e precisión no contido e a corrección do resultado na lingua de destino.

Considerarase como erro grave a falta de coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica, e entre a sintáctica e a tradución.

2. **Gramática** (Puntuación máxima: **1,5 puntos**)

O alumnado deberá analizar morfosintacticamente un fragmento do texto que se traduce.

Valorarase que se expliquen correctamente todas as unidades morfolóxicas do fragmento e as estruturas sintácticas a que dan lugar.

3. **Literatura** (Puntuación máxima: **1,5 puntos**)

As preguntas sobre os contidos literarios versarán sobre os autores e as obras que o alumnado tivo que ler: contexto histórico-cultural, contidos e liñas argumentais, estilo, xénero...

Valorarase a exactitude, cantidade e calidade dos contidos referidos exclusivamente ao tema preguntado, e a claridade e corrección gramatical da exposición.

4. **Léxico** (Puntuación máxima: 1 punto)

O alumnado terá que responder a cuestións relacionadas co significado de expresións latinas, prefixos e sufixos que forman parte da composición das palabras ou evolución de termos latinos.

Valorarase a explicación precisa e clara de cada aspecto concreto.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores.

O alumno ou alumna acadará unha cualificación positiva se a media dos exames é un cinco.

- **Traballos individuais ou colectivos.**

O alumnado realizará traducións de textos latinos e comentarios de textos traducidos, analizará as estruturas e trazos literarios deles e deberá recoñecer o papel da literatura clásica nas literaturas occidentais.

O comentario versará sobre textos con sentido completo de diversos xéneros literarios e a súa comparación con textos da literatura posterior, especialmente a escrita en galego e castelán nos que sobrevivan trazos, temas ou tópicos da literatura latina.

Preténdese que o alumnado capte a mensaxe contida na obra, as claves do xénero e o seu contexto histórico.

Na elaboración do informe valoraremos:

- a. Cantidade e calidade de fontes e recursos utilizados: 10%.
- b. Análise e síntese da información: 30%
- c. Redacción, presentación e ortografía: 20%.
- d. Selección de imaxes: 10%
- e. Participación e colaboración no caso dos traballos en grupo. Interese e esforzo no caso dos traballos individuais: 10%
- f. Exposición oral das conclusións: 20%.

No caso de que non houbera presentación oral, este 20% sumarase ao ítem b.

- **Traballo na aula**

Os instrumentos para avalialo serán o **caderno do alumno-a** e **listas de control** no caderno da profesora.

Para valorar o **caderno** utilizaremos unha **rúbrica** na que valoraremos:

- d. Presentación: limpeza e claridade.
- e. Contidos: actividades resoltas e corrixidas, cantidade e calidade da información básica recollida.
- f. Organización: orden nos contidos.

Nas **listas de control** anotaremos o traballo diario do alumnado na clase e a realización de actividades feitas na casa.

- **Observación sistemática e rexistro**

Recolleremos no caderno de notas da profesora información sobre:

- a. Comportamento adecuado na aula: actitude de respecto cara os compañeiros e a profesora, non interrupción da marcha da clase e respecto ás normas de convivencia, asistencia a clase e puntualidade.
- b. Actitude ante a materia: interese pola aprendizaxe, participación na clase, realización no prazo previsto

dos exercicios encomendados, atención e esforzo.

Para poder establecer unha cualificación numérica destes aspectos, o alumno-a parte ao comezo da avaliación cunha cualificación de "10". No noso caderno de notas rexistraremos como puntos negativos a ausencia de traballo na casa e na aula e o comportamento e actitude indebida.

Ponderación e redondeo

A cualificación final de cada avaliación será o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas escritas: 80%.
No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%
- Traballos individuais ou colectivos: 10%.
- Caderno do alumnado: 5 %.
- Actitude, comportamento e traballo na aula e na casa: 5%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Recuperación dunha avaliación non superada

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará un seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso. En cada avaliación intentarase que existan probas escritas que recollan contidos da avaliación anterior, de maneira que se poida valorar a progresión do alumnado na materia. O progresivo melloramento nos aspectos lingüísticos da materia implica que aprobar a segunda avaliación significa recuperar a primeira se a tivese suspensa e o mesmo na terceira en relación coa segunda.

Os coñecementos sobre cultura e civilización latina poderanse recuperar realizando unha proba por escrito na avaliación posterior. Se o alumno suspendese por non entregar un traballo ou por non facelo correctamente, deberá realizalo adecuadamente para poder superar a avaliación.

3.- Procedemento avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

En xuño realizarase una proba escrita para o alumnado que non aprobese a terceira avaliación.

A esta proba final poderá presentarse voluntariamente a subir nota o alumnado con avaliación positiva. Se a nota obtida nesta proba fose inferior á media positiva xa alcanzada, non se terá en consideración a cualificación obtida na proba global.

En que consistirá a proba ?

A proba consistirá nun exame coas mesmas características e cualificacións que as probas escritas realizadas durante as avaliacións e incluírá contidos lingüísticos e culturais das tres avaliacións.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentas, todos, ...

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances

- **LA2B1.2.1.** Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de

evolución, e reconece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica, valorando a relación co significado orixinal do étimo latino.

Bloque 2. Morfoloxía

- **LA2B2.3.1.** Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.

Bloque 3. Sintaxe

- **LA2B3.2.1.** Reconece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.
- **LA2B3.3.1.** Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán.

Bloque 4. Literatura latina

- **LA2B4.2.1.** Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.
- **LA2B4.3.2.** Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.

Bloque 5. Textos

- **LA2B5.1.1.** Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución.
- **LA2B5.2.1.** Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.

Bloque 6. Léxico

- **LA2B6.4.1.** Reconece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.

Como se elabora a cualificación final? Ponderación e redondeos.

A cualificación final é o resultado da nota media ponderada dos tres trimestres, tendo en conta que os últimos teñen máis valor. O factor de ponderación será o seguinte:

- 1º avaliación: 20% da nota final.
- 2º avaliación: 30 % da nota final.
- 3º avaliación: 50% da nota final.

Que criterios segue o centro para a promoción?

Segundo o Decreto 86/2015 do 25 de xuño a promoción do alumnado dun curso a outro será decidida de xeito colexiado polo profesorado, atendendo ao logro dos obxectivos da etapa e ao grao de adquisición das competencias correspondentes tendo en conta:

- d. Os alumnos e as alumnas promocionarán de curso no caso de superaren todas as materias cursadas ou teren avaliación negativa en dúas materias como máximo.
- e. Repetirán curso cando teñan avaliación negativa en tres ou máis materias, ou en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas.
- f. De xeito excepcional promocionará un alumno ou unha alumna con avaliación negativa en dúas

materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas, cando o equipo docente considere que o alumno ou a alumna poden seguir con éxito o curso seguinte, que teñen expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen ao alumno ou á alumna medidas de atención educativa.

4.- Procedemento de avaliación extraordinaria

Tipo de proba que se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas.

A avaliación extraordinaria de setembro consistirá nunha **proba escrita** que terá a seguinte estrutura:

a. **Tradución** (Puntuación máxima: **6 puntos**)

Tradución dun texto literario de Eutropio ou Fedro entre tres e cinco liñas.

Considerarase grave a falta de coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica, e entre a sintáctica e a tradución.

b. **Gramática** (Puntuación máxima: **1,5 puntos**)

Análise morfosintáctica dun fragmento do texto proposto para traducir.

c. **Literatura** (Puntuación máxima: **1,5 puntos**)

As preguntas sobre os contidos literarios versarán sobre os autores e as obras que o alumnado tivo que ler: contexto histórico-cultural, contidos e liñas argumentais, estilo, xénero...

Valorarase a exactitude, cantidade e calidade dos contidos referidos exclusivamente ao tema preguntado, e a claridade e corrección gramatical da exposición.

d. **Léxico** (Puntuación máxima: **1 punto**)

Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética).

Como se cualifica, redondeos.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores.

O redondeo establécese á alza a partir de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento,

O xefe do Departamento de Grego estará a disposición do alumnado para calquera dúbida ou explicación que fose precisa. Faranse **reunións periódicas** co alumnado afectado para que expoñan tódalas dificultades que teñan coa materia. Ademais de explicar e de aclarar dúbidas entregaráselle **fichas de reorientación** para que o alumnado as reelabore, atendendo as particulares dificultades de cada momento.

Segundo os obxectivos propostos, tales fichas polarizaranse en torno a catro núcleos:

1º Aprendizaxe dun vocabulario básico.

2º Aprendizaxe gramatical que abarque o nivel morfolóxico e o nivel sintáctico.

3º Práctica de exercicios de tradución.

4º Traballos de indagación sobre aspectos históricos e socioculturais significativos da civilización romana non

asimilados e recollida por escrito das súas conclusións.

Estas fichas serán entregadas nas datas que se indiquen e teranse en conta para superar a materia.

Non se recollerán exercicios nin traballos fóra da data establecida salvo causas debidamente xustificadas.

Como se avalía e cualifica?

Avaliacións parciais

O alumnado coa disciplina de Latín I pendente será avaliado mediante os seguintes procedementos:

- c. Dúas probas escritas, unha en novembro e outra en febreiro. Terán a mesma estrutura e valoración que as aplicadas na proba extraordinaria de setembro: 80% da nota.
- d. Fichas de reorientación: 20 % da nota.

Avaliación final

Se o alumnado non superase a materia pendente nas avaliacións parciais, realizará unha proba escrita na data establecida no calendario de exames de materias pendentes. A proba consistirá en:

- e. Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 4 puntos.
- f. Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- g. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- h. Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 1 punto.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Avaliación extraordinaria

Na convocatoria extraordinaria en setembro realizarase unha proba escrita coas mesmas características e valoracións que a da avaliación final ordinaria.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				

9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,... ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará?

Ao finalizar cada trimestre farase unha revisión da programación, adaptándoa, se fose necesario, ás necesidades detectadas, xa por atraso no seu desenvolvemento, xa pola necesidade de incluír novos apartados. De todo iso deixarase constancia no Libro de actas do Departamento.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

- Realizar un número menor de actividades de reforzo e consolidación.
- Reducir a extensión dos textos propostos para a súa análise e tradución.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica	Escala			
(Indicadores de logro)	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				

Programación Didáctica Latín II

3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Diseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
1. Adecuouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo?	1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos

Programación Didáctica Latín II

<p>En 2º de BAC non.</p> <p>2. Tempos diferenciado, horarios específicos, etc.</p> <p>---</p> <p>b) Espazos diferenciados?</p> <p>---</p> <p>3. c) Materiais e recursos didácticos diferenciados?</p> <p>---</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Non</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non. O alumnado que así o demande será atendido nas horas de lecer para aclarar dúbidas.</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Levará o mesmo traballo que se estea a realizar na aula de referencia.</p>	<p>heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? Non é necesaria ningunha adaptación extraordinaria no curso actual.</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Non.</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Non.</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia? Non.</p>
---	---

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL? Ningún en 1º de BAC.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non hai alumnos estranxeiros que cursen a materia de Latín I.</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non.</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.?</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas? Ningunha.</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico? Non</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non</p>

Non.	5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc
------	---

10. Actividades complementarias e extraescolares

Debido a situación ión desencadenada pola pandemia da Covid-19 non temos previsto organizar ningunha actividade complementaria ou extraescolar.

11. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Latín I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín II	2º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín	4º ESO	2	Rosa Mª Rodríguez García
Grego I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Cultura Clásica	3º ESO	3	Mª Dolores Bouza Betriú

12. Relación coa resolución

Resolución do 27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc.ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7

Programación Didáctica Latín II

IES “Leiras Pulpeiro”
R/ Orquidea nº 45, 27004 Lugo
Tlfno: 982-203427 / Fax 982-203486
ies.leiras.pulpeiro@edu.xunta.es

k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8

13. ANEXO COVID 19

1.- Plan de reforzo e recuperación

1. **Aprendizaxes imprescindibles non adquiridos**

Bloque 3. Morfoloxía

LA1B3.6.2. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.

LA1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.

Bloque 4. Sintaxe

LA1B4.6.1. Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.

Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización

LA1B5.2.1. Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases.

LA1B5.2.2. Enumera, explica e ilustra con exemplos os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e da Gallaecia, e sinala a súa influencia na historia posterior.

LA1B5.8.1. Describe as principais manifestacións escultóricas e pictóricas da arte romana, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a súa cronoloxía aproximada.

LA1B5.9.1. Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores.

LA1B5.10.1. Enumera os elementos que compoñen a estrutura do exército romano e explica o seu funcionamento, atendendo á súa evolución ao longo dos períodos históricos

Bloque 7. Léxico

LA1B7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.

2. **Medidas metodolóxicas e organizativas**

Contidos

Bloque 3. Morfoloxía

- Revisión e ampliación da flexión nominal. As declinacións. Flexión dos adxectivos. Graos dos adxectivos. Comparativos e superlativos irregulares.
- Revisión e ampliación da flexión pronominal: personais e posesivos, demostrativos, anafórico, enfático, e identidade.
- Revisión e ampliación da flexión verbal. Temas de presente e perfecto na voz activa.

Bloque 4. Sintaxe

- Oracións de relativo.
- Oracións sustantivas de infinitivo no concertadas con suxeito-acusativo..
- Construcións de participio concertado e o ablativo absoluto.
- Subordinadas de “cum histórico”.

Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización

- Romanización de Hispania e Gallaecia..
- Arte romana.
- O exército.
- Obras públicas.

Bloque 7. Léxico

- Principais prefixos e sufixos

Temporalización

Durante o primeiro trimestre.do curso 2020-2021.

Actividades

- Realización de esquemas e exercicios apropiados, abundantes e variados, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos.
- Análise morfosintáctica de textos latinos orixinais ou adaptados.
- Lectura e comentario de textos relacionados co bloque de cultura e civilización.

Estratexias metodolóxicas

- Partir dos coñecementos previos do alumnado.
- Aplicar un método activo, práctico e participativo.
- Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo..
- Fundamentar o estudo da gramática na análise e tradución de textos relacionados co legado cultural.
- Propoñer variedade de actividades.
- Contrastar lingüísticamente o latín e o castelán e o galego

Recursos

- *Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe latina..
- Enlaces a diferentes páxinas web de interese con exercicios interactivos.
- Blogs administrados por profesores de clásicas:

Procedementos e instrumentos de avaliación e criterios de cualificación

- **Dúas probas escritas** que constarán de:
 - Cuestións gramaticais: **seis puntos**.
 - Tradución: **catro puntos**.

- **Traballos de investigación** individuais o colectivos avaliados mediante **rúbricas**.
- **Traballo na aula** avaliado mediante o **caderno do alumno-a** e **listas de control**.
- **Observación sistemática**. Mediante unha **escala de apreciación numérica** valoraremos o comportamento e a actitude.

Formará parte da cualificación da primeira avaliación (20% da cualificación final) e será o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas escritas: 80%.
No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%
- Traballos individuais ou colectivos: 10%.
- Caderno do alumnado: 5 %.
- Actitude e comportamento: 5%

2.- Docencia non presencial: adaptacións derivadas

1. Organización do traballo escolar

Estratexias metodolóxicas

- A vía metodolóxica preferente para o desenvolvemento da actividade lectiva non presencial será a **Aula Virtual** do IES Leiras Pulpeiro.
- Empregarase a plataforma **Ciscowebex** para facilitar a interrelación. Os encontros por videoconferencia permitirán impartir contidos, interactuar, compartir o aprendido e comprobar a motivación. Planificarase un encontro semanal de 45 minutos entre as 17 e as 20 horas.
- O alumnado poderá contactar coa profesora para resolver dúbidas por correo electrónico e a través da mensaxería interna da Aula Virtual
- Fomentaremos a **aprendizaxe autónoma** propoñendo actividades asequibles que o alumnado poida resolver consultando o libro de texto e as presentacións e os recursos aportados pola profesora.
- As tarefas que se propoñan deberán desenvolver as competencias de aprender a aprender, iniciativa e espírito emprendedor e competencia dixital, así como o traballo cooperativo en rede.

Tarefas e actividades: tipos, cantidade e temporalización

- As actividades serán variadas e consistirán na realización de esquemas, resumos, traducións, exercicios apropiados para afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos, cuestionarios sobre vídeos didácticos e pequenos traballos de investigación sobre o legado cultural.
- A cantidade de tarefas será proporcional ao peso horario da materia. Deseñaremos actividades que poidan ser resoltas na metade de tempo semanal da materia.
- Os luns pola mañá será o día no que serán enviadas as tarefas, actividades ou exercicios que o alumnado terá que facer en cada un dos períodos semanais correspondentes. O prazo para que o alumnado envíe o traballo realizado rematará os venres as 23: 00 h.

Atención ao malumnado con necesidades de apoio

- Para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado

proporanse exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros.

- Facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.

2. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances	
B1.1. Distinguir e identificar palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.	LA2B1.1.1. Recoñece e distingue a partir do étimo latino termos patrimoniais, semicultismos e cultismos, e explica as evolucións que se producen nun e noutro caso.
B1.2. Coñecer e aplicar as regras da evolución fonética e recoñecer os procesos de evolución semántica do latín ao galego e ao castelán, partindo dos étimos latinos.	LA2B1.2.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica, valorando a relación co significado orixinal do étimo latino.
	LA2B1.2.2. Explica o proceso de evolución de termos latinos ás linguas romances, sinalando cambios fonéticos comúns a distintas linguas dunha mesma familia, e ilustralo con exemplos.
Bloque 2. Morfoloxía	
▪ B2.1. Coñecer as categorías gramaticais.	▪ LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen.
▪ B2.2. Coñecer, identificar e distinguir os formantes das palabras.	▪ LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes.
▪ B2.3. Realizar a análise morfolóxica das palabras dun texto latino e enuncialas.	▪ LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.
▪ B2.4. Identificar, declinar e traducir todas as formas nominais e pronominais.	▪ LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e

	en castelán.
	▪ LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.
▪ B2.5. Identificar, conxugar, traducir e efectuar a retroversión de todas as formas verbais.	▪ LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxugaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán ▪ LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.
Bloque 3. Sintaxe	
▪ B3.1. Coñecer e aplicar os coñecementos da sintaxe nominal e pronominal para a tradución de textos latinos.	▪ LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución.
▪ B3.2. Recoñecer e clasificar as oracións e as construcións sintácticas latinas.	▪ LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.
▪ B3.3. Relacionar e aplicar coñecementos sobre elementos e construcións sintácticas en interpretación e tradución de textos latinos.	▪ LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán.
▪ B3.4. Definir, comprender e recoñecer os diferentes tipos de oracións compostas coordinadas e subordinadas.	▪ LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.
▪ B3.5. Coñecer as funcións das formas non persoais do verbo: infinitivo, participio, xerundio, xerundivo e supino.	▪ LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións.
Bloque 4. Literatura latina	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Enumerar os principais factores da transmisión da literatura latina ao longo dos períodos históricos, e describir os soportes da escritura na Antigüidade e a súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.1.1. Nomea os aspectos máis salientables referentes á transmisión dos textos clásicos ao longo do tempo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer as características dos xéneros literarios latinos, os seus autores, as obras máis representativas e as súas influencias na literatura posterior. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer os fitos esenciais da literatura latina como base literaria da literatura e da cultura europea e occidental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. ▪ LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Analizar, interpretar e situar no tempo textos mediante lectura comprensiva, distinguindo xénero, época, características e estrutura, se a extensión da pasaxe o permite. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Establecer relacións e paralelismos entre a literatura clásica e a posterior. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura contemporánea.
<p>Bloque 5. Textos</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Realizar a tradución e interpretación de textos latinos orixinais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Utilizar o dicionario, analizar e valorar correctamente a información gramatical que proporciona e procurar o termo máis acaído na lingua propia para a tradución do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos de autores latinos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos.

▪ B5.4. Coñecer o contexto social, cultural e histórico dos textos traducidos.	▪ LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.
▪ B5.5. Identificar as características formais dos textos.	▪ LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.
Bloque 6. Léxico	
▪ B6.1. Coñecer, identificar e traducir termos latinos pertencentes ao vocabulario especializado: léxico literario, científico e filosófico.	▪ LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.
▪ B6.2. Recoñecer os elementos léxicos latinos que permanecen nas linguas dos/das estudantes.	▪ LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza.
	▪ LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán.
▪ B6.3. Coñecer o significado das principais locucións latinas de uso actual e saber empregalas nun contexto axeitado.	▪ LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.
▪ B6.4. Recoñecer a presenza de latinismos e helenismos na linguaxe científica e na fala culta, e deducir o seu significado a partir dos correspondentes termos latinos e gregos.	▪ LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

- **Traballos individuais** semanais serán avaliados mediante **rúbricas**.nas que se valorará o esmero e a corrección na realización das tarefas e a autenticidade
- **Probas telemáticas** de resposta breve, de ensaio e de desenvolvemento. Constarán das seguintes cuestións e valoracións:
 - Tradución dun texto de Eutropio ou Fedro: 60%.
 - Cuestións gramaticais: 15%
 - Literatura: 15%.
 - Léxico: 10%

Valórase a coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica e entre a sintáctica e a tradución e o correcto uso do diccionario.Nas preguntas de desenvolvemento valórase a cantidade e calidade dos contidos, a claridade e corrección gramatical e a redacción, presentación e ortografía

4. Criterios de cualificación

- Se a situación pandémica obligase a un confinamento durante un trimestre completo, sen posibilidade de realizar ningunha proba escrita presencial, a cualificación final da avaliación será o resultado da suma de:
 - Media aritmética das probas telemáticas: 60%.
 - Traballos individuais: 40%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

- Se nun mesmo trimestre se desenvolvese docencia presencial e non presencial avaliarase cada un dos períodos cos seus criterios correspondentes. A cualificación final será a media aritmética de ambas avaliacións.
- Se a docencia non presencial non é superior a 12 horas lectivas aplicaranse os criterios de cualificación que figuran na programación didáctica presencial.

5. Información ao alumnado e ás familias

- A información máis relevante será publicada na sección "novas" do departamento de Grego da páxina web

<https://www.edu.xunta.gal/centros/iesleiraspulpeiro/?q=taxonomy/term/177>.

Simultaneamente a mesma información será enviada ao correo personal do alumnado.

- As familias do alumnado no que se detecte ausencia de traballo, por fenda dixital ou cuestións doutra índole, serán localizadas e informadas a través da titoría.

Lugo 18 de setembro de 2020

Asdo: Rosa Mª Rodríguez García

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2020-2021

Materia:

- **GREGO I (1º Bacharelato)**

1	INDICE	Folla 1	Páxina
2	Conceptos clave da programación	Folla 2	154
3	Contexto	Folla 3	155
	Características do centro e do alumnado.		155
	Obxectivos adaptados ao contexto		155
4	Secuenciación e temporalización por unidades	Folla 4	157
5	Relación dos aspectos curriculares con cada unidade:	Folla 5	161
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares		161
	Para cada estándar:		161
	Grao mínimo de consecución		161
	Peso na cualificación		161
	Instrumentos de avaliación		161
	Temas transversais		161
6	Metodoloxía didáctica:	Folla 6	177
	Aspectos xerais		177
	Estratexias metodolóxicas		178
	Secuenciación habitual do traballo na aula		179
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos		181
7	Avaliación	Folla 7	182
	1. Avaliación inicial		182
	2. Avaliación continua		183
	3. Avaliación final		185
	4. Avaliación extraordinaria		188
	5. Materias pendentes de cursos anteriores		188
8	Outras avaliacións	Folla 8	189
	1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		189
	2. Avaliación da programación didáctica		189
9	Atención á diversidade	Folla 9	191
	Medidas ordinarias: Organizativas		191
	Medidas ordinarias: Curriculares		191
	Medidas extraordinarias: Organizativas		192
	Medidas extraordinarias: Curriculares		192
10	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10	192

11	Datos do departamento		192
12	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)		193
13.	ANEXO COVID-19	Folla 11	194
	Plan de reforzo e recuperación		194
	Docencia non presencial: adaptacións derivadas		194
	1. Organización do traballo escolar		194
	2. Aprendizaxes imprescindibles		196
	3. Procedementos e instrumentos de avaliación		206
	4. Criterios de cualificación		206
	5. Información ao alumnado e ás familias		206

2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)	
Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 2777/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das completencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar <i>Programación Didáctica Grego I</i>

1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar
2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- Contexto

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Situación

R/ Orquídea, 45
27004-Lugo

Centros adscritos

CEIP de Casás
CEIP Menéndez Pelayo

Ensinanzas que oferta o centro

ESO / Bacharelato / CFGS Procesos e calidade na industria alimentaria

Características singulares

O centro está situado nunha zona periférica da cidade, de contorna socioeconómica media-baixa con abundancia de vivendas sociais.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Castelán e galego.

Alumnado con NEAE no curso actual

Cinco alumnos/as con trastornos xerais do desenvolvemento (trastornos do espectro autista): catro deles escolarizados nunha unidade de educación especial en 3º e 4º de ESO; o outro alumno escolarizado en réxime ordinario en 1º de ESO.

Un alumno con deficiencia motora escolarizado en 1º de ESO.

Menos dunha decena de alumnos/as que precisan adaptación curricular individualizada por presentar problemas de atraso académico, matriculados en 1º e 2º de ESO.

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación de etnia xitana: unha altísima porcentaxe non adoita rematar a ESO.

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

2.- Obxectivos do Bacharelato (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en

	particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
11	m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos Grego I

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
1ª Avaliación	1	B1	BLOQUE 1. LINGUA GREGA	0	Setem / Out	14	x
		B1.1.	Marco xeográfico da lingua grega.				
		B1.2.	Familias lingüísticas. O indoeuropeo.				
		B1.3.	Historia da lingua grega: desde o micénico ata o grego moderno.				
		B1.4.	Varietades dialectais.				
		B2	BLOQUE 2. SISTEMA DE LINGUA GREGA: ELEMENTOS BÁSICOS				
		B2.1.	Orixes da escritura. Sistemas de escritura.				
		B2.2.	Orixe e evolución do alfabeto grego.				
		B2.3.	Caracteres do alfabeto grego.				
		B2.4.	Clasificación dos fonemas: pronuncia.				
		B2.5.	Transcrición de termos dos caracteres gregos.				
		B2.6.	Signos diacríticos e de puntuación.				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
	B5.5.	Mitoloxía e relixión: o panteón olímpico.					
	2	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	1,2	Out/ Nov	14	x
		B3.1.	O grego, lingua flexiva. Tipos de palabras: variabl es e invariables				
		B3.2..	Formantes das palabras.				
		B3.3.	Concepto de declinación: declinacións gregas. Enunciado e paradigma dos femininos da primeira declinación.				
		B3.5.	Flexión verbal: O Presente de indicativo activo dos verbos temáticos e o Presente de Indicativo do verbo εἰμί.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.1.	Casos gregos: valores do nominativo e xenitivo.				
		B4.2.	Concordancia.				
		B4.3.	Elementos da oración.				
		B4.4.	Oración simple: oracións atributivas e predicativas				
		B4.8.	Análise e tradución de frases e textos				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.1.	Períodos da historia de Grecia: épocas minoica, micénica e arcaica.				
		B5.5.	Mitoloxía e relixión: o panteón olímpico. Minos. Orixe mítico da guerra de Troia.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Iniciación ás técnicas de tradución.				
		B6.2.	Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.				
	B6.3.	Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.					
	B.6.4.	Lectura comprensiva de textos traducidos.					
B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia						
B.6.6.	Produción de textos propios breves en lingua grega.						
B7	BLOQUE 7. LÉXICO						
B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.						
B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.						
B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.						
B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.						
B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas						
3	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	3	Nov/ Dec	21	x	
	B3.4	Flexión nominal e pronominal: masculinos da primeira declinación. A segunda declinación. Os adxectivos da primeira clase. Os demostrativos. Αὐτός-ή.ο. Adverbios - ως.					
	B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
	B4.1.	Casos gregos: valores do acusativo e dativo. Uso das preposicións máis habituais					
	B4.2.	Concordancia τὰ ζῶα τρέχει..					
	B4.3.	Elementos da oración.					

		B4.5	Oracións compostas: coordinación.				
		B4.8	Análise e tradución de frases e textos				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.1	Períodos da historia de Grecia: a época clásica.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Iniciación ás técnicas de tradución.				
		B6.2.	Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.				
		B6.3.	Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos traducidos.				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia				
		B.6.6.	Produción de textos propios breves en lingua grega.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
		B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.				
		B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.				
		B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.				
		B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.				
		B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas				
						Contidos que se traballan en todas as unidades didácticas ao longo do curso.	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto.	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	4	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	4,5	Xan	12	x
		B3.4.	Flexión nominal. Terceira declinación: temas en oclusiva.				
		B3.5.	Flexión verbal: Presente de Indicativo da voz media-pasiva. Infinitivo de presente activo e medio-pasivo				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.6.	Construcións de infinitivo: o infinitivo concertado				
		B4.8	Análise e tradución de frases e textos				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.1.	Períodos da historia de Grecia: a época helenística.				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Iniciación ás técnicas de tradución.				
		B6.2.	Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.				
		B6.3.	Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos traducidos.				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia.				
		B.6.6.	Produción de textos propios breves en lingua grega.				
		B7	BLOQUE 7. LÉXICO				
		B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.				
		B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.				
		B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.				
	B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.					
B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas						
					Contidos que se traballan en todas as unidades didácticas ao longo do curso.		
	5	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	5, 6, 8	Febr/ Marzo	14	x
		B3.4.	Flexión nominal e pronominal. Terceira declinación: substantivos de tema en nasal. Adxectivos de tema en nasal. Pronome interrogativo τίς-τί. O numeral εἷς- μία-ἕν. Os indefinidos.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.4.	Oración simple. Graos de comparación do adxectivo: comparativo de superioridade e superlativo.				
		B4.6.	Construción de infinitivo: o infinitivo non concertado.				
		B4.8	Análise e tradución de frases e textos				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				

Avaliación		UNIDADES DIDACTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
Tema / U.D.	Bloque	Contido		Libro texto	Mes	Sesiões	Probas avaliación
3ª Avaliac.	6	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	9, 10, 11, 13	Marzo/ Abril	16	x
		B3.4.	Flexión nominal e pronominal. Temas en líquida da terceira declinación. Pronomes persoais. Pronome relativo.				
		B3.5	Flexión verbal: Subxuntivo, optativo e imperativo do tema de presente dos verbos temáticos puros non contractos.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.5	Oracións compostas: subordinadas de relativo e circunstanciais finais, causais e temporais.				
		B4.8	Análise e tradución de frases e textos				
		B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
		B5.5	Mitloxía e relixión I				
		B6	BLOQUE 6. TEXTOS				
		B6.1.	Iniciación ás técnicas de tradución.				
		B6.2.	Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.				
		B6.3.	Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.				
		B.6.4.	Lectura comprensiva de textos traducidos.				
		B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia.				
		B.6.6.	Produción de textos propios breves en lingua grega.				
	B7	BLOQUE 7. LÉXICO	Contidos que se traballan en todas as unidades didácticas ao longo do curso.				
	B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.					
	B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.					
	B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.					
	B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.					
	B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas.					
	7	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	8, 11, 12	Maio	16	x
		B3.4.	Flexión nominal. Terceira declinación: substantivos e adxectivos de tema en silbante				
		B3.5.	Sistema verbal grego. Tema de presente dos verbos contractos en – αω y -εω.				
		B4	BLOQUE 4. SINTAXE				
		B4.6	Oracións compostas: subordinadas circunstanciais comparativo modais e consecutivas.				
		B4.8	Análise e tradución de frases e textos				
B5		BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN					
B5.5		Mitloxía e relixión II					
B6		BLOQUE 6. TEXTOS					
B6.1.		Iniciación ás técnicas de tradución.					
B6.2.		Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.					
B6.3.		Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.					
B.6.4.		Lectura comprensiva de textos traducidos.					
B.6.5.		Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia.					
B.6.6.		Produción de textos propios breves en lingua grega.					
B7	BLOQUE 7. LÉXICO	Contidos que se traballan en todas as unidades didácticas ao longo do curso.					
B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.						
B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.						
B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.						
B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.						
B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas						
8	B3	BLOQUE 3. MORFOLOXÍA	11, 12, 14	Xuño	10	x	
	B3.5.	Sistema verbal grego. O futuro e o aoristo sigmático.					
	B4	BLOQUE 4. SINTAXE					
	B4.5	Oracións compostas: subordinadas circunstanciais condicionais e					

		concesivas	Contidos que se traballan en todas as unidades didácticas ao longo do curso.
	B4.8	Análise e tradución de frases e textos	
	B5	BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN	
	B5.2	Mitloxía e relixión II	
	B6	BLOQUE 6. TEXTOS	
	B6.1.	Iniciación ás técnicas de tradución.	
	B6.2.	Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.	
	B6.3.	Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación das estruturas gregas coas das linguas propias.	
	B.6.4.	Lectura comprensiva de textos traducidos.	
	B.6.5.	Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia.	
	B.6.6.	Produción de textos propios breves en lingua grega.	
	B7	BLOQUE 7. LÉXICO	
	B.7.1.	Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.	
	B.7.2.	Descomposición de palabras nos seus formantes.	
	B.7.3.	Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.	
	B.7.4.	Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.	
	B7.5.	Familias etimolóxicas e semánticas	

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais													
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais											
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV					
BLOQUE 1: LINGUA GREGA																										
B1.1.	B1.1.	GR1B1.1.1.	➤ CD ➤ CSC	• GR1B1.1.1. Localiza nun mapa o marco xeográfico en que ten lugar o nacemento da lingua grega e a súa expansión.	100 %	20%			X								X									
B1.2.	B1.2.	GR1B1.2.1.	➤ CAA ➤ CCEC	• GR1B1.2.1. Explica a orixe da lingua grega e a relación coas outras linguas da familia indoeuropea.	100 %						X							X								
		GR1B 1.2.2.	➤ CD ➤ CCL	• GR1B1.2.2. Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas.	100 %				X										X							
	B1.3.	B1.3.	GR1B 1.3.1.	➤ CCL	• GR1B1.3.1. Explica o concepto de familia lingüística.		100 %					X							X							
		B1.4.	GR1B 1.3.2.	➤ CCL	• GR1B1.3.2. Define o concepto de indoeuropeo e explica o proceso de creación do termo.		100 %					X								X						
B1.3.	B1.4.	GR1B1.4.1.	➤ CD ➤ CCL	• GR1B1.4.1. Establece a filiación das linguas de Europa delimitando nun mapa a zona de orixe e zonas de expansión.	100 %				X										X							
	B1.5.	GR1B1.5.1.	➤ CCL	• GR1B1.5.1. Coñece as etapas da evolución da lingua grega, desde o micénico ata o grego moderno.	100 %				X										X							
	B1.6.	GR1B1.6.1.	➤ CCL	• GR1B1.6.1. Identifica a escritura Lineal B como un silabario, e a evolución dos caracteres do alfabeto.	50 %									X					X							
B1.4.	B1.7.	GR1B1.7.1.	➤ CCL	• GR1B1.7.1. Coñece a pronuncia da lingua grega moderna e utiliza algunhas palabras e expresións básicas.	60 %		X											X								
	B1.8.	GR1B1.8.1.	➤ CCL ➤ CSC	• GR1B1.8.1. Sitúa nun mapa as diversas variedades dialectais da lingua grega.	50 %			X											X							
BLOQUE 2: SISTEMA DE LINGUA GREGA: ELEMENTOS BÁSICOS																										
B2.1	B2.1	GR1B2.1.1.	➤ CCL	• GR1B2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura segundo a súa orixe e tipoloxía e describindo os trazos que distinguen a uns doutros.	50 %	60%									X		X									
B2.2.	B2.2.	GR1B2.2.1.	➤ CCL	• GR1B2.2.1. Explica a orixe do alfabeto grego e describe a evolución dos seus signos a partir da adaptación dos signos do alfabeto fenicio.	50 %						X							X								
		GR1B2.2.2.	➤ CCL	• GR1B2.2.2. Explica a orixe e a evolución dos sistemas de escritura de diferentes linguas, partindo do alfabeto grego, e sinala as adaptacións que se producen en cada unha delas.	50 %						X								X							
B2.3.	B2.3.	GR1B2.3.1.	➤ CCL	• GR1B2.3.1. Identifica e nomea correctamente os caracteres que forman o alfabeto grego, na súa forma minúscula e maiúscula, e escríbeos e leos correctamente.	100 %		X	X										X								
B2.4.	B2.4.	GR1B2.4.1.	➤ CCL	• GR1B2.4.1. Sitúa todos os fonemas da lingua grega no cadro clasificatorio dos fonemas e sabe describilos desde o punto e o modo de articulación.	100 %		X												X							
B2.5.	B2.5.	GR1B2.5.1.	➤ CCL	• GR1B2.5.1. Coñece as normas de transcrición e aplícaas con corrección na transcrición de termos gregos ao galego e ao	100 %	X												X								

				castelán.																
B2.6.	B2.6.	GR1B2.6.1.	➤ CCL	• GR1B2.6.1. Coñece o valor e colocación dos acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación.	100 %		X										X			
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
B5.5.	B5.5.	GR1B5.5.1.	➤ CCL ➤ CCEC	➤ GR1B5.5.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, e sinalar os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia.	100 %	20%	X										X			
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
B3.1.	B3.1.	GR1B3.1.1.	➤ CCL	• GR1B3.1.1. Distingue unha lingua flexiva doutra non flexiva.	100 %	30%							X				X			
	B3.2.	GR1B3.2.1.	➤ CCL	• GR1B3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica as características que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.	100 %		X											X		
B3.2.	B3.3.	GR1B3.3.1	➤ CCL ➤ CAA	• GR1B3.3.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e afixos, e buscando exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X											X		
B3.3.	B3.4.	GR1B3.4.1	➤ CCL	• GR1B3.4.1. Enuncia correctamente diversos tipos de palabras en grego, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e declinación.	100 %		X				X		X					X		
B3.5.	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	100 %		X				X		X					X		
		GR1B3.6.4	➤ CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X				X		X					X		
		GR1B3.6.5	➤ CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	100 %													X		
BLOQUE 4: SINTAXE																				
2	B4.1.	B4.1.	GR1B4.1.1.	➤ CCL	• GR1B4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.	100 %	10%	X				X		X			X		X	
		B4.2.	GR1B4.2.1	➤ CCL	• GR1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.	100 %		X				X		X				X		
	B4.2.	B4.3.	GR1B4.3.1	➤ CCL	• GR1B4.3.1. Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.	100 %		X				X		X				X		X
	B4.3.	B4.4.	GR1B4.4.1	➤ CCL	• GR1B4.4.1. Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.	100 %		X				X		X				X		X
	B4.4.	B4.5.	GR1B4.5.1	➤ CCL	• GR1B4.5.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.	100 %		X				X		X				X		X
	B4.8	B4.11.	GR1B4.11.1	➤ CCL	GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %														
B4.12.		GR1B4.12.1	➤ CCL	GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %	X				X		X					X		X	
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
		GR1 B5.1.1	• CD	• GR1B5.1.1. Describe o marco histórico no que xorde e se	100 %		X										X	X		

B5.1.	B5.1.		<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC 	desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.		20%																	
		GR1 B5.1.2	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT 	GR1B5.1.2. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.	100 %						X					X							
		GR1 B5.1.3	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.1.3. Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	100 %			X								X	X						
		GR1 B5.1.4	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.1.4. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.	100 %									X			X						
B5.5.	B5.6.	GR1 B5.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	100 %									X	X								
		GR1 B5.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoos a outras características culturais propias de cada época.	80 %										X	X			X				
		GR1 B5.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	80 %										X	X	X	X					
BLOQUE 6: TEXTOS																							
B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%	X							X				X					
		B6.2.	GR1 B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.		10 %								X	X					X		
	GR1 B6.2.2.		<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %										X	X					X		
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %			X							X				X				
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %										X	X	X					X	
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %										X						X	X	
B.6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %										X				X				
B.6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %				X										X				
B.6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %		X							X				X					
BLOQUE 7: LÉXICO																							
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %									X				X					
		GR1 B.7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X											X					
		GR1	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus	100 %		X												X				

		B.7.1.3.		formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.																
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %	10%	X											X		
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %		X											X		
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %		X											X		
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %		X											X		
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
B3.4	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X					X		X				X		
		GR1 B3.5.2	➤ CCL	GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X					X		X				X		
BLOQUE 4: SINTAXE																				
B4.1.	B4.1.	GR1B4.1.1.	➤ CCL	• GR1B4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.	100 %		X					X		X				X		
	B4.2.	GR1B4.2.1	• CCL	• GR1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.	100 %		X					X		X				X		
B4.2.	B4.3.	GR1B4.3.1	➤ CCL	• GR1B4.3.1. Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.	100 %	10%	X					X		X				X		
B4.3.	B4.4.	GR1B4.4.1	➤ CCL	• GR1B4.4.1. Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.	100 %		X					X		X				X		
B4.4.	B4.5.	GR1B4.5.1	➤ CCL	• GR1B4.5.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.	100 %		X					X		X				X		
B4.8	B4.11.	GR1B4.11.1	➤ CCL	GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %															
	B4.12.	GR1B4.12.1	➤ CCL	GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %		X						X		X				X	
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																				
3	B5.1.	B5.1.	GR1 B5.1.1	• CD • CSC • CCEC	• GR1B5.1.1. Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.	100 %												X	X	
			GR1 B5.1.2	➤ CMCCT	• GR1B5.1.2. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.	100 %													X	
			GR1 B5.1.3	➤ CCEC	• GR1B5.1.3. Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	100 %														X

		GR1 B5.1.4	➤ CCEC	• GR1B5.1.4. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.	100 %												X		X									
BLOQUE 6: TEXTOS																												
B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%	X											X										
	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %														X	X					X			
		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %															X	X					X		
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %			X							X				X						X			
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %															X	X					X		
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %														X						X	X		
B.6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %															X								
B.6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %				X												X							
B.6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %		X													X								
BLOQUE 7: LÉXICO																												
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	• GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %	10%													X									
		GR1 B.7.1.2.	➤ CCL	• GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X														X							
		GR1 B.7.1.3.	➤ CCL	• GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X															X						
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %			X													X							
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1.	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %			X														X						
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %			X														X						
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %			X														X						

LENDA COMPETENCIAS

CCL Comunicación lingüística
CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD Competencia dixital
CAA Competencia aprender a aprender
CSC Competencias sociais e cívicas

LENDA TRANSVERSAIS

CL Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																				
4	B3.4	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	• GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X				X		X		X				
			GR1 B3.5.2	➤ CCL	• GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X				X		X		X				
	B3.5	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	100 %		X				X		X		X				
			GR1B3.6.4	➤ CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X				X		X		X				
			GR1B3.6.5	➤ CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfolóxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	100 %		X				X		X		X				
			GR1B3.6.6.	➤ CCL	• GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.	100 %		X				X		X		X				
	B3.6	B3.7.	GR1B3.7.1	➤ CCL	• GR1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.	100 %		X				X		X		X				
BLOQUE 4: SINTAXE																				
4	B4.6	B4.7	GR1B4.7.1.	➤ CCL	• GR1B4.7.1. Identifica as funcións das formas de infinitivo dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.	100 %	10%	X				X		X		X		X		
		B4.8	GR1B4.8.1.	➤ CCL	• GR1B4.8.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.	100 %		X				X		X		X		X		
	B4.8	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %		X				X		X		X		X		
		B4.12.	GR1B4.12.1.	➤ CCL	• GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade	100 %		X				X		X		X		X		

graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.

BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.1	B5.1.	GR1 B5.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CCEC 	GR1B5.1.1. Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.	100 %	20%	X							X	X				
		GR1 B5.1.2	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT 	GR1B5.1.2. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.	100 %					X				X			X		
		GR1 B5.1.3	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.1.3. Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	100 %		X							X	X				
		GR1 B5.1.4	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	GR1B5.1.4. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.	100 %							X			X				

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%	X				X		X		X			X
		GR1 B6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %							X	X				X	
			<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %							X	X				X	
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %		X				X		X		X			X
		GR1 B6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %							X	X	X		X		
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %								X			X	X	
B.6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %							X			X			
B.6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %			X							X			
B.6..6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %	X				X				X				

BLOQUE 7: LÉXICO

B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %	10%						X		X			
		GR1 B.7.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X							X			
		GR1 B.7.1.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X							X			
	B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.		100 %	X						X			

	B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %		X									X							
	B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %		X									X							
	B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %		X									X							
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																								
5	B3.4	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	• GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X					X		X		X							
			GR1 B3.5.2	➤ CCL	• GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X					X		X		X							
BLOQUE 4: SINTAXE																								
	B4.4.	B4.5.	GR1B4.5.1	➤ CCL	• GR1B4.5.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.	100 %	10%	X					X		X		X				X			
B4.8.	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e reaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %			X					X		X		X				X			
	B4.12.	GR1B4.12.1.	➤ CCL	• GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para tradúcelos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %			X					X		X		X				X			
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																								
B5.2.	B5.2.	GR1B5.2.1	➤ CSC	• GR1B5.2.1. Describe os principais sistemas políticos da antiga Grecia e compáraos entre eles, establecendo semellanzas e diferenzas, e cos actuais.	100 %	20%	X										X	X					X	
		GR1B5.2.2.	➤ CSC	• GR1B5.2.2. Describe a organización da sociedade grega, explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relaciona estes aspectos cos valores cívicos da época e compáraos cos actuais.	100 %		X											X	X					X
BLOQUE 6: TEXTOS																								
B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	• GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%	X					X		X		X				X				
	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	• GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %										X		X				X			
		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	• GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %											X		X				X		
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	• GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %		X					X		X		X				X				
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	• GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %									X		X	X				X			
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	• GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %									X						X	X			
B6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	• GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %							X					X							

B6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	• GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %		X										X								
B6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	• GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %		X						X					X							
BLOQUE 7: LÉXICO																									
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	• GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %	10%											X		X						
		GR1 B.7.1.2.	➤ CCL	• GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X												X						
		GR1 B.7.1.3.	➤ CCL	• GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X													X					
		GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e reconece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %		X													X					
		GR1 B.7.3.1.	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %		X													X					
		GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %		X														X				
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %		X											X							
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																									
B3.4.	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X					X		X				X							
		GR1 B3.5.2	➤ CCL	GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X					X		X				X							
B3.4	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %		X					X		X				X							
		GR1 B3.5.2	➤ CCL	GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X					X		X				X							
B3.5	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	100 %		X					X		X					X						
		GR1B3.6.4	➤ CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X					X		X						X					
		GR1B3.6.5	➤ CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	100 %		X					X		X						X					
		GR1B3.6.6.	➤ CCL	• GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.	100 %		X					X		X							X				
B3.6	B3.7.	GR1B3.7.1	➤ CCL	• GR1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.	100 %		X					X		X				X							
BLOQUE 4: SINTAXE																									
B4.8.	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e reaciona elementos morfolóxicos da lingua	100 %		X					X		X				X				X			

				grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.																	
	B4.12.	GR1B4.12.1.	➤ CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán. 	100 %	10%	X						X					X			
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																					
B5.3.	B5.3.	GR1B5.3.1	➤ CSC	<ul style="list-style-type: none"> GR1B5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, analizando a través deles estereotipos culturais da época e comparándoos cos actuais 	100 %	20%	X							X	X				X	X	
B5.4.	B5.4.	GR1B5.4.1.	➤ CMCCT ➤ CSC ➤ CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> GR1B5.4.1. Identifica e describe formas de traballo e relacións cos coñecementos científicos e técnicos da época, explicando a súa influencia no progreso da cultura occidental. 	100 %		X							X	X					X	X
		GR1B5.4.2	➤ CSC	<ul style="list-style-type: none"> GR1B5.4.2. Describe as principais formas de lecer da sociedade grega e analiza a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social. 	100 %		X							X	X					X	X
BLOQUE 6: TEXTOS																					
B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución. 	100 %	30%	X				X		X		X				X		
	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %								X	X					X		
		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global. 	60 %									X	X					X	
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos. 	100 %		X				X		X		X					X	
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos. 	80 %								X	X	X					X	
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas. 	80 %									X					X	X	
B6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes. 	100 %							X			X						
B6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado. 	20 %			X								X					
B6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto. 	40 %	X				X					X						
BLOQUE 7: LÉXICO																					
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto. 	100 %	10%							X		X						
		GR1 B.7.1.2.	➤ CCL	GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X								X						
		GR1 B.7.1.3.	➤ CCL	GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X									X					
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e reconece o significado dos elementos de orixe grega. 	100 %		X								X						
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1.	➤ CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais. 	100 %		X								X						
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	<ul style="list-style-type: none"> GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das 	100 %		X								X						

				palabras de léxico común da lingua propia.															
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %														X

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais								
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
BLOQUE 3: MORFOLOXÍA																					
7	B3.4.	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	• GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X				X		X		X					
			GR1 B3.5.2	➤ CCL	• GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X				X		X		X					
	B3.5	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	100 %		X				X		X		X					
			GR1B3.6.4	• CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	100 %		X				X		X		X					
			GR1B3.6.5	• CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	100 %		X				X		X		X					
			GR1B3.6.6.	• CCL	• GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.	100 %		X				X		X		X					
BLOQUE 4: SINTAXE																					
B4.5.	B4.6.	GR1B4.6.1.	• CCL	• GR1B4.6.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións compostas, diferéncias con precisión das oracións simples e explica en cada caso as súas características	80%	10%	X				X		X		X			X			
B4.8.	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e reacciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %		X				X		X		X			X			
	B4.12.	GR1B4.12.1.	➤ CCL	• GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %		X				X		X		X			X			
BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN																					
B5.5.	B5.6.	GR1 B5.6.1.	• CCEC	• GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	100 %	20%	X								X	X					
		GR1 B5.6.2.	➤ CCEC	• GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoas a outras características culturais propias de cada época.	80 %				X					X	X		X				

		GR1 B5.6.3.	➤ CCEC	• GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	80 %				X						X	X	X	X						
	B5.7.	GR1B5.7.1.	➤ CCEC	• GR1B5.7.1. Enumera e explica as principais características da relixión grega, pondoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.	100 %										X	X								
	B5.8.	GR1B5.8.1.	➤ CCEC	• GR1B5.8.1. Describe e analiza os aspectos relixiosos e culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais.	80 %						X		X		X	X	X	X	X					
BLOQUE 6: TEXTOS																								
B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	• GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%					X			X		X					X			
	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %										X	X						X		
B6.2.		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	• GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %									X	X						X			
	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	• GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %						X		X		X						X			
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	• GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %									X	X	X					X			
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	• GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %									X							X	X		
B6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	• GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %									X							X			
B6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	• GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %							X									X			
B6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	• GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %						X			X							X			
BLOQUE 7: LÉXICO																								
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	• GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %	10%									X		X							
		GR1 B.7.1.2.	CCL	GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %											X		X						
		GR1 B.7.1.3.	CCL	GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %												X		X					
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %																X			
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %																	X		
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %																	X		
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %																	X		

BLOQUE 3: MORFOLOXÍA

8	B3.4.	B3.5.	GR1 B3.5.1	➤ CCL	• GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.	100 %	30%	X				X	X		X					
			GR1 B3.5.2	CCL	• GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.	100 %		X				X	X		X					
	B3.5	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	50 %		X				X	X		X					
			GR1B3.6.4	➤ CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	50 %		X				X	X		X					
			GR1B3.6.5	➤ CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	50 %		X				X	X		X					
			GR1B3.6.6.	➤ CCL	• GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.	50 %		X				X	X		X					

BLOQUE 4: SINTAXE

B4.5.	B4.6.	GR1B4.6.1.	• CCL	• GR1B4.6.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións compostas, diferéncias con precisión das oracións simples e explica en cada caso as súas características	60%	10%	X				X	X		X			X	
B4.8.	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %		X				X	X		X			X	
	B4.12.	GR1B4.12.1.	• CCL	• GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %		X				X	X		X			X	

BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.5.	B5.6.	GR1 B5.6.1.	• CCEC	• GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	100 %	20%	X							X	X			
		GR1 B5.6.2.	CCEC	• GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoas a outras características culturais propias de cada época.	80 %					X				X	X		X	
		GR1 B5.6.3.	CCEC	• GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	80 %					X				X	X	X	X	
	B5.7.	GR1B5.7.1.	➤ CCEC	• GR1B5.7.1. Enumera e explica as principais características da relixión grega, pondoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.	100 %		X							X	X			
	B5.8.	GR1B5.8.1.	➤ CCEC	• GR1B5.8.1. Describe e analiza os aspectos relixiosos e culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais.	80 %		X			X		X			X	X	X	X

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	• GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	X					X	X		X			X	
-------	-------	-------------	-------	--	-------	---	--	--	--	--	---	---	--	---	--	--	---	--

	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	• GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	10 %	30%							X	X				X			
		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	• GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %									X	X				X		
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	• GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %			X				X		X				X			
		B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	• GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.		80 %						X	X	X				X		
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	• GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %								X					X	X		
B6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	• GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %							X						X			
B6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	• GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %				X									X			
B6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	• GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %			X					X					X			
BLOQUE 7: LÉXICO																					
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	• GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.	100 %	10%							X				X				
		GR1 B.7.1.2.	CCL	• GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %			X										X			
		GR1 B.7.1.3.	CCL	• GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %			X											X		
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %			X										X			
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %			X											X		
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %			X											X		
B.7.5.	B.7.5.	GR1 B.7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %			X											X		
BLOQUE 3: MORFOLOXIA																					
B3.5	B3.6.	GR1B3.6.1	➤ CCL	• GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.	80 %	30%	X				X		X				X				
		GR1B3.6.2.	• CCL	• GR1B3.6.2. Clasifica verbos segundo o seu tema, e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.	80 %			X				X		X				X			
		GR1B3.6.3.	• CCL	• GR1B3.6.3. Explica o uso dos temas verbais gregos e identifica correctamente as formas derivadas de cada un deles.	80 %			X				X		X				X			
		GR1B3.6.4	➤ CCL	• GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.	80 %			X				X		X					X		
		GR1B3.6.5	➤ CCL	• GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.	80 %			X				X		X					X		
		GR1B3.6.6.	➤ CCL	• GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este	80 %			X				X		X						X	

9

accidente verbal.

BLOQUE 4: SINTAXE

B4.5.	B4.6.	GR1B4.6.1.	• CCL	• GR1B4.6.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións compostas, diferéncias con precisión das oracións simples e explica en cada caso as súas características	40%	10%	X				X		X		X					
B4.8.	B4.11.	GR1B4.11.1.	➤ CCL	• GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.	100 %		X				X		X		X		X			
	B4.12.	GR1B4.12.1.	CCL	• GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.	100 %		X				X		X		X		X			

BLOQUE 5: GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN

B5.5.	B5.6.	GR1 B5.6.1.	• CCEC	• GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	100 %	20%	X							X	X					
		GR1 B5.6.2.	CCEC	GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoos a outras características culturais propias de cada época.	80 %									X	X		X			
		GR1 B5.6.3.	CCEC	GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	80 %					X					X	X	X	X		
	B5.7.	GR1B5.7.1.	CCEC	• GR1B5.7.1. Enumera e explica as principais características da relixión grega, póndoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.	100 %		X								X	X				
	B5.8.	GR1B5.8.1.	CCEC	GR1B5.8.1. Describe e analiza os aspectos relixiosos e culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais.	80 %		X			X		X				X	X	X	X	X

BLOQUE 6: TEXTOS

B6.1.	B6.1.	GR1 B6.1.1.	• CCL	• GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.	100 %	30%	X				X		X		X				X	
	B6.2.	B6.2.	GR1 B6.2.1.	• CCL	GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.		10 %							X	X					X
		GR1 B6.2.2.	• CAA • CCL	• GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.	60 %									X	X					
B6.2.	B6.3.	GR1 B6.3.1.	• CCL	• GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.	100 %		X				X		X		X					X
	B6.4.	GR1 B6.4.1.	• CAA • CCL	• GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.	80 %								X	X	X					X
B6.3.	B6.5.	GR1 B6.5.1.	• CCL	• GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.	80 %								X						X	X
B6.4.	B6.6.	GR1 B6.6.1.	• CCL • CCEC	• GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	100 %							X				X				
B6.5.	B6.7.	GR1 B6.7.1.	• CCL	• GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.	20 %			X								X				

B6.6.	B6.8.	GR1 B6.8.1.	• CCL	• GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	40 %		X						X								
BLOQUE 7: LÉXICO																					
B.7.1.	B.7.1.	GR1 B.7.1.1.	➤ CCL	• GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto. •	100 %	10%							X						X		
		GR1 B.7.1.2.	• CCL	• GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.	100 %		X								X						
		GR1 B.7.1.3.	• CCL	• GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	100 %		X									X					
B.7.2.	B.7.2.	GR1 B.7.2.1.	➤ CCL	• GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e reconece o significado dos elementos de orixe grega.	100 %			X												X	
B.7.3.	B.7.3.	GR1 B.7.3.1	➤ CCL	• GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	100 %			X												X	
B.7.4.	B.7.4.	GR1 B.7.3.2.	➤ CCL	• GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.	100 %			X												X	
B7.5.	B7.5.	GR1 B7.5.1	➤ CCL	• GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	100 %			X												X	

6.- Metodoloxía

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Na nosa metodoloxía teremos en conta os seguintes postulados básicos:

- **Partir dos coñecementos previos do alumnado:** ao comezo de cada unidade didáctica tentaremos atopar mediante probas orais ou escritas aqueles datos que a maioría do alumnado coñece.
- **Motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas** (non mecánicas): hai que conseguir unha conexión coas vidas do noso alumnado e viceversa, prestando especial atención á pervivencia do clásico na actualidade, provocando curiosidade, espertando os seus sentimentos e potenciando a súa creatividade e imaxinación. Dosificaremos as actividades lúdicas e motivadoras e aplicaremos no contexto didáctico cuns obxectivos moi concretos. Proporcionaremos oportunidades para poñer en práctica os coñecementos provocando no alumnado a conciencia da utilidade do grego para realizar outras aprendizaxes (interdisciplinabilidade).
- **Atender á diversidade:** mediante a realización de exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros. Ademais, para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado, facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.
- **Aplicar un método activo, práctico, racional, creativo e participativo:** a profesora realiza unha labor de “guía” fomentando a creación dun ambiente de traballo adecuado e consolidando rutinas e destrezas. Ao alumnado correspóndelle realizar unha serie de tarefas de xeito individual ou en grupo, tanto na aula como fóra dela:
 - Traballar con textos gregos que lle permitan ir descubrindo o funcionamento da flexión nominal e verbal.
 - Elaborar a súa propia gramática. Estimaremos o sentido de indución e dedución do alumnado coa formulación de preguntas relacionadas coas frases gregas que serven de punto de partida.
 - Adquirir un coñecemento racional da estrutura e funcionamento morfolóxico das palabras variables como paso previo á memorización dos distintos paradigmas.
 - Buscar e analizar con rigor e sistematicamente informacións procedentes de diversas fontes.
 - Xerar un clima na aula co que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino-aprendizaxe, asegurándonos de que eses intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo.
 - Crear contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan o alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.
- **Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo,** para acadar a adquisición de ferramentas sociais

básicas como son a iniciativa, a colaboración, o respecto ás normas e aos principios da comunicación. Obriga ao alumnado a organizarse e distribuír unha serie de tarefas como a procura de todo tipo de información (escrita, gráfica, musical, etc), a organización e selección desa información, a presentación e exposición desa información. Durante o proceso de elaboración o alumnado ha de valorar as súas habilidades e intereses persoais e respectar as eleccións dos outros membros do grupo. Programaremos traballos que impliquen a procura de información na rede e que versarán sobre aspectos culturais diversos.

- **Facilitar a aprendizaxe autónoma:** proporanse actividades que esixan que os alumnos e as alumnas establezan as súas propias conclusións ou ben que leven a cabo unha procura de datos en diferentes fontes e, tras un proceso de análise, elabore un informe e estableza as súas propias conclusións.
- **Fomentar o esforzo persoal e o hábito de traballo:** mediante a realización de actividades individuais periódicas e frecuentes (cuestións morfosintácticas ou léxicas, comentario de textos, aprendizaxe memorístico das paradigmas) preténdese que o alumnado adquiera hábitos de organización, esforzo, disciplina no estudo e perseveranza. A práctica case diaria da tradución contribúe a desenvolver o uso do razoamento lóxico e da análise, e a valorar a memoria e a capacidade crítica.
- **Fundamentar o estudo da gramática na análise e tradución de textos relacionados co legado cultural.** Pretendemos que o alumnado descubra o apaixonante mundo da cultura grega nos textos e aprenda simultaneamente vocabulario, morfoloxía e sintaxe.
 - Na maioría dos casos, antes de abordar a tradución é necesaria a explicación duns contidos gramaticais previos e a realización dunha serie de actividades de reforzo e consolidación.
 - Seleccionaremos textos accesibles ao nivel do alumnado. A práctica da tradución será **gradual, suxestiva** por seu contido, **continuada** e **controlada**.
 - A correcta interpretación dun fragmento implicará a súa **contextualización**, a análise dos aspectos gramaticais e a captación e comentario da mensaxe que aparece nel.
 - Recorreráse á lectura de fragmentos traducidos de autores gregos para completar os contidos culturais.
 - O comentario de texto irá apoiado de **material audiovisual:** presentacións (Power Point), mapas, gráficos, vídeos, etc.
- **Propoñer variedade de actividades** para conseguir a aprendizaxe, sen esquecer o carácter gradual e a necesaria ordenación das actividades con este criterio: **do máis sinxelo e fácil ó máis complexo e difícil**. O grego é unha lingua moi gramatical que require un grao elevado de lóxica. Isto supón que temos que adestrar a nosa mente, obrígala a reflexionar e a elaborar constantemente hipóteses diversas. Pero, para simplificar algo a nosa tarefa, debemos crear unhas respostas automáticas, a modo de reflexos condicionados, que permitan progresar de forma máis rápida cara á meta final. Isto só se consegue mediante a **repetición constante de exercicios e construcións gramaticais reiterativas**.
- **Contrastar lingüisticamente o grego e o castelán e o galego**, prestando especial atención a etimoloxía, para favorecer unha aprendizaxe doutras linguas romances.

2. Estratexias metodolóxicas

Empregaremos estratexias de ensino que favorezan a gradación e a evolución positiva da aprendizaxe, como a versatilidade das actividades e a autonomía da aprendizaxe.

Os aspectos máis importantes da nosa proposta resumiríanse no seguinte:

- Memorización comprensiva dos paradigmas gramaticais e dos contidos culturais.
- Tradución de textos gregos seleccionados sobre os que versarán as explicacións gramaticais pertinentes.
- Resolución de exercicios de retroversión.
- Análise morfosintáctica das palabras dos textos.
- Comparación das estruturas morfosintácticas máis representativas da lingua grega coas do galego e castelán para percibir a súa conexión e dependencia.
- Resolución de exercicios sobre aspectos gramaticais, culturais e léxicas.
- Análise de prefixos, sufixos e lexemas de orixe grega.
- Lectura e comentario de textos traducidos de autores gregos e contemporáneos.
- Elaboración de esquemas e sínteses.
- Análise de documentos, gráficos e mapas.
- Realización de traballos de investigación, de xeito individual ou cooperativo, sobre o legado cultural.

3. **Secuenciación habitual de traballo na aula**

1. **Actividades de introdución, motivación e coñecementos previos:**

- Coñecemento detallado por parte do alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc., da unidade didáctica, co fin de que saiba por onde se move e que sentido teñen as actividades que se realizan.
- Introducción motivadora por parte da profesora, onde se sinalen os elementos máis atractivos, por actuais e interdisciplinares, do tema que se vai a tratar.
- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido pola profesora, co fin de facilitar unha idea precisa de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Introducción de cada aspecto lingüístico, sempre que iso sexa posible, mediante as semellanzas ou pervivencia dos mesmos na lingua propia do alumno ou nalgunha do seu coñecemento.
- Utilización dunha dinámica de grupos, sempre que iso sexa posible, para que o alumnado que tende a non participar polo seu carácter, pola súa actitude, pola súa falta de coñecementos previos, etc., teña contacto cos contidos conceptuais e procedimentais a través dos seus iguais, facilitando desta maneira a integración, unha disposición máis favorable por participar nun círculo máis reducido.

2. **Actividades de desenvolvemento**

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Resumo de textos distinguindo o principal e o secundario.
- Lectura e comentario do libro *Así vivieron en la antigua Grecia* de Raquel López Melero. Grupo Anaya. Madrid 2009.

- Lectura comprensiva do tema de cultura.
- Resolución de exercicios sobre aspectos gramaticais ou culturais (escritos ou interactivos) e tradución directa e inversa de oracións e/ou textos.
- Análise morfosintáctica de textos gregos, orixinais ou adaptados, e a súa correspondente tradución, seguindo os seguintes pasos:
 - m. Lectura previa en voz alta corrixida pola profesora.
 - n. Análise do vocabulario (evolución, composición, derivación, valor cultural, etc.).
 - o. Análise gramatical:
 - Illar as oracións e as proposicións.
 - Recoñecer as formas gramaticais.
 - Establecer as relacións sintácticas (sintagmas, concordancias, etc.).
 - p. Tradución literal.
- Descubrimento nos textos traducidos da parte lingüística, cultural e de léxico de interese para a unidade que se está traballando. A información cos contidos mínimos quedarán explicitamente apuntados no caderno de clase do alumno ou alumna.
- Selección e comentario do vocabulario de interese pola súa frecuencia de uso ou pola súa relación con obxectivos léxicos ou culturais.
- Resolución de exercicios de léxico: composición, derivación, evolución fonética, helenismos.

Do conxunto total de actividades de desenvolvemento que cada unidade ofrece, a profesora, á vista do ritmo de aprendizaxe do grupo e da diversidade do mesmo decidirá cales realizar con maior profusión e cales non.

3. Actividades de síntese-resumen:

- Visualización da materia lingüística e cultural incluída en cada unidade ou conxunto de unidades mediante fichas gramaticais globalizadoras, gráficos, paradigmas, esquemas, mapas, etc.
- Confección de sínteses ou resúmenes coa recapitulación das cuestións tratadas.

4. Actividades de consolidación, recuperación e ampliación:

- Realización de esquemas e exercicios apropiados e o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade.
- Cuestionarios, debates ou resúmenes sobre vídeos didácticos e secuencias de películas históricas; realizarase o visionado completo de películas se o horario e as circunstancias concretas de aproveitamento son favorables.
- Prepararanse exercicios de dificultade graduada e breves para os temas lingüísticos e léxicos para o alumnado con problemas na asimilación dos diversos contidos. Para os temas culturais pediráselles a realización de breves lecturas e esquemas das mesmas.
- Mentres se realizan estas actividades de recuperación, o alumnado que alcanzase satisfactoriamente os contidos propostos, realizará tarefas preparadas de antemán para profundar nos mesmos, como realización de pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios, enciclopedias ou textos apropiados.

5. Actividades de avaliación:

- Observación directa do traballo do alumnado na aula.
- Probas orais ou escritas ao final de cada unidade didáctica co fin de analizar a consecución dos obxectivos propostos.

2.- Outras decisión metodolóxicas

- Análise de producións: caderno, comentarios, mapas, esquemas, resúmenes, exercicios

1.- Agrupamentosais, traducións, traballos de investigación.

- Gran grupo, procurando que as intervencións orais non sexan monopolizadas sempre pola mesma persoa.
- Individual.
- Grupos de 2-4 alumnos-as heteroxéneos e rotatorios.

2. Tempos

Tentaremos axustar cada unidade didáctica á temporalización que figura na táboa de contidos. Calquera desvío do programado será analizado e reflectido na memoria final co fin de introducir as oportunas correccións nesta programación didáctica.

3. Espazos

- Aula.
- Biblioteca (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite)
- Aula de Informática (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite).

4. Materiais

- Libro de texto recomendado: J. L. Navarro González, J. Mª Rodríguez Jiménez: **Grego. Bachillerato I**. Ed. Anaya.
- Libro de lectura: Josefa Espinós et alii: *Así vivieron en la Grecia Antigua*. Grupo Anaya. Madrid 2010.
- Material bibliográfico situado no departamento e na biblioteca: antoloxías de autores gregos, libros de consulta.
- Material audiovisual: vídeos, documentais e diapositivas.
- Materiais elaborados polo Departamento: fichas gramaticais sobre morfoloxía e sintaxe, fichas sobre transcrición e composición e derivación; esquemas, gráficos e resúmenes sobre cuestións culturais: historia, institucións, vida cotiá etc.
- Mapas para os temas xeográficos e históricos.
- O caderno do propio alumnado no que irá elaborando a gramática que vaia descubrindo na clase ó traducir os textos seleccionados.
- Pizarra dixital, ordenador e canon de imaxe.

5. Recursos didácticos

- Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe grega.
- Utilización de enlaces a diferentes páxinas web de interese, para desenvolver diversos aspectos tratados nas unidades didácticas e con exercicios interactivos.
 - <http://www.chironweb.org/wiki/index.php/Portada>
 - <http://www.luduslitterarius.net/>

- www.culturaclasica.net
- <http://www.culturaclasica.com>
- <http://griegoweb.com/>
- http://recursos.cnice.mec.es/latingriego/Palladium/_comun/eshome.php
- <http://www.geocities.com/eseducativa/enlaceculturaClasic.html>
- <http://roble.pntic.mec.es/~lorbanej/>
- <https://edu.symboloo.com/mix/miaspasiaple>
- <http://perso.wanadoo.es/diegopraves1/Griego/index.htm>
- <http://www.slideshare.net/miaspasia/presentations>
- <https://sites.google.com/site/carloscabanillas/>

c. Blogs administrados por profesores de clásicas:

- <http://almacendeclasicas.blogspot.com.es/>
- <http://linguagraeca.blogspot.com.es/>
- <http://lisiasyeufileto.blogspot.com.es/>
- <http://www.chironweb.org/blogs/>

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Data de realización

Nas dúas primeiras semanas do mes de outubro.

En que consistirá?

- Observación do proceso de ensinanza- aprendizaxe.
- Preguntas directas aos alumnos sobre o seu coñecemento e dominio de determinados conceptos e procedementos.
- Proba escrita para verificar os coñecementos gramaticais en lingua castelá ou galega. O cuestionario tamén incluíra preguntas sobre aspectos históricos, xeográficos e lingüísticos relacionados coa materia.

Información á familia

As familias do alumnado serán informadas a través da titoría no caso que se detecte unha importante falta de coñecementos previos.

Consecuencias dos resultados

Permitirá identificar en qué estándares de aprendizaxe existen dificultades no conxunto do grupo ou en determinados alumnos-as. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- **Procedemento avaliación continua**

Temporalización

Contemplamos facer tres probas escritas por avaliación. con cuestións de cinco bloques: morfoloxía, sintaxe, legado cultural, léxico e textos. En cada proba teranse en conta estándares de aprendizaxe de unha unidade didáctica agás na última proba que é unha compilación de todo o estudado ó longo do curso.

Cualificación

- **Probas escritas**

Constarán das seguintes cuestións e valoracións:

- a. Analizar morfosintacticamente e traducir un texto: 40%

O alumnado deberá recoñecer as diferentes formas nominais, pronominais e verbais e as funcións do sistema verbal e declinacións e apreciar a súa correspondencia coa lingua castelá ou galega. Preténdese comprobar se o alumno ou alumna é capaz de comprender o contido esencial dun texto e adquiriu as nocións morfosintácticas que lle permitan identificar formas e funcións.

Nos exercicios de tradución valorarase como erro grave a falta de coherencia entre a análise morfolóxica e sintáctica, e entre a sintáctica e a tradución. Do mesmo xeito, terase moi en conta o uso correcto do léxico e da sintaxe do castelán ou galego no labor de tradución da lingua grega á propia.

- b. Responder a unhas cuestións de tipo morfolóxico: 30%

Trátase de amosar a comprensión das características peculiares dunha lingua flexiva como é o grego, é dicir, a correcta identificación dos morfemas distintivos das diferentes categorías nominais e verbais.

- c. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 20%

Este criterio permitirá comprobar ata que punto o alumno ou alumna profundou na vida e a cultura romana. Valorarase a capacidade de expresión e a corrección ortográfica e gramatical. Cada falta de ortografía restará 0'1 puntos ata un máximo de 1 punto por exame.

- d. Definir a relación etimolóxica entre o léxico grego e o das linguas propias, empregar helenismos na lingua propia, identificar lexemas, prefixos ou sufixos gregos ou aplicar correctamente as regras de transcrición ó castelán ou galego: 10%

- **Traballos individuais ou colectivos.**

Nos traballos de investigación, nas presentacións e nas elaboracións de informes valoraremos:

- a. Cantidade e calidade de fontes e recursos utilizados: 10%.
- b. Análise e síntese da información: 30%
- c. Redacción, presentación e ortografía: 20%.
- d. Selección de imaxes ou interpretación e elaboración de mapas: 10%
- e. Participación e colaboración no caso dos traballos en grupo. Interese e esforzo no caso dos traballos individuais: 10%
- f. Exposición oral das conclusións: 20%.

No caso de que non houbera presentación oral, este 20% sumarase ao ítem b.

- **Traballo na aula**

Os instrumentos para avaliálo serán o **caderno do alumno-a** e **listas de control** no caderno da profesora.

Para valorar o **caderno** utilizaremos unha **rúbrica** na que valoraremos:

- a. Presentación: limpeza e claridade.
- b. Contidos: actividades resoltas e corrixidas, cantidade e calidade da información básica recollida.
- c. Organización: orden nos contidos.

Nas **listas de control** anotaremos o traballo diario do alumnado na clase e a realización de actividades feitas na casa

- **Observación sistemática e rexistro**

Mediante unha **escala de apreciación numérica** valoraremos o comportamento e a actitude.

Recolleremos no caderno de notas da profesora información sobre:

- a. Comportamento adecuado na aula: actitude de respecto cara os compañeiros e a profesora, non interrupción da marcha da clase e respecto ás normas de convivencia, asistencia a clase e puntualidade.
- b. Actitude ante a materia: interese pola aprendizaxe, participación na clase, realización no prazo previsto dos exercicios encomendados, atención e esforzo.

Para poder establecer unha cualificación numérica destes aspectos, o alumno-a parte ao comezo da avaliación cunha cualificación de "10". No noso caderno de notas rexistraremos como puntos negativos a ausencia de traballo na casa e na aula e o comportamento e actitude indebida.

Ponderación e redondeo

A cualificación final de cada avaliación será o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas escritas: 70%.
No caso de que non se realizasen traballos de investigación a ponderación será dun 90%
- Traballos individuais ou colectivos: 20%.
- Caderno do alumnado: 5 %.
- Actitude, comportamento e traballo na aula e na casa: 5%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Recuperación dunha avaliación non superada

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará un seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso. En cada avaliación intentarase que existan probas escritas que recollan contidos da avaliación anterior, de maneira que se poida valorar a progresión do alumnado na materia. O progresivo melloramento nos aspectos lingüísticos da materia implica que aprobar a segunda avaliación significa recuperar a primeira se a tivese suspensa e o mesmo na terceira en relación coa segunda.

Os coñecementos sobre cultura e civilización grega poderanse recuperar realizando unha proba por escrito na avaliación posterior. Se o alumno suspendese por non entregar un traballo ou por non facelo correctamente, deberá realizalo adecuadamente para poder superar a avaliación.

3.- Procedemento avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

En xuño realizarase una proba escrita para o alumnado que non aprobase a terceira avaliación.

A esta proba final poderá presentarse voluntariamente a subir nota o alumnado con avaliación positiva. Se a nota obtida nesta proba fose inferior á media positiva xa alcanzada, non se terá en consideración a cualificación obtida na proba global.

En que consistirá a proba ?

A proba consistirá nun exame coas mesmas características e cualificacións que as probas escritas realizadas durante as avaliacións e incluírá contidos lingüísticos e culturais das tres avaliacións.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentes, todos, ...

Bloque 1. Lingua grega

- **GR1B1.1.1.** Localiza nun mapa o marco xeográfico en que ten lugar o nacemento da lingua grega e a súa expansión.
- **GR1B1.8.1.** Sitúa nun mapa as diversas variedades dialectais da lingua grega.

Bloque 2. Sistema de lingua grega: elementos básicos

- **GR1B2.3.1.** Identifica e nomea correctamente os caracteres que forman o alfabeto grego, na súa forma minúscula e maiúscula, e escríbeos e leos
- **GR1B2.4.1.** Sitúa todos os fonemas da lingua grega no cadro clasificatorio dos fonemas e sabe describilos desde o punto e o modo de articulación.
- **GR1B2.5.1.** Coñece as normas de transcripción e aplícaas con corrección na transcripción de termos gregos ao galego e ao castelán.
- **GR1B2.6.1.** Coñece o valor e colocación dos acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación.

Bloque 3. Morfoloxía

- **GR1B3.2.1.** Distingue palabras variables e invariables, explica as características que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
- **GR1B3.4.1.** Enuncia correctamente diversos tipos de palabras en grego, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasifíndoos segundo a súa categoría e declinación.
- **GR1B3.5.1.** Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
- **GR1B3.5.2.** Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.
- **GR1B3.6.1.** Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e

ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.

- **GR1B3.6.4.** Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.
- **GR1B3.6.5.** Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.
- **GR1B3.6.6.** Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
- **GR1B3.7.1.** Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.

Bloque 4. Sintaxe

- **GR1B4.1.1.** Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.
- **GR1B4.2.1.** Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.
- **GR1B4.3.1.** Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.
- **GR1B4.4.1.** Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.
- **GR1B4.5.1.** Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.
- **GR1B4.8.1.** Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
- **GR1B4.10.1.** Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de participio concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
- **GR1B4.11.1.** Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.

Bloque 5. Grecia: historia, cultura, arte e civilización

- **GR1B5.1.1.** Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.
- **GR1B5.2.1.** Describe os principais sistemas políticos da antiga Grecia e compáraos entre eles, establecendo semellanzas e diferenzas, e cos actuais.
- **GR1B5.2.2.** Describe a organización da sociedade grega, explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relaciona estes aspectos cos valores cívicos da época e compáraos cos actuais.
- **GR1B5.3.1.** Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, ana
- **GR1B5.4.2.** Describe as principais formas de lecer da sociedade grega e analiza a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social.
- **GR1B5.5.1.** Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, e sinalar os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia. lizando a

tra

- **GR1B5.6.3.** Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.
- **GR1B5.7.1.** Enumera e explica as principais características da relixión grega, póndoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.
- **GR1B5.8.1.** Describe e analiza os aspectos relixiosos e culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais. Véves deles estereotipos culturais da época e comparándoos cos actuais.

Bloque 6. Textos

- **GR1B6.1.1.** Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.
- **GR1B6.3.1.** Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.

Bloque 7. Léxico

- **GR1B7.1.2.** Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.
- **GR1B7.3.2.** Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.
- **GR1B7.5.1.** Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.

Como se elabora a cualificación final? Ponderación e redondeos.

A cualificación final é o resultado da nota media ponderada dos tres trimestres, tendo en conta que os últimos teñen máis valor. O factor de ponderación será o seguinte:

- 1º avaliación: 20% da nota final.
- 2º avaliación: 30 % da nota final.
- 3º avaliación: 50% da nota final.

Que criterios segue o centro para a promoción?

Segundo o Decreto 86/2015 do 25 de xuño a promoción do alumnado dun curso a outro será decidida de xeito colexiado polo profesorado, atendendo ao logro dos obxectivos da etapa e ao grao de adquisición das competencias correspondentes tendo en conta:

- g. Os alumnos e as alumnas promocionarán de curso no caso de superaren todas as materias cursadas ou teren avaliación negativa en dúas materias como máximo.
- h. Repetirán curso cando teñan avaliación negativa en tres ou máis materias, ou en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas.
- i. De xeito excepcional promocionará un alumno ou unha alumna con avaliación negativa en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas, cando o equipo docente considere que o alumno ou a alumna poden seguir con éxito o curso seguinte, que teñen expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen ao alumno ou á alumna medidas de

atención educativa.

4.- Procedemento de avaliación extraordinaria

Tipo de proba que se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas.

A avaliación extraordinaria de setembro consistirá nunha **proba escrita** que terá a seguinte estrutura:

- e. Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 4 puntos.
- f. Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- g. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- h. Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 1 punto.

Como se cualifica, redondeos.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento,

O xefe do Departamento de Grego estará a disposición do alumnado para calquera dúbida ou explicación que fose precisa. Faranse **reunións periódicas** co alumnado afectado para que expoñan tódalas dificultades que teñan coa materia. Ademais de explicar e de aclarar dúbidas entregaránselle **fichas de reorientación** para que o alumnado as reelabore, atendendo as particulares dificultades de cada momento.

Segundo os obxectivos propostos, tales fichas polarizaranse en torno a catro núcleos:

1º Aprendizaxe dun vocabulario básico.

2º Aprendizaxe gramatical que abarque o nivel morfolóxico e o nivel sintáctico.

3º Práctica de exercicios de tradución.

4º Traballos de indagación sobre aspectos históricos e socioculturais significativos da civilización romana non asimilados e recollida por escrito das súas conclusións.

Estas fichas serán entregadas nas datas que se indiquen e teranse en conta para superar a materia.

Non se recollerán exercicios nin traballos fóra da data establecida salvo causas debidamente xustificadas.

Como se avalía e cualifica?

Avaliacións parciais

O alumnado coa disciplina de Latín I pendente será avaliado mediante os seguintes procedementos:

- e. Dúas probas escritas, unha en novembro e outra en febreiro. Terán a mesma estrutura e valoración

que as aplicadas na proba extraordinaria de setembro: 80% da nota.

- f. Fichas de reorientación: 20 % da nota.

Avaliación final

Se o alumnado non superase a materia pendente nas avaliacións parciais, realizará unha proba escrita na data establecida no calendario de exames de materias pendentes. A proba consistirá en:

- i. Análise morfosintáctico e tradución dun texto: 4 puntos.
- j. Cuestións de tipo morfolóxico (declinación dun sintagma composto por un substantivo e un adxectivo; análise e tradución de formas verbais; conxugación dalgún tempo verbal ou reconstrución de formas nominais : 3 puntos.
- k. Explicar algún aspecto de tipo cultural: 2 puntos.
- l. Cuestións léxicas (etimoloxía, latinismos, composición e derivación, evolución fonética): 1 punto.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% da parte lingüística.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Avaliación extraordinaria

Na convocatoria extraordinaria en setembro realizarase unha proba escrita coas mesmas características e valoracións que a da avaliación final ordinaria.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado				

2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará?

Ao finalizar cada trimestre farase unha revisión da programación, adaptándoa, se fose necesario, ás necesidades detectadas, xa por atraso no seu desenvolvemento, xa pola necesidade de incluír novos apartados. De todo iso deixarase constancia no Libro de actas do Departamento.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

- Realizar un número menor de actividades de reforzo e consolidación.
- Reducir a extensión dos textos propostos para traducir.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				

Programación Didáctica Grego I

11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuise e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
1. Adequouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo? En 1º BAC non. 4. Tempos diferenciado, horarios específicos, etc. --- b) Espazos diferenciados? ---	1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo cooperativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? Non é necesaria ningunha adaptación extraordinaria no curso actual. 2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Non. 3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais

<p>5. c) Materiais e recursos didácticos diferenciados? ---</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Non na materia de grego</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non.</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non. O alumnado que así o demande será atendido nas horas de lecer para aclarar dúbidas.</p> <p>5. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Levará o mesmo traballo que se estea a relaizar na aula de referencia.</p>	<p>(LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Non hai alumnado repetidor no presente curso.</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Non.</p>
--	---

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL? Ningún en 1º de BAC.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non hai alumnos estranxeiros que cursen a materia de Grego I.</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non.</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.? Non.</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas? Ningunha.</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico? Non.</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non se aplica en 1º de BAC.</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non.</p> <p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p>

10. Actividades complementarias e extraescolares

Debido a situación ión desencadenada pola pandemia da Covid-19 non temos previsto organizar ningunha actividade complementaria ou extraescolar.

11. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Latín I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín II	2º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín	4º ESO	2	Rosa Mª Rodríguez García
Grego I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Cultura Clásica	3º ESO	3	Mª Dolores Bouza Betriú

12. Relación coa resolución

Resolución do 27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7
k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8

13. ANEXO COVID 19

1.- Plan de reforzo e recuperación

Non se contempla ningún plan específico de recuperación e reforzo por tratarse dunha nova etapa educativa e dunha materia optativa que poderían non ter cursado en 4º de ESO.

A primeira semana do curso realizarase unha proba que inclúe preguntas sobre aspectos culturais e lingüísticos. Permitirá identificar os coñecementos previos que teñen da materia e as nocións gramaticais básicas que posúen. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Docencia non presencial: adaptacións derivadas

1. Organización do traballo escolar

Estratexias metodolóxicas

- A vía metodolóxica preferente para o desenvolvemento da actividade lectiva non presencial será a **Aula Virtual** do IES Leiras Pulpeiro.
- Empregarase a plataforma **Ciscowebex** para facilitar a interrelación. Os encontros por videoconferencia permitirán impartir contidos, interactuar, compartir o aprendido e comprobar a motivación. Planificarase un encontro semanal de 45 minutos entre as 17 e as 20 horas.
- O alumnado poderá contactar coa profesora para resolver dúbidas por correo electrónico e a través da mensaxería interna da Aula Virtual
- Fomentaremos a **aprendizaxe autónoma** propoñendo actividades asequibles que o alumnado poida resolver consultando o libro de texto e as presentacións e os recursos aportados pola profesora.
- As tarefas que se propoñan deberán desenvolver as competencias de aprender a aprender, iniciativa e espírito emprendedor e competencia dixital, así como o traballo cooperativo en rede.

Tarefas e actividades: tipos, cantidade e temporalización

- As actividades serán variadas e consistirán na realización de esquemas, resumos, traducións, exercicios apropiados para afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos, cuestionarios sobre vídeos didácticos e pequenos traballos de investigación sobre o legado cultural.
- A cantidade de tarefas será proporcional ao peso horario da materia. Deseñaremos actividades que poidan ser resoltas na metade de tempo semanal da materia.
- Os luns pola mañá será o día no que serán enviadas as tarefas, actividades ou exercicios que o alumnado terá que facer en cada un dos períodos semanais correspondentes. O prazo para que o alumnado envíe o traballo realizado rematará os venres as 23: 00 h.

Atención ao malumnado con necesidades de apoio

- Para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado proporáanse exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de

ampliación de contidos noutros.

- Facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.

2. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 1. Lingua grega 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Coñecer e localizar en mapas o marco xeográfico da lingua grega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.1.1. Localiza nun mapa o marco xeográfico en que ten lugar o nacemento da lingua grega e a súa expansión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Explicar a orixe da lingua grega a partir do indoeuropeo e coñecer os principais grupos lingüísticos que compoñen a familia das linguas indoeuropeas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.2.1. Explica a orixe da lingua grega e a relación coas outras linguas da familia indoeuropea.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.2.2. Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Entender o concepto de familia lingüística e de indoeuropeo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.3.1. Explica o concepto de familia lingüística.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.3.2. Define o concepto de indoeuropeo e explica o proceso de creación do termo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar o indoeuropeo como a lingua nai da maioría das linguas faladas en Europa hoxe en día. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.4.1. Establece a filiación das linguas de Europa delimitando nun mapa a zona de orixe e zonas de expansión.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Coñecer as etapas da historia da lingua grega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.5.1. Coñece as etapas da evolución da lingua grega, desde o micénico ata o grego moderno.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Identificar exemplos de escritura micénica e alfabética. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.6.1. Identifica a escritura Lineal B como un silabario, e a evolución dos caracteres do alfabeto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Recoñecer a división dialectal da lingua grega e identificar a súa expansión xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B1.8.1. Sitúa nun mapa as diversas variedades dialectais da lingua grega.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 2. Sistema de lingua grega: elementos básicos 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecer diferentes sistemas de escritura e distinguilos do alfabeto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura segundo a súa orixe e tipoloxía e describindo os trazos que distinguen a uns doutros.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Coñecer a orixe do alfabeto grego, a súa influencia e a súa relación con outros sistemas de escritura usados na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B2.2.1. Explica a orixe do alfabeto grego e describe a evolución dos seus signos a partir da adaptación dos signos do alfabeto fenicio.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B2.2.2. Explica a orixe e a evolución dos sistemas de escritura de diferentes linguas, partindo do alfabeto grego, e sinala as adaptacións que se producen en cada unha delas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer os caracteres do alfabeto grego na súa forma minúscula e maiúscula, escribilos e lelos coa pronuncia correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B2.3.1. Identifica e nomea correctamente os caracteres que forman o alfabeto grego, na súa forma minúscula e maiúscula, e escríbeos e leos correctamente.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Recoñecer o cadro clasificatorio dos fonemas da lingua grega xunto 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B2.4.1. Sitúa todos os fonemas da lingua grega no cadro clasificatorio

coa súa pronuncia.	dos fonemas e sabe describilos desde o punto e o modo de articulación.
▪ B2.5. Coñecer e aplicar as normas de transcripción para transcribir termos gregos ao abecedario galego e castelán.	▪ GR1B2.5.1. Coñece as normas de transcripción e aplícaas con corrección na transcripción de termos gregos ao galego e ao castelán.
▪ B2.6. Coñecer os acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación, o seu valor e a súa colocación.	▪ GR1B2.6.1. Coñece o valor e colocación dos acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación.
▪ Bloque 3. Morfoloxía	
▪ B3.1. Coñecer o concepto de flexión lingüística.	▪ GR1B3.1.1. Distingue unha lingua flexiva doutra non flexiva.
▪ B3.2. Distinguir e clasificar as categorías de palabras a partir do seu enunciado.	▪ GR1B3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica as características que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
▪ B3.3. Coñecer, identificar e distinguir os formantes das palabras.	▪ GR1B3.3.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e afixos, e buscando exemplos doutros termos nos que estean presentes.
▪ B3.4. Comprender o concepto de declinación/flexión.	▪ GR1B3.4.1. Enuncia correctamente diversos tipos de palabras en grego, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e declinación.
▪ B3.5. Coñecer as declinacións, encadrar as palabras dentro da súa	▪ GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando

<p>declinación, declinalas correctamente, e analizar e traducir formas nominais e pronominais.</p>	<p>correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Conxugar correctamente as formas verbais estudadas, analizalas morfoloxicamente e traducilas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación. ▪ GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes. ▪ GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas. ▪ GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Diferenciar entre formas persoais e non persoais do verbo e recoñecer as categorías gramaticais presentes en cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 4. Sintaxe 	

▪ B4.1. Coñecer e analizar as funcións das palabras na oración.	▪ GR1B4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.
▪ B4.2. Coñecer e identificar os nomes dos casos gregos e as súas funcións na oración, e saber traducir adecuadamente os casos á lingua materna.	▪ GR1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.
▪ B4.3. Coñecer o concepto de concordancia tanto nominal (caso, xénero e número) como verbal (número e persoa).	▪ GR1B4.3.1. Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.
▪ B4.4. Recoñecer os elementos da oración: suxeito, predicado, atributo, complementos, etc.	▪ GR1B4.4.1. Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.
▪ B4.5. Recoñecer e clasificar os tipos de oración simple.	▪ GR1B4.5.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.
▪ B4.7. Coñecer as funcións das formas de infinitivo nas oracións.	▪ GR1B4.7.1. Identifica as funcións das formas de infinitivo dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.
▪ B4.8. Identificar as construcións de infinitivo concertado e non concertado.	▪ GR1B4.8.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
▪ B4.9. Coñecer as funcións das formas de participio nas oracións.	▪ GR1B4.9.1. Identifica as funcións das formas de participio dentro da

	oración, comparando exemplos do seu uso.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Identificar as construcións de participio concertado e non concertado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B4.10.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de participio concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11. Coñecer, comprender e utilizar os elementos morfolóxicos da lingua grega, e iniciarse na interpretación e na tradución de textos de dificultade progresiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. Identificar e relacionar elementos sintácticos da lingua grega que permitan a análise e a tradución de textos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 5. Grecia: historia, cultura, arte e civilización 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Coñecer os feitos históricos dos períodos da historia de Grecia, encadralos no seu período correspondente e realizar eixes cronolóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B5.1.1. Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B5.1.2. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GR1B5.1.3. Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.

	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.1.4. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.
<ul style="list-style-type: none">B5.2. Coñecer e comparar as principais formas de organización política e social da antiga Grecia.	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.2.2. Describe a organización da sociedade grega, explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relaciona estes aspectos cos valores cívicos da época e compáraos cos actuais.
<ul style="list-style-type: none">B5.3. Coñecer a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros.	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, analizando a través deles estereotipos culturais da época e comparándoos cos actuais.
<ul style="list-style-type: none">B5.4. Identificar as principais formas de traballo e de lecer da antigüidade.	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.4.2. Describe as principais formas de lecer da sociedade grega e analiza a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social.
<ul style="list-style-type: none">B5.5. Coñecer os principais deuses da mitoloxía.	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.5.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, e sinalar os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia.
<ul style="list-style-type: none">B5.6. Coñecer os deuses, os mitos e os heroes gregos, e establecer semellanzas e diferenzas entre os mitos e os heroes antigos e os actuais.	<ul style="list-style-type: none">GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e

da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoas a outras características culturais propias de cada época.

- GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.

Bloque 6. Textos

- B6.1. Coñecer e aplicar os coñecementos fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos da lingua grega para a interpretación e a tradución coherente de frases ou textos de dificultade progresiva.

- GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.

- B6.2. Utilizar con corrección manuais e dicionarios, e recoñecer e analizar toda a información que proporcionan.

- GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.

- GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.

- B6.3. Coñecer e aplicar os coñecementos adquiridos para a retroversión de frases ou textos de dificultade progresiva.

- GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.

<ul style="list-style-type: none">▪ B6.4. Comentar desde o punto de vista lingüístico e literario os textos propostos.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.
<ul style="list-style-type: none">▪ B6.5. Comparar as estruturas gregas coas da lingua propia, e establecer semellanzas e diferenzas.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.
<ul style="list-style-type: none">▪ B6.6. Realizar, a través dunha lectura comprensiva, análise e comentario do contido e da estrutura de textos gregos orixinais, adaptados ou traducidos.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.
Bloque 7. Léxico	
<ul style="list-style-type: none">▪ B7.1. Coñecer, identificar e traducir o léxico grego: as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.
	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.
	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.
<ul style="list-style-type: none">▪ B7.2. Descompor unha palabra nos seus formantes, e coñecer o seu significado en grego para aumentar o caudal léxico e o coñecemento da lingua propia.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.

<ul style="list-style-type: none">▪ B7.3. Recoñecer os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e rementalos aos étimos gregos orixinais.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.
<ul style="list-style-type: none">▪ B7.4. Identificar e coñecer os elementos léxicos e os procedementos de formación do léxico grego (derivación e composición) para entender mellor os procedementos de formación de palabras nas linguas actuais.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.
<ul style="list-style-type: none">▪ B7.5. Relacionar palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.	<ul style="list-style-type: none">▪ GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

- **Traballos individuais** semanais serán avaliados mediante **rúbricas**.nas que se valorará o esmero e a corrección na realización das tarefas e a súa autenticidade
- **Probas telemáticas** de resposta breve, de ensaio e de desenvolvemento. Constarán das seguintes cuestións e valoracións:
 - Tradución de frases ou dun pequeno texto: 40%.
 - Cuestións gramaticais: 30%
 - Cuestión relacionadas co legado cultural: 20%.
 - Léxico: 10%

4. Criterios de cualificación

- Se a situación pandémica obligase a un confinamento durante un trimestre completo e sen posibilidade de realizar ningunha proba escrita presencial, a cualificación final da avaliación sería o resultado da suma de:
 - Media aritmética das probas telemáticas: 60%.
 - Traballos individuais: 40%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

- Se nun mesmo trimestre se desenvolvese docencia presencial e non presencial avaliarase cada un dos períodos cos seus criterios correspondentes e que figuran nesta programación. A cualificación final será a media aritmética de ambas avaliacións.
- Se a docencia non presencial é inferior a 12 horas lectivas, aplicaranse os criterios de cualificación que figuran na programación didáctica presencial.

5. Información ao alumnado e ás familias

- A información máis relevante será publicada na sección “novas” do departamento de Grego da páxina web
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesleiraspulpeiro/?q=taxonomy/term/98>
Simultaneamente a mesma información será enviada ao correo personal do alumnado.
- As familias do alumnado no que se detecte ausencia de traballo, por fenda dixital ou cuestións doutra índole, serán localizadas e informadas a través da titoría.

Lugo 18 de setembro de 2020

Asdo: Rosa Mª Rodríguez García

Programación Didáctica Grego I

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2020-2021

Materia:

- **CULTURA CLÁSICA (3º ESO)**

1	INDICE	Folla 1	Páxina
2	Conceptos clave da programación	Folla 2	210
3	Contexto	Folla 3	211
	Características do centro e do alumnado.		211
	Obxectivos adaptados ao contexto		211
4	Secuenciación e temporalización por unidades	Folla 4	213
5	Relación dos aspectos curriculares con cada unidade:	Folla 5	217
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares		217
	Para cada estándar:		217
	Grao mínimo de consecución		217
	Peso na cualificación		217
	Instrumentos de avaliación		217
	Temas transversais		217
6	Metodoloxía didáctica:	Folla 6	233
	Aspectos xerais		233
	Estratexias metodolóxicas		234
	Secuenciación habitual do traballo na aula		235
	Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos		236
7	Avaliación	Folla 7	237
	1. Avaliación inicial		237
	2. Avaliación continua		238
	3. Avaliación final		240
	4. Avaliación extraordinaria		242
	5. Materias pendentes de cursos anteriores		243
8	Outras avaliacións	Folla 8	243
	1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		243
	2. Avaliación da programación didáctica		244
9	Atención á diversidade	Folla 9	245
	Medidas ordinarias: Organizativas		245
	Medidas ordinarias: Curriculares		245
	Medidas extraordinarias: Organizativas		246
	Medidas extraordinarias: Curriculares		246
10	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10	247

11	Datos do departamento		247
12	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)		247
13.	ANEXO COVID-19	Folla 11	248
	Plan de reforzo e recuperación		248
	Docencia non presencial: adaptacións derivadas		248
	6. Organización do traballo escolar		248
	7. Aprendizaxes imprescindibles		250
	8. Procedementos e instrumentos de avaliación		255
	9. Criterios de cualificación		255
	10. Información ao alumnado e ás familias		255

2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)	
Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeis. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das completencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación. <i>Programación Didáctica Cultura Clásica 3ª ESO</i>

3.- Contexto

1.- Contexto do centro

* Características do centro:

Situación

R/ Orquídea, 45
27004-Lugo

Centros adscritos

CEIP de Casás
CEIP Menéndez Pelayo

Ensinanzas que oferta o centro

ESO / Bacharelato / CFGS Procesos e calidade na industria alimentaria

Características singulares

O centro está situado nunha zona periférica da cidade, de contorna socioeconómica media-baixa con abundancia de vivendas sociais.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Castelán e galego.

Alumnado con NEAE no curso actual

Cinco alumnos/as con trastornos xerais do desenvolvemento (trastornos do espectro autista): catro deles escolarizados nunha unidade de educación especial en 3º e 4º de ESO; o outro alumno escolarizado en réxime ordinario en 1º de ESO.

Un alumno con deficiencia motora escolarizado en 1º de ESO.

Menos dunha decena de alumnos/as que precisan adaptación curricular individualizada por presentar problemas de atraso académico, matriculados en 1º e 2º de ESO.

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación de etnia xitana: unha altísima porcentaxe non adoita rematar a ESO.

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

2.- Obxectivos da ESO (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

3	c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
9	i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
10	l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
11	m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
12	n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
13	ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
14	o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos Cultura Clásica 3º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
1ª Avaliación	1	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA	1	Setem / Out	6	x
		B3.1.	O rapto de Europa. A fundación mítica de Roma: Rómulo e Remo. O guerreiro Ares-Marte. Os mitos de Edipo, e de Electra.				
		B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA				
		B6.1.	Orixes da escritura. Sistemas de escritura.				
		B6.2.	Orixe do alfabeto. O alfabeto grego e o alfabeto latino.				
		B6.3.	As linguas do mundo. O indoeuropeo e as súas familias lingüísticas.				
		B6.4.	As linguas romances.				
		B6.5.	Composición e derivación culta de orixe grega e latina: o latín e o grego da nosa saúde física e mental.				
		B6.6.	Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos..				
		B6.8.	Léxico grecolatino na linguaxe médica.				
		B6.10.	Épica romana: autores e obras principais. A <i>Eneida</i> de Virxilio.				
		B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE				
		B7.1.	As linguas actuais de orixe indoeuropeo e outras familias lingüísticas.				
		B7.2.	Mitoloxía e temas lexendarios nas manifestacións artísticas actuais.				
		B7.3.	Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país: paseo mitolóxico por Madrid				
	B7.4.	Traballos de investigación sobre a civilización clásica na nosa cultura: o panteón olímpico no Museo do Prado.					
	2	B1	BLOQUE 1. XEOGRAFÍA	2	Out	6	x
		B1.1.	Olimpia, sede dos primeiros Xogos Olímpicos.				
		B2	BLOQUE 2. HISTORIA				
		B2.2.	Marco histórico da civilización romana: as guerras púnicas.				
		B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA				
		B3.1.	O panteón grego e romano: Hades- Plutón.				
		B3.2.	Mitos grecolatinos: Deméter-Ceres e Perséfone e Proserpina e a orixe das estacións.				
		B3.3.	Relixión grega: Festividades relixiosas. O oráculo de Delfos.				
		B3.4.	Relixión romana: culto público e privado.				
		B4	BLOQUE 4. ARTE				
		B4.2.	Arte funerario: mausoleo, sarcófago, cripta, ánfora.				
		B5	BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ				
		B5.5.	Os Xogos Olímpicos, unha festividade relixiosa en honor a Zeus.				
		B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA				
		B6.5.	Léxico relixioso e da morte nas nosas linguas.				
	B6.6.	Expresións latinas: corpore insepulto, rigor mortis, post mortem.					
	B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE					
	B7.2.	Mitoloxía e temas lexendarios nas manifestacións actuais.					
	B7.3.	Restos arqueolóxicos romanos e púnicos en Carthago Nova.					
	3	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA	3	Nov	6	
		B3.1.	A infancia de Zeus-Xúpiter.				
		B4	BLOQUE 4. ARTE				
		B4.2.	O teatro, o circo e o anfiteatro de Mérida.				
B5		BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ					
B5.2.		Sociedade en Grecia e Roma: as clases sociais.					
B5.3.		A infancia no mundo clásico: nacemento, aceptación dos fillos. A imposición do nome. A educación. A indumentaria infantil					
B6		BLOQUE 6. LÉXICO					
B6.9.		Léxico relacionado coa educación e a infancia nas nosas linguas.					
B6.10.		Lírica grega e romana: autores e obras principais. Safo e Catulo.					
B7		BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE					
B7.1.		O sistema educativo actual e as formas da educación na sociedade grecorromana.					
B7.2.		Mitoloxía e temas lexendarios nas manifestacións artísticas actuais.					
B7.4.	Traballo investigación sobre o Museo Nacional de Arte Romano de Mérida.						
	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA					
	B3.1.	Afrodita-Venus					
	B3.2.	O xuízo de Paris e a guerra de Troia.					

4	B4	BLOQUE 4. ARTE	4	Nov/D ec	8	x
	B.4.1	As villas romanas da península Ibérica: Carranque e Olmeda				
	B5	BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ				
	B.5.2.	O mundo feminino. A muller na Antigüidade: esposas, heteras e concubinas.				
	B.5.3.	A familia. O matrimonio: rituais das cerimoniais en Grecia. As leis romanas sobre o matrimonio. Modalidades de matrimonio en Roma.				
	B.5.4.	Vida cotiá da muller casada: hixiene e cosméticos, vestimenta, ocupacións.				
	B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA				
	B6.5.	Léxico grecolatino relacionado co mundo feminino.				
	B6.10.	Épica grega: autores e obras principais. A <i>Iliada</i> e a <i>Odissea</i> de Homero.				
	B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE				
	B7.1.	Estudio comparativo das bodas actuais e das do mundo clásico.				
	B7.3.	Tradicións e rituais das cerimoniais que perviven				
	B7.4.	Traballo de investigación sobre a posición da muller no mundo grecorromano e a situación da muller en culturas actuais.				

Tema / U.D.	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto.	Temporalización		Probas avaliación					
	Bloque	Contido		Mes	Sesións						
5	B1	BLOQUE 1. XEOGRAFÍA	5	Xan	6	x					
	B1.1.	O enclave xeográfico de Baelo Claudia e a industria pesqueira.									
	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA									
	B3.1	Apolo: características, atributos e actuacións míticas máis importantes. Ártemis- Diana: as vinganzas da deusa cazadora.									
	B3.2.	O mito de Apolo e Dafne. O mito do Minotauro. Dédalo e Icaro. Teseo e Ariadna.									
	B4	BLOQUE 4. ARTE									
	B4.1.	Restos arqueolóxicos de Baelo Claudia.									
	B4.2.	As termas romanas, un edificio para o ocio.									
	B5	BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ									
	B5.2.	O mundo masculino: o seu papel na sociedade antiga.									
	B5.4.	Vida cotiá dos cidadáns gregos e romanos: traballo, ocio, alimentación e vestimenta. Función social dos banquetes e das termas.									
	B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA									
	B6.5.	Léxico grecolatino relacionado co mundo masculino.									
	B6.10.	Filosofía: autores e obras principais. O <i>Banquete</i> de Platón.									
	B7	BLOQUE 7. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE									
	B7.1.	Organización matriarcal e patriarcal na sociedade actual.									
	6	B1					BLOQUE 1. XEOGRAFÍA	6	Febr	8	x
		B1.1					Marco xeográfico das civilizacións grega e romana.				
		B2					BLOQUE 2. HISTORIA				
B2.1.		Marco histórico da civilización grega: das civilizacións minoica e micénica ao mundo helenístico.									
B2.2.		Marco histórico da civilización romana: Monarquía, República e Imperio.									
B3		BLOQUE 3. MITOLOXÍA									
B3.1.		Atenea - Minerva.									
B3.2.		Mito de Aracne. Mito de Perseo e a Gorgona Medusa.									
B4		BLOQUE 4. ARTE									
B4.1.		A muralla de Lugo. A ponte romana de Lugo. O acueducto de Segovia.									
B4.4.		Enxeñería romana: obras hidráulicas e vías romanas.									
B5		BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ									
B5.1.		Organización política en Grecia e Roma. A polis grega: Atenas e os órganos de goberno da democracia. O <i>cursus honorum</i> no mundo romano.									
B5.2.		Sociedade en Grecia e Roma: clases sociais.									
B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA										
B6.5.	Léxico grecolatino relacionado co ámbito político.										
B6.10.	Oratoria e retórica: autores e obras principais. Demóstenes e Cicerón.										
B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE										
B7.1.	Sistema de elección política na civilización grecolatina: evolución á democracia actual.										
B7.3.	As murallas e as obras hidráulicas do noso patrimonio, unha pegada da cultura romana.										
7	B2	BLOQUE 2. HISTORIA		Marzo	8	x					

	B2.1.	Marco histórico da civilización grega: as Guerras Médicas e as Guerras do Peloponeso.	7			
	B2.2.	Marco histórico da civilización romana: a conquista de Hispania.				
	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA				
	B3.1.	Hefesto – Vulcano.				
	B3.2.	Os amores de Afrodita e Ares.				
	B5	BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ				
	B5.1.	O exército grego e romano.				
	B5.2.	As lexións romanas: xerarquías, estratexias e equipamento.				
	B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA				
	B6.8.	Léxico grecolatino relacionado co ámbito militar.				
	B6.10.	A historiografía grega: autores e obras principais. Heródoto e Tucídides.				
	B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE				
	B7.2.	Hefesto, Ares e Afrodita nas manifestacións artísticas.				
	B7.3.	León, enclave estratéxico na conquista de Hispania: restos arqueolóxicos.				
B7.4.	Traballo de investigación sobre a explotación das minas de ouro das Médulas.					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	8	B2	BLOQUE 2. HISTORIA	8	Abril/ Maio	10	x
		B2.1.	Marco histórico da civilización grega: guerra de Grecia contra Caria.				
		B2.2.	Marco histórico da civilización romana: Augusto e Marco Agripa.				
		B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA				
		B3.1.	A celosa Hera-Xuno.				
		B3.2.	Os amoríos de Zeus- Xúpiter. Heracles-Hécules.				
		B4	BLOQUE 4. ARTE				
		B4.1.	Fundamentos da arte clásica.				
		B4.2.	Arquitectura grega clásica. Ordes arquitectónicas. O templo clásico grego: clasificación. O Partenón. Arquitectura romana. Ordes arquitectónicas. Arcos e bóvedas. O templo. O Panteón.				
		B4.3.	Escultura grega e romana: etapas, estilos e temáticas.				
		B4.5.	Herdanza clásica no patrimonio artístico.				
		B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA				
		B6.8.	Terminoloxía artística de orixe grecolatino.				
		B6.10.	A historiografía latina: autores e obras principais. Suetonio e a <i>Vida dos doce Césares</i> .				
	B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE					
	B7.2.	A pervivencia do arte romano en Hispania.					
	B7.3.	Representacións pictóricas de Zeus.					
	B7.4.	Traballo de investigación sobre as pezas romanas do Museo Provincial de Lugo.					
	9	B1	BLOQUE 1. XEOGRAFÍA	9	Maio	8	x
		B1.1.	Pompeya, a cidade sepultada polo Vesubio..				
		B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA				
		B3.1.	Posidón-Neptuno, deus dos mares..				
		B3.2.	A loita de Atenea e Posidón polo patronazgo de Atenas.				
B4		BLOQUE 4. ARTE					
B4.2.		Os edificios do ágora e o foro. A vivenda grega. As vivendas romanas: <i>domus, insula e villa</i> .					
B4.4.		Urbanismo : partes das cidades gregas e romanas.					
B4.5.		Herdanza clásica no patrimonio artístico.					
B6		BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA					
B6.8.		Léxico relacionado co tema do urbanismo.					
B6.6.	Latinismos: solarium, habitat, modus vivendi, urbi et orbi.						
B6.10.	A sátira latina: autores e obras principais. Marcial e Juvenal.						
B7	BLOQUE 5. PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE						
B7.1.	A pervivencia do foro romano nas praza maiores: formas, funcións e tipos de edificios.						
B7.2.	Representacións pictóricas de Posidón e Atenea.						
B7.4.	Traballo de investigación sobre a historia cidade de Lugo: fundación, importancia na época romana, restos arqueolóxicos etc..						
10	B3	BLOQUE 3. MITOLOXÍA	10	Xuño	6	x	

	B3.1.	Dionis-Baco.				
	B3.2.	Mito de Orfeo e Eurídice.				
B4	BLOQUE 4. ARTE					
B4.2.	Os edificios públicos destinados a xogos e espectáculos : teatro, estadio, circo e anfiteatro.					
B4.5.	Herdanza clásica no patrimonio artístico: teatros e anfiteatros clásicos en España e Europa.					
B5	BLOQUE 5. SOCIEDADE E VIDA COTIÁ					
B5.2.	Os actores. Os aurigas. Os gladiadores.					
B5.5.	Función social dos espectáculos					
B6	BLOQUE 6. LINGUA E LITERATURA					
B6.10.	A teatro grecolatino: autores e obras principais.					

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)			Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais											
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais								
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV		
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																							
B3.1.	B3.1.		CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %	20%	X									X						
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																							
B6.1	B6.1		CCB6.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.1.1. Recoñece tipos de escritura, clasificaos consonte súa natureza e a súa función, e describe os trazos que os distinguen. 	40 %	60%								X		X						
B6.2	B6.2		CCB6.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.2.1. Nomea e describe os trazos principais dos alfabetos máis utilizados no mundo occidental, diferenciándoos doutros tipos de escrituras, e explica a súa orixe. 	40 %						X					X						
	B6.3		CCB6.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.3.1. Explica a influencia dos alfabetos grego e latino na formación dos alfabetos actuais, e sinala nestes últimos a presenza de determinados elementos tomados dos primeiros. 	80 %						X					X						
B6.3.	B6.4		CCB6.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.4.1. Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas, sinalando os idiomas modernos que se derivan de cada unha e os aspectos lingüísticos que evidencian o seu parentesco. 	100 %							X						X				
			CCB6.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.4.2. Describe a evolución das linguas romances a partir do latín como un proceso histórico, explicando e ilustrando con exemplos os elementos que evidencian do xeito máis visible a súa orixe común e o parentesco existente entre elas. 	30 %							X					X					
B6.4.	B6.5		CCB6.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.5.1. Identifica as linguas que se falan en Europa e en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan. 	100 %			X									X					
B6.5.	B6.6		CCB6.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado dalgúns dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	50 %						X					X						
			CCB6.6.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.2. Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes. 	50 %							X					X					

B6.6	B6.7	CCB6.7.1	<ul style="list-style-type: none"> CCA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.7.1. Identifica e diferenza con seguridade cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, en relación co termo de orixe sen, necesidade de consultar dicionarios nin outras fontes de infor 	50 %	20%	X	X									X					
		CCB6.7.2.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.7.2. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual. 	50 %		X					X						X				
B6.8.	B6.9	CCB6.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.9.1. Explica a partir da súa etimoloxía termos de orixe grecolatina propios da linguaxe científico-técnica e sabe usalos con propiedade. 	80 %		X										X					
B6.10.	B6.11	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %		X										X					
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																						
B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.1.1. Sinala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos. 	100 %	20%	X										X					
B7.2.	B7.2.	CCB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos. 	80 %		X												X			
B7.3	B7.3.	CCB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país. 	50 %																	X
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura. 	30 %					X					X						X	X
BLOQUE 1: XEOGRAFÍA																						
B1.1	B1.1.	CCB1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico en que se sitúan en distintos períodos as civilizacións grega e romana, delimitando o seu ámbito de influencia, establecendo conexións con outras culturas próximas e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica. 	100 %	10%				X									X			
	B.1.2	CCB1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.2.1. Enumera aspectos do marco xeográfico que poden ser considerados determinantes no desenvolvemento das civilizacións grega e latina, e achega exemplos para ilustrar e xustificar as súas formulacións. 	50 %													X				
BLOQUE 2: HISTORIA																						
B2.2.	B.2.2	CCB2.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.1. Distingue con precisión as etapas da historia de Grecia e Roma, nomeando e situando no tempo os principais fitos asociados a cada unha delas. 	100 %	40%	X										X					
		CCB2.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.2. Explica o proceso de transición que se produce entre as etapas da historia de Grecia e Roma, describindo as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	60 %		X											X				
		CCB2.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.3. Elabora eixes cronolóxicos en que se representen fitos históricos salientables, consultando ou non fontes de información. 	80 %								X								X	

		CCB2.2.4	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.4. Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana, sinalando períodos e identificando en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións. 	80 %		X					X							X					
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																								
B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %		X												X					
B3.2	B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian. 	80 %		X												X					
		CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa. 	50 %							X						X						
		CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época. 	50 %	10%								X			X							X
		CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina. 	60%		X										X			X				
B3.3.	B3.3.	CCB3.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.3.1. Enumera e explica as principais características da relixión grega, pondoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas. 	100 %		X						X						X					
B3.4.	B3.4.	CCB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.4.1. Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, e explica os trazos que lles son propios. 	100 %		X							X					X					
BLOQUE 4: ARTE																								
B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta. 	100 %	10%	X							X						X				
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																								
B5.5.	B5.6.	CCB5.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.6.1. Explica a orixe e a natureza dos Xogos Olímpicos, comparándoos e destacando a súa importancia con respecto a outras festividades deste tipo existentes na época, e comenta o seu mantemento no mundo moderno, establecendo semellanzas e diferenzas entre os valores culturais aos que se asocian en cada caso. 	100 %	20%	X							X						X				
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																								
B6.5.	B6.6.	CCB6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado dalgúns 	50 %	10%	X							X						X				

			▪ CCA	dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.															
		CCB6.6.2	▪ CCL ▪ CCA	▪ CCB6.6.2. Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes.	50 %		X								X				
B6.6.	B6.7.	CCB6.7.1	▪ CCA ▪ CCL	▪ CCB6.7.1. Identifica e diferencia con seguridade cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, en relación co termo de orixe sen, necesidade de consultar dicionarios nin outras fontes de información.	50 %										X				
		CCB6.7.2	▪ CD ▪ CCL	▪ CCB6.7.2. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual.	50 %		X								X				
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																			
B7.3	B7.3.	CCB7.3.1.	▪ CCL ▪ CSC	▪ CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país.	50 %		X							X		X			X
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	▪ CD ▪ CAA	▪ B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura.	30 %			X		X							X	X	
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																			
B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	▪ CD ▪ CCEC ▪ CCL	▪ CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses.	100 %	10%	X									X			
BLOQUE 4: ARTE																			
B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD	• CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta.	100 %	20%	X							X			X		
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																			
B5.2	B5.2	CCB5.2.1	▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL	▪ CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais.	100 %		X							X		X			
		CCB5.2.2	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL	▪ CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana.	100 %	50%	X							X		X			
B5.4	B5.4	CCB5.4.1.	▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCL	▪ CCB5.4.1. Identifica e describe os tipos de vivenda, o modo de alimentación, os hábitos de hixiene e a vestimenta en Grecia e Roma.	100 %		X							X		X			
		CCB5.4.2.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL	▪ CCB5.4.2. Identifica e describe formas de traballo e relacións cos coñecementos científicos e técnicos da época, e explica a súa influencia no progreso da cultura occidental.	60 %		X							X		X			X

BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA

B6.9	B6.10.	CCB6.10.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.10.1. Demostra o influxo do latín e o grego sobre as linguas modernas servíndose de exemplos para ilustrar o mantemento nestas de elementos léxicos morfolóxicos e sintácticos herdados das primeiras. 	10 %	10%							X		X					
B6.10	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %		X					X		X		X				

BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE

B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB7.1.1. Sinala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos. 	50 %		X					X				X				X
B7.2.	B7.2.	CCB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos. 	80 %	10%	X					X		X		X	X			
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura. 	30 %						X		X					X	X	

BLOQUE 3: MITOLOXÍA

B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %		X									X				
B3.2	B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian. 	80 %	20%	X					X				X	X			
		CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa. 	50 %							X			X					
		CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época. 	50 %							X				X				
		CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina. 	80 %		X						X				X	X		

BLOQUE 4: ARTE

B4.1.	B4.1.1	CCB4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.1.1. Recoñece os trazos básicos da arte clásica nas manifestacións artísticas antigas e actuais. 	100 %	20%	X					X				X				
		CCB4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.1.2. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles aspectos relacionados coa arte grecolatina, asociándoos a outras manifestacións culturais ou a fitos históricos. 	60 %		X					X					X			

BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ

B5.2.	B5.2.	CCB5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais. 	100 %	30%	X					X					X		
		CCB5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana. 	100 %		X					X					X		
B5.3	B5.3	CCB5.3.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, identificando e explicando a través deles estereotipos culturais e comparándoos cos actuais. 	100 %		X					X					X		

BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA

B6.5.	B6.6.	CCB6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado dalgúns dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	50 %		X					X					X		
		CCB6.6.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.2. Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes. 	50 %	10%						X					X		
B6.10	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %		X					X					X		

BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE

B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.1.1. Sinala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos. 	80 %				X								X		
B7.3	B7.3.	CCB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país. 	50 %	20%											X		
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura. 	30 %				X			X						X	X

LENDA TRANSVERSAIS

CCL Comunicación lingüística
CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD Competencia dixital
CAA Competencia aprender a aprender
CSC Competencias sociais e cívicas
CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC Conciencia e expresións culturais

CL Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

**LENDA
COMPETENCI
AS**

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 1: XEOGRAFÍA																				
5	B1.1	B1.1.	CCB1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico en que se sitúan en distintos períodos as civilizacións grega e romana, delimitando o seu ámbito de influencia, establecendo conexións con outras culturas próximas e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica. 	100 %	10%			X				X				X		
		B.1.2	CCB1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.2.1. Enumera aspectos do marco xeográfico que poden ser considerados determinantes no desenvolvemento das civilizacións grega e latina, e achega exemplos para ilustrar e xustificar as súas formulacións. 	50 %									X					
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																				
5	B3.2	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %	20%	X									X			
		B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian. 	80 %		X								X				
			CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa. 	50 %						X			X					
			CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada 	50 %						X		X				X		

				época.																				
		CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina. 	60%		X							X			X							
BLOQUE 4: ARTE																								
B4.1.	B4.1.1	CCB4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.1.1. Recoñece os trazos básicos da arte clásica nas manifestacións artísticas antigas e actuais. 	100 %	20%	X				X						X							
		CCB4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.1.2. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles aspectos relacionados coa arte grecolatina, asociándoos a outras manifestacións culturais ou a fitos históricos. 	60 %		X					X							X					
B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta. 	100 %		X				X							X						
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																								
B5.2.	B5.2.	CCB5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais. 	100 %	40%	X				X						X					X		
		CCB5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana. 	100 %		X					X						X					X	
B5.4.	B5.4.	CCB5.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.4.1. Identifica e describe os tipos de vivenda, o modo de alimentación, os hábitos de hixiene e a vestimenta en Grecia e Roma. 	100 %		X					X						X					X	
		CCB5.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CMCCT CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.4.2. Identifica e describe formas de traballo e relacións cos coñecementos científicos e técnicos da época, e explica a súa influencia no progreso da cultura occidental. 	100 %		X					X						X					X	
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																								
B6.5.	B6.6.	CCB6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado dalgúns dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	50 %	10%	X				X						X							
		CCB6.6.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.6.2. Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes. 	50 %		X					X						X						
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %		X					X						X						
	B6.12.	CCB6.12.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas. 	80 %		X					X							X					
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																								
B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.1.1. Señala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos. 	80 %	10%			X									X				X		
BLOQUE 1: XEOGRAFÍA																								
B1.1	B1.1.	CCB1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.1.1. Señala sobre un mapa o marco xeográfico en que se 	100 %	10%			X				X						X					

6

			<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	sitúan en distintos períodos as civilizacións grega e romana, delimitando o seu ámbito de influencia, establecendo conexións con outras culturas próximas e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.																
	B.1.2	CCB1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.2.1. Enumera aspectos do marco xeográfico que poden ser considerados determinantes no desenvolvemento das civilizacións grega e latina, e achega exemplos para ilustrar e xustificar as súas formulacións. 	50 %					X						X				
BLOQUE 2: HISTORIA																				
B2.1. B2.2.	B2.1.	CCB2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.1.1. Sabe enmarcar determinados feitos históricos nas civilizacións grega e romana e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas. 	100 %			X												
B2.1. B2.2.	B.2.2	CCB2.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.1. Distingue con precisión as etapas da historia de Grecia e Roma, nomeando e situando no tempo os principais fitos asociados a cada unha delas. 	100 %	10%	X				X					X				
		CCB2.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.2. Explica o proceso de transición que se produce entre as etapas da historia de Grecia e Roma, describindo as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	60 %		X									X				
		CCB2.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.3. Elabora eixes cronolóxicos en que se representen fitos históricos salientables, consultando ou non fontes de información. 	80 %						X							X		
		CCB2.2.4	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.4. Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana, sinalando períodos e identificando en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións. 	80 %		X					X						X		
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																				
B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %			X									X			
B3.2	B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian. 	80 %	10%	X										X			
		CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa. 	50 %						X					X				
		CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época. 	50 %						X		X						X	
		CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina. 	60%		X						X				X			
BLOQUE 4: ARTE																				
B4.1.	B4.1.1	CCB4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.1.1. Recoñece os trazos básicos da arte clásica nas 	100 %		X				X						X			

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	manifestacións artísticas antigas e actuais.																
		CCB4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCEC 	CCB4.1.2. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles aspectos relacionados coa arte grecolatina, asociándoos a outras manifestacións culturais ou a fitos históricos.	60 %	10%	X											X		
B4.4.	B4.4.	CCB4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.4.1. Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores. 	80 %		X				X							X	X	
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																				
B5.1.	B5.1.	CCB5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.1.1. Nomea os principais sistemas políticos da antigüidade clásica e describe, dentro de cada un, a forma de distribución e o exercicio do poder, as institucións, o papel que estas desempeñan e os mecanismos de participación política. 	100 %		X			X								X		X
B5.2.	B5.2.	CCB5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais. 	100 %	40%	X				X							X		X
		CCB5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana. 	100 %		X				X							X		X
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																				
B6.5.	B6.6.	CCB6.6.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado dalgúns dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe. 	50 %		X				X							X		
		CCB6.6.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.6.2. Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes. 	50 %	10%	X				X							X		
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %		X				X							X		
	B6.12.	CCB6.12.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas. 	80 %		X				X							X		
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																				
B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB7.1.1. Señala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos. 	80 %	10%				X								X		X
B7.3	B7.3.	CCB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país. 	50 %													X		X
BLOQUE 2: HISTORIA																				
B2.1. B2.2.	B2.1.	CCB2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB2.1.1. Sabe enmarcar determinados feitos históricos nas civilizacións grega e romana e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas. 	100 %															
B2.1. B2.2.	B.2.2	CCB2.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB2.2.1. Distingue con precisión as etapas da historia de Grecia e Roma, nomeando e situando no tempo os principais fitos asociados a cada unha delas. 	100 %	20%	X				X							X		

		CCB2.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	CCB2.2.2. Explica o proceso de transición que se produce entre as etapas da historia de Grecia e Roma, describindo as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	60 %		X												X						
		CCB2.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSC 	CCB2.2.3. Elabora eixes cronolóxicos en que se representen fitos históricos salientables, consultando ou non fontes de información.	80 %						X												X		
		CCB2.2.4	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	CCB2.2.4. Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana, sinalando períodos e identificando en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións.	80 %		X						X										X		
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																									
7	B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses.	100 %		X														X			
	B3.2.	B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCL 	CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	80 %		X														X			
			CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CD 	CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa.	50 %	10%						X									X			
			CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD CSC 	CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoos a outros trazos culturais propios de cada época.	50 %								X			X								X
			CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD 	CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	60%		X									X					X			
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																									
B5.1.	B5.1.	CCB5.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	CCB5.1.1. Nomea os principais sistemas políticos da antigüidade clásica e describe, dentro de cada un, a forma de distribución e o exercicio do poder, as institucións, o papel que estas desempeñan e os mecanismos de participación política.	100 %		X			X			X									X			X
B5.2.	B5.2.	CCB5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCL 	CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais.	100 %	30%	X						X									X			X
		CCB5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCL 	CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana.	100 %		X						X									X			X
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																									
B6.8	B6.9.	CCB6.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	CCB6.9.1. Explica a partir da súa etimoloxía termos de orixe grecolatina propios da linguaxe científico-técnica e sabe usalos con propiedade	50%		X						X									X			
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCA 	CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior.	80 %	10%	X						X									X			
	B6.12.	CCB6.12.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura	80 %		X						X									X			

			CCL	grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas.															
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																			
B7.2.	B7.2.	CCB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos. 	80 %	20%	X					X						X	
B7.3	B7.3.	CCB7.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país. 	50 %												X		X
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura. 	30 %				X				X					X	X

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identific. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 2: HISTORIA																				
B2.1. B2.2.	B2.1.	CCB2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.1.1. Sabe enmarcar determinados feitos históricos nas civilizacións grega e romana e no período histórico correspondente, pónoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas. 	100 %				X											
B2.1. B2.2.	B.2.2	CCB2.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.1. Distingue con precisión as etapas da historia de Grecia e Roma, nomeando e situando no tempo os principais fitos asociados a cada unha delas. 	100 %			X				X					X			
		CCB2.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.2. Explica o proceso de transición que se produce entre as etapas da historia de Grecia e Roma, describindo as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. 	60 %			X									X			
		CCB2.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.3. Elabora eixes cronolóxicos en que se representen fitos históricos salientables, consultando ou non fontes de información. 	80 %								X					X		
		CCB2.2.4	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB2.2.4. Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana, sinalando períodos e identificando en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións. 	80 %			X						X				X		
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																				
B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os 	100 %			X										X		

8	B3.2	B3.2.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses.		20%														
			CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD ▪ CCL 	▪ CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	80 %		X								X					
			CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC CD 	▪ CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa.	50 %					X					X					
			CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	▪ CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.	50 %					X			X						X	
			CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD 	▪ CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	60%		X						X				X			
BLOQUE 4: ARTE																					
B4.1.	B4.1.1	CCB4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC 	▪ CCB4.1.1. Recoñece os trazos básicos da arte clásica nas manifestacións artísticas antigas e actuais.	100 %	40%	X				X						X				
		CCB4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCEC 	▪ CCB4.1.2. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles aspectos relacionados coa arte grecolatina, asociándoos a outras manifestacións culturais ou a fitos históricos.	60 %		X					X					X				
B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD 	• CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta.	100 %		X				X						X				
B4.3	B4.3.	CCB4.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD 	▪ CCB4.3.1. Recoñece esculturas gregas e romanas en imaxes, encádraas nun período histórico e identifica nelas motivos mitolóxicos, históricos ou culturais.	100 %		X				X							X			
B4.5	B4.5	CCB4.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CCEC ▪ CMCCT 	• CCB4.5.1. Localiza nun mapa os principais monumentos clásicos do patrimonio español e europeo, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e súa cronoloxía aproximada.	100 %			X				X						X			
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																					
B6.8	B6.9.	CCB6.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	▪ CCB6.9.1. Explica a partir da súa etimoloxía termos de orixe grecolatina propios da linguaxe científico-técnica e sabe usalos con propiedade	50%	10%	X				X						X				
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCA 	• CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior.	80 %		X				X							X			
	B6.12.	CCB6.12.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas.	80 %		X				X							X			
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																					
B7.2.	B7.2.	CCB7.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC 	▪ CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos.	80 %	20%	X				X							X			

	B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura. 	30 %				X			X					X	X				
BLOQUE 1: XEOGRAFÍA																							
9	B1.1	B1.1.	CCB1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico en que se sitúan en distintos períodos as civilizacións grega e romana, delimitando o seu ámbito de influencia, establecendo conexións con outras culturas próximas e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica. 	100 %	10%			X			X					X					
		B.1.2	CCB1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB1.2.1. Enumera aspectos do marco xeográfico que poden ser considerados determinantes no desenvolvemento das civilizacións grega e latina, e achega exemplos para ilustrar e xustificar as súas formulacións. 	50 %						X						X					
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																							
	B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses. 	100 %		X										X					
	B3.2	B3.2.	CCB3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian. 	80 %		X										X					
			CCB3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa. 	50 %	20%					X							X				
			CCB3.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época. 	50 %						X			X							X	
			CCB3.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina. 	60%		X							X					X			
BLOQUE 4: ARTE																							
	B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta. 	100 %		X					X					X					
	B4.4.	B4.4.	CCB4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT CD CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.4.1. Describe as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores. 	80 %	30%	X					X					X	X				
	B4.5	B4.5	CCB4.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> CAA CD CCEC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> CCB4.5.1. Localiza nun mapa os principais monumentos clásicos do patrimonio español e europeo, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e súa cronoloxía aproximada. 	100 %			X				X						X				
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																							
	B6.6	B6.7	CCB6.7.1	<ul style="list-style-type: none"> CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.7.1. Identifica e diferencia con seguridade cultismos, 	50 %		X	X									X					

			▪ CCL	semicultismos e termos patrimoniais, en relación co termo de orixe sen, necesidade de consultar dicionarios nin outras fontes de infor																
		CCB6.7.2.	▪ CD ▪ CCL	CCB6.7.2. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual.	50 %		X				X					X				
B6.8	B6.9.	CCB6.9.1.	▪ CCL ▪ CCA	▪ CCB6.9.1. Explica a partir da súa etimoloxía termos de orixe grecolatina propios da linguaxe científico-técnica e sabe usalos con propiedade	50%	20%	X				X					X				
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCA	• CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior.	80 %		X				X					X				
	B6.12.	CCB6.12.1	▪ CCEC ▪ CCL	CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas.	80 %		X				X					X				
BLOQUE 7: PERVIVENCIA NA ACTUALIDADE																				
B7.1.	B7.1.	CCB7.1.1.	▪ CCL ▪ CAA	▪ CCB7.1.1. Sinala e describe algúns aspectos básicos da cultura e a civilización grecolatina que perviviron ata a actualidade, demostrando a súa vixencia nunha e noutra época mediante exemplos.	80 %					X						X			X	
B7.2.	B7.2.	CCB7.2.1.	▪ CAA ▪ CCEC	▪ CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos.	80 %	20%	X				X						X			
B7.4.	B7.4.	CCB7.4.1.	▪ CD ▪ CAA	▪ B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para recabar información e realizar traballos de investigación acerca da pervivencia da civilización clásica na nosa cultura.	30 %					X			X					X	X	
BLOQUE 3: MITOLOXÍA																				
B3.1.	B3.1.	CCB3.1.1.	▪ CD ▪ CCEC ▪ CCL	▪ CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses.	100 %		X									X				
10	B3.2	B3.2.	CCB3.2.1.	▪ CCEC ▪ CD ▪ CCL	▪ CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.	80 %		X								X				
			CCB3.2.2.	▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD	▪ CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre os mitos da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa.	50 %	30%					X				X				
			CCB3.2.3.	▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC	▪ CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as principais semellanzas e diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos, asociándoas a outros trazos culturais propios de cada época.	50 %						X		X						X
			CCB3.2.4.	▪ CCEC ▪ CD	▪ CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	60%		X						X			X			
BLOQUE 4: ARTE																				
B4.2	B4.2.	CCB4.2.1	▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD	• CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta.	100 %	20%	X				X					X				
B4.5	B4.5	CCB4.5.1.	▪ CAA	• CCB4.5.1. Localiza nun mapa os principais monumentos clásicos do	100 %			X				X				X				

			<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC CMCCT 	patrimonio español e europeo, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e súa cronoloxía aproximada.															
BLOQUE 5: SOCIEDADE E VIDA COTIÁ																			
B5.2	B5.2.	CCB5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais. 	100 %	30%	X				X				X				X
		CCB5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.2.2. Describe as principais características e a evolución dos grupos que compoñen as sociedades grega e romana. 	100 %		X				X			X					X
B5.5	B5.5.	CCB5.5.1	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB5.5.1. Describe as principais formas de lecer das sociedades grega e romana, analizando a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social. 	100 %		X				X			X					X
BLOQUE 6: LINGUA E LITERATURA																			
B6.10.	B6.11.	CCB6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.11.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios grecolatinos e recoñece a súa influencia na literatura posterior. 	80 %	20%	X				X			X					
	B6.12.	CCB6.12.1	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> CCB6.12.1. Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas. 	80 %		X				X			X					

6.- Metodoloxía

1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Na nosa metodoloxía teremos en conta os seguintes postulados básicos:

- **Partir dos coñecementos previos do alumnado:** ao comezo de cada unidade didáctica tentaremos atopar mediante probas orais ou escritas aqueles datos que a maioría do alumnado coñece.
- **Motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas** (non mecánicas): hai que conseguir unha conexión coas vidas do noso alumnado e viceversa, prestando especial atención á pervivencia do clásico na actualidade, provocando curiosidade, despertando os seus sentimentos e potenciando a súa creatividade e imaxinación. Dosificaremos as actividades lúdicas e motivadoras e aplicaremos no contexto didáctico cuns obxectivos moi concretos. Proporcionaremos oportunidades para poñer en práctica os coñecementos provocando no alumnado a conciencia da utilidade do mundo clásico para realizar outras aprendizaxes (interdisciplinaria).
- **Atender á diversidade:** mediante a realización de exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros. Ademais, para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado, facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.
- **Aplicar un método activo, práctico, racional, creativo e participativo:** a profesora realiza unha labor de “guía” fomentando a creación dun ambiente de traballo adecuado e consolidando rutinas e destrezas. Ao alumnado correspóndelle realizar unha serie de tarefas de xeito individual ou en grupo, tanto na aula como fóra dela:
 - A lectura e comentarios de textos han de ser o camiño que o leve á descuberta de todos eses elementos e características culturais (lingua, literatura e pensamento) que perviven e que nos aprenden a respectar o pasado e a comprender o presente.
 - A análise e crítica textual son a base para a ampliación de vocabulario e para unha maior competencia e dominio da lingua propia.
 - Utilizar os medios audiovisuais (vídeos, documentais, diapositivas...) cun criterio de axuda e sen converter tales medios en substitutos sistemáticos da mensaxe que reside esencialmente nos textos.
 - Facer unha recompilación esquemática de datos a partir dos textos e os restos arqueolóxicos. As sinopses cronolóxicas, artísticas, literarias e institucionais permitirán ter unha visión global da cultura clásica.
 - Traballar con mapas, para que o alumnado recoñeza o seu espazo no mundo e se sitúe respecto das demais culturas que o comparten.
 - Buscar e analizar con rigor e sistematicamente informacións procedentes de diversas fontes.
 - Xerar un clima na aula co que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino-aprendizaxe, asegurándonos de que eses intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo.

- Crear contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan ao alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.
- **Utilizar as TIC e fomentar o traballo cooperativo.** Para acadar a adquisición de ferramentas sociais básicas como son a iniciativa, a colaboración, o respecto ás normas e aos principios da comunicación, programaremos traballos que impliquen a procura de información na rede e que versarán sobre aspectos culturais diversos.
 - Obriga ao alumnado a organizarse e distribuír unha serie de tarefas como a procura de todo tipo de información (escrita, gráfica, musical, etc), a organización e selección desa información, a presentación e exposición desa información
 - Durante o proceso de elaboración o alumnado ha de valorar as súas habilidades e intereses persoais e respectar as eleccións dos outros membros do grupo.
 - Os traballos de composición e investigación son o procedemento idóneo para acadar un nivel de expresión escrita digno e para saber compartir as tarefas escolares que sexan en grupo.
 - As exposicións públicas teñen como finalidade favorecer o debate e o contraste de ideas e argumentos, para achegármonos a unha cultura de tolerancia e diálogo
- **Facilitar a aprendizaxe autónoma:** proporanse actividades que esixan que os alumnos e as alumnas establezan as súas propias conclusións ou ben que leven a cabo unha procura de datos en diferentes fontes e, tras un proceso de análise, elabore un informe e estableza as súas propias conclusións.
- **Fomentar o esforzo persoal e o hábito de traballo:** mediante a realización de actividades individuais periódicas e frecuentes preténdese que o alumnado adquira hábitos de organización, esforzo, disciplina no estudo e perseveranza.
- **Propoñer variedade de actividades** para conseguir a aprendizaxe, sen esquecer o carácter gradual e a necesaria ordenación das actividades con este criterio: **do máis sinxelo e fácil ó máis complexo e difícil.** Isto só se consegue mediante a **repetición constante de exercicios.**

2. Estratexias metodolóxicas

Empregaremos estratexias de ensino que favorezan a gradación e a evolución positiva da aprendizaxe, como a versatilidade das actividades e a autonomía da aprendizaxe.

Os aspectos máis importantes da nosa proposta resumiríanse no seguinte:

- Memorización comprensiva dos contidos culturais.
- Comparar e establecer semellanzas e diferenzas entre aspectos da sociedade grega e romana e a actual para percibir as pegadas da herdanza clásica.
- Resolución de exercicios sobre aspectos culturais e léxicas.
- Análise de prefixos, sufixos e lexemas de orixe grega.
- Lectura e comentario de textos traducidos de autores gregos e contemporáneos.
- Elaboración de esquemas e sínteses.
- Analizar representacións artísticas para recoñecer nelas a presenza da civilización clásica.
- Análise de documentos, gráficos e mapas.
- Realización de traballos de investigación, de xeito individual ou cooperativo, sobre o legado cultural.

3. **Secuenciación habitual de traballo na aula**

1. **Actividades de introdución, motivación e coñecementos previos:**

- Coñecemento detallado por parte do alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc., da unidade didáctica, co fin de que saiba por onde se move e que sentido teñen as actividades que se realizan.
- Introducción motivadora por parte da profesora, onde se sinalen os elementos máis atractivos, por actuais e interdisciplinares, do tema que se vai a tratar.
- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido pola profesora, co fin de facilitar unha idea precisa de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Utilización dunha dinámica de grupos, sempre que iso sexa posible, para que o alumnado que tende a non participar polo seu carácter, pola súa actitude, pola súa falta de coñecementos previos, etc., teña contacto cos contidos conceptuais e procedimentais a través dos seus iguais, facilitando desta maneira a integración, unha disposición máis favorable por participar nun círculo máis reducido.

2. **Actividades de desenvolvemento**

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Resumo de textos distinguindo o principal e o secundario.
- Lectura comprensiva do tema de cultura.
- Comentarios de imaxes.
- Establecemento de relacións entre os contidos da materia de Cultura Clásica, os doutras materias e a realidade cotiá do alumnado
- Resolución de exercicios sobre aspectos culturais (escritos ou interactivos).
- Resolución de exercicios de léxico: composición, derivación, evolución fonética, helenismos, latinismos.
- Confección de mapas.

Do conxunto total de actividades de desenvolvemento que cada unidade ofrece, a profesora, á vista do ritmo de aprendizaxe do grupo e da diversidade do mesmo decidirá cales realizar con maior profusión e cales non.

3. **Actividades de síntese-resumen:**

- Confección de sínteses, resúmenes ou esquemas coa recapitulación das cuestións tratadas.

4. **Actividades de consolidación, recuperación e ampliación:**

- Realización de esquemas e exercicios apropiados e o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos culturais e léxicos traballados na unidade.
- Actividades interactivas de páxinas web seleccionadas.
- Cuestionarios, debates ou resúmenes sobre vídeos didácticos e secuencias de películas históricas; realizarase o visionado completo de películas se o horario e as circunstancias concretas de aproveitamento son favorables.
- Lecturas complementarias e realización de esquemas das mesmas para afianzar os contidos

culturais.

- Mentres se realizan as actividades de recuperación, o alumnado que alcanzase satisfactoriamente os contidos propostos, realizará pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios, enciclopedias ou textos apropiados.

5. Actividades de avaliación:

- Observación directa do traballo do alumnado na aula.
- Probas orais ou escritas ao final de cada unidade didáctica co fin de analizar a consecución dos obxectivos propostos.
- Exposicións orais sobre os contidos culturais.
- Análise de producións: caderno, comentarios, mapas, esquemas, resumes, exercicios gramaticais, traducións, traballos de investigación.

2.- Outras decisión metodolóxicas

1.- Agrupamentos

- a. Gran grupo, procurando que as intervencións orais non sexan monopolizadas sempre pola mesma persoa.
- b. Individual.
- c. Grupos flexibles de 2-4 alumnos-as heteroxéneos e rotatorios.

2. Tempos

Tentaremos axustar cada unidade didáctica á temporalización que figura na táboa de contidos.

Queda ó arbitrio do docente facer os cambios que coide pertinentes para axeitar o traballo académico no tocante á realidade humana da aula e mesmo ó calendario escolar (actividades extraescolares propostas por outros departamentos, folgas, vacacións, pontes...). Estas alteracións quedarán puntualmente recollidas na Memoria Final.

3. Espazos

- a. Aula.
- b. Biblioteca (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite)
- c. Aula de Informática (se o protocolo sanitario asociado a mobilidade do plan de contixencia o permite).

4. Materiais

- a. Libro de texto recomendado: **Cultura Clásica ESO. Proyecto Saber Hacer**. Ed. Santillana.
- b. Libro de lectura: Fernando Lillo Redonet: *El aprendiz de brujo y otros cuentos de Grecia y Roma*. Editorial Merial. Córdoba 2007..
- c. Material bibliográfico situado no departamento e na biblioteca: antoloxías de autores gregos, libros de consulta.
- d. Material audiovisual: vídeos, documentais e diapositivas.
- e. Materiais elaborados polo Departamento: esquemas, gráficos e resumes sobre cuestións culturais: historia, institucións, vida cotiá etc.

- f. Mapas para os temas xeográficos e históricos.
- g. O caderno do alumnado no que irá realizando as actividades.
- h. Pizarra dixital, ordenador e canon de imaxe.

5. Recursos didácticos

- a. *Presentacións en PowerPoint* sobre temas culturais e de morfosintaxe grega.
- b. Utilización de enlaces a diferentes páxinas web de interese, para desenvolver diversos aspectos tratados nas unidades didácticas e con exercicios interactivos.
 - <http://www.chironweb.org/wiki/index.php/Portada>
 - <http://www.luduslitterarius.net/>
 - www.culturaclasica.net
 - <http://www.culturaclasica.com>
 - http://recursos.cnice.mec.es/latingriego/Palladium/_comun/eshome.php
 - <http://www.geocities.com/eseducativa/enlaceculturaClasic.html>
 - <http://roble.pntic.mec.es/~lorbanej/>
 - <https://edu.symboloo.com/mix/miaspasiaple>
 - <http://www.slideshare.net/miaspasia/presentations>
 - https://dl.dropboxusercontent.com/u/154530/web/Cultura_clasica.html
- c. Blogs administrados por profesores de clásicas:
 - <http://almacendeclassicas.blogspot.com.es/>
 - <http://www.chironweb.org/blogs/>

7.- AVALIACIÓN

Inicial, continua, final, extraordinaria. Pendentes

1. Procedementos de avaliación inicial

Data de realización

Nas dúas primeiras semanas do mes de outubro.

En que consistirá?

- a. Observación do proceso de ensinanza- aprendizaxe.
- b. Preguntas directas aos alumnos sobre o seu coñecemento e dominio de determinados conceptos e procedementos.
- c. Proba escrita para verificar os coñecementos culturais do alumnado.

Información á familia

As familias do alumnado serán informadas a través da titoría no caso que se detecte unha importante falta de coñecementos previos.

Consecuencias dos resultados

Permitirá identificar en qué estándares de aprendizaxe existen dificultades no conxunto do grupo ou en determinados alumnos-as. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Procedemento avaliación continua

Temporalización

Contemplamos facer unha proba escrita por cada unidade didáctica.

Cualificación

a. Probas escritas:

Poderán constar de:

- Preguntas breves de resposta directa.
- Explicación dunha cuestión.
- Relacionar termos coa súa descrición correcta.
- Preguntas tipo test de opción múltiple.
- Completar textos mutilados.
- Ordenar cronoloxicamente unha serie de afirmacións.
- Elaboración unha árbore xenealóxica ou un eixe cronolóxico.
- Lectura dun texto e preguntas de comprensión lectora e elaboración de resume.
- Análise e interpretación de imaxes.
- Identificación de puntos xeográficos nun mapa.
- Definir termos.
- Identificar lexemas, prefixos ou sufixos de orixe grecolatina.
- Empregar latinismos ou helenismos en frases de elaboración propia.

Permitirán comprobar ata que punto o alumno ou alumna profundou na vida e a cultura clásica.

Sobre unha nota de 10, valorarase cada unha das preguntas segundo a súa importancia, e irá especificado na mesma proba.

Valorarase a capacidade de expresión e a corrección ortográfica e gramatical:

- Cada falta de ortografía restará 0'1 puntos ata un máximo de 1 punto por exame.
- Unha mala presentación restará ata 1 punto de máximo. Consideraranse a limpeza, borranchos, non respecto polas marxes e caligrafía. Por cada un dos ítems descontaranse 0,25 puntos.
- Unha correcta expresión significará unha maior valoración en cada unha das preguntas da proba.

b. Traballos individuais ou colectivos.

Nos traballos de investigación, nas presentacións e nas elaboracións de informes valoraremos:

- a. Cantidade e calidade de fontes e recursos utilizados: 10%.
- b. Análise e síntese da información: 30%
- c. Redacción, presentación e ortografía: 20%.

- d. Selección de imaxes ou interpretación e elaboración de mapas: 10%
- e. Participación e colaboración no caso dos traballos en grupo. Interese e esforzo no caso dos traballos individuais: 10%
- f. Exposición oral das conclusións: 20%.

No caso de que non houbera presentación oral, este 20% sumarase ao ítem b.

c. Trabajo na aula

Os instrumentos para avalialo serán o **caderno do alumno-a** e **listas de control** no caderno da profesora.

Para valorar o **caderno** utilizaremos unha **rúbrica** na que valoraremos:

- d. Presentación: limpeza e claridade.
- e. Contidos: actividades resoltas e corrixidas, cantidade e calidade da información básica recollida.
- f. Organización: orden nos contidos.

Nas **listas de control** anotaremos o traballo diario do alumnado na clase e a realización de actividades feitas na casa

d. Observación sistemática e rexistro avaliada mediante unha **escala de apreciación numérica**:

Recolleremos no caderno de notas da profesora información sobre:

- a. Comportamento adecuado na aula: actitude de respecto cara os compañeiros e a profesora, non interrupción da marcha da clase e respecto ás normas de convivencia, asistencia a clase e puntualidade.
- b. Actitude ante a materia: interese pola aprendizaxe, participación na clase, realización no prazo previsto dos exercicios encomendados, atención e esforzo.

Para poder establecer unha cualificación numérica destes aspectos, o alumnado parte ao comezo da avaliación cunha cualificación de "10". No noso caderno de notas rexistraremos como puntos negativos a ausencia de traballo na casa e na aula e o comportamento e actitude indebida.

Ponderación e redondeo

A cualificación final de cada avaliación será o resultado da suma de:

- a. Media aritmética das probas escritas: 70%.
Para realizar a media será necesario acadar un mínimo dun 3 en cada unha delas.
- b. Traballos individuais ou colectivos: 20%.
- e. Caderno do alumnado: 5 %.
- f. Actitude, comportamento e traballo na aula e na casa: 5%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Recuperación dunha avaliación non superada

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará un seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso.

O alumnado que non obteña unha cualificación positiva nunha avaliación deberá realizar unha proba por escrito na avaliación posterior. Se o alumno suspendese por non entregar un traballo ou por non facelo correctamente, deberá realizalo adecuadamente para poder superar a avaliación.

De non superar as recuperacións, o alumnado terá que presentarse ás probas finais no mes de xuño.

3.- Procedemento avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

En xuño realizarase una proba escrita para o alumnado que non aprobase ningunha avaliación.

O alumnado que teña unha o dúas avaliacións suspensas fará unha proba por cada avaliación suspensa.

A esta proba final poderá presentarse voluntariamente a subir nota o alumnado con avaliación positiva. Se a nota obtida nesta proba fose inferior á media positiva xa alcanzada, non se terá en consideración a cualificación obtida na proba global.

En que consistirá a proba ?

A proba consistirá nun exame coas mesmas características e cualificacións que as probas escritas realizadas durante o curso.

Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentas, todos, ...

Bloque 1. Xeografía

- **CCB1.1.1.** Sinala sobre un mapa o marco xeográfico en que se sitúan en distintos períodos as civilizacións grega e romana, delimitando o seu ámbito de influencia, establecendo conexións con outras culturas próximas e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.

Bloque 2. Historia

- **CCB2.2.1.** Distingue con precisión as etapas da historia de Grecia e Roma, nomeando e situando no tempo os principais fitos asociados a cada unha delas.
- **CCB2.2.3.** Elabora eixes cronolóxicos en que se representen fitos históricos salientables, consultando ou non fontes de información.
- **CCB2.2.4.** Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana, sinalando períodos e identificando en cada un as conexións máis importantes que presentan con outras civilizacións.
- **CCB2.3.1.** Explica a romanización de Hispania e Gallaecia, describindo as súas causas e delimitando as súas fases.
- **CCB2.3.2.** Enumera, explica e ilustra con exemplos os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e Gallaecia, sinalando a súa influencia na historia posterior do noso país.

Bloque 3. Mitoloxía

- **CCB3.1.1.** Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia, explicando a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre os diferentes deuses.
- **CCB3.2.4.** Recoñece referencias mitolóxicas nas artes plásticas, sempre que sexan claras e sinxelas, describindo, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.

- **CCB3.3.1.** Enumera e explica as principais características da relixión grega, póndoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.
- **CCB3.4.1.** Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, e explica os trazos que lles son propios.

Bloque 4. Arte

- **CCB4.1.1.** Recoñece os trazos básicos da arte clásica nas manifestacións artísticas antigas e actuais.
- **CCB4.2.1.** Recoñece as características esenciais das arquitecturas grega e romana, identificando en imaxes a orde arquitectónica á que pertencen distintos monumentos, para razoar a súa resposta.
- **CCB4.3.1.** Recoñece esculturas gregas e romanas en imaxes, encádraas nun período histórico e identifica nelas motivos mitolóxicos, históricos ou culturais.

Bloque 5. Sociedade e vida cotiá

- **CCB5.1.1.** Nomea os principais sistemas políticos da antigüidade clásica e describe, dentro de cada un, a forma de distribución e o exercicio do poder, as institucións, o papel que estas desempeñan e os mecanismos de participación política.
- **CCB5.2.1.** Describe a organización das sociedades grega e romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos da época e comparándoos cos actuais.
- **CCB5.3.1.** Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, identificando e explicando a través deles estereotipos culturais e comparándoos cos actuais.
- **CCB5.4.1.** Identifica e describe os tipos de vivenda, o modo de alimentación, os hábitos de hixiene e a vestimenta en Grecia e Roma.
- **CCB5.5.1.** Describe as principais formas de lecer das sociedades grega e romana, analizando a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social.
- **CCB5.6.1.** Explica a orixe e a natureza dos Xogos Olímpicos, comparándoos e destacando a súa importancia con respecto a outras festividades deste tipo existentes na época, e comenta o seu mantemento no mundo moderno, establecendo semellanzas e diferenzas entre os valores culturais aos que se asocian en cada caso.

Bloque 6. Lingua e Literatura

- **CCB6.4.1.** Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas, sinalando os idiomas modernos que se derivan de cada unha e os aspectos lingüísticos que evidencian o seu parentesco.
- **CCB6.5.1.** Identifica as linguas que se falan en Europa e en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.
- **CCB6.6.1.** Recoñece e explica o significado dalgúns dos helenismos e latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.
- **CCB6.6.2.** Explica o significado de palabras a partir da súa descomposición e da análise etimolóxica das súas partes.
- **CCB6.7.2.** Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual.
- **CCB6.9.1.** Explica a partir da súa etimoloxía termos de orixe grecolatina propios da linguaxe científico-técnica e sabe usalos con propiedade.

- **CCB6.12.1.** Nomea aos autores máis representativos da literatura grecolatina, encádraos no seu período histórico e cita as súas obras máis coñecidas.

Bloque 7. Pervivencia na actualidade

- **CCB7.2.1.** Demuestra a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios mediante exemplos de manifestacións artísticas contemporáneas nas que están presentes estes motivos.
- **CCB7.3.1.** Enumera e explica algúns exemplos concretos nos que se pon de manifesto a influencia que o mundo clásico tivo na historia e as tradicións do noso país.

Como se elabora a cualificación final? Ponderación e redondeos.

A cualificación final é o resultado da nota media ponderada dos tres trimestres.

Que criterios segue o centro para a promoción?

Segundo o Decreto 86/2015 do 25 de xuño a promoción do alumnado dun curso a outro será decidida de xeito colexiado polo profesorado, atendendo ao logro dos obxectivos da etapa e ao grao de adquisición das competencias correspondentes tendo en conta:

- Os alumnos e as alumnas promocionarán de curso no caso de superaren todas as materias cursadas ou teren avaliación negativa en dúas materias como máximo.
- Repetirán curso cando teñan avaliación negativa en tres ou máis materias, ou en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas.
- De xeito excepcional promocionará un alumno ou unha alumna con avaliación negativa en dúas materias que sexan simultaneamente Lingua Galega e Literatura e Matemáticas, ou Lingua Castelá e Literatura e Matemáticas, cando o equipo docente considere que o alumno ou a alumna poden seguir con éxito o curso seguinte, que teñen expectativas favorables de recuperación e que a promoción beneficiará a súa evolución educativa, e sempre que se lle apliquen ao alumno ou á alumna medidas de atención educativa.

4.- Procedemento de avaliación extraordinaria

Tipo de proba que se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas.

Unha proba escrita que será un compendio do esixido durante todo o curso. Terá a mesma estrutura e será cualificada do mesmo xeito que as probas escritas realizadas durante o curso.

Como se cualifica, redondeos.

Será necesario, para obter unha cualificación positiva, ter superado o 50% de cada un dos apartados anteriores.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento,

A xefa do Departamento de Grego estará a disposición do alumnado para calquera dúbida ou explicación que fose precisa. Faranse **reunións periódicas** co alumnado afectado para que expoñan tódalas dificultades que teñan coa materia. Ademais de explicar e de aclarar dúbidas entregaráselle **fichas de exercicios** para que o alumnado as reelabore, atendendo as particulares dificultades de cada momento. Propóranse tamén traballos de investigación sobre temas que se indicarán puntualmente.

Estas fichas e traballos serán entregadas nas datas que se indiquen e teranse en conta para superar a materia.

Non se recollerán exercicios nin traballos fóra da data establecida salvo causas debidamente xustificadas.

Como se avalía e cualifica?

Avaliacións parciais

O alumnado coa disciplina de Cultura Clásica pendente será avaliado mediante os seguintes procedementos:

- g. Dúas probas escritas, unha en novembro e outra en febreiro. Terán a mesma estrutura e valoración que as aplicadas na proba extraordinaria de setembro: 60% da nota.
- h. Fichas de exercicios e traballos de investigación: 40 % da nota.

Avaliación final

Se o alumnado non superase a materia pendente nas avaliacións parciais, realizará unha proba escrita na data establecida no calendario de exames de materias pendentes. Para superar a materia o alumno ou alumna deberá alcanzar, como mínimo un 5.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

Avaliación extraordinaria

Na convocatoria extraordinaria en setembro realizarase unha proba escrita coas mesmas características e valoracións que a da avaliación final ordinaria.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				

10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará?

Ao finalizar cada trimestre farase unha revisión da programación, adaptándoa, se fose necesario, ás necesidades detectadas, xa por atraso no seu desenvolvemento, xa pola necesidade de incluír novos apartados. De todo iso deixarase constancia no Libro de actas do Departamento.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

- Realizar un número menor de actividades de reforzo e consolidación.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				

5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuise e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9.- ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
1. Adequouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo? Non.	1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo cooperativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.?
3. Tempos diferenciado, horarios específicos, etc.	Non.

<p>---</p> <p>b) Espazos diferenciados?</p> <p>---</p> <p>4. c) Materiais e recursos didácticos diferenciados?</p> <p>---</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Non.</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non.</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? O alumnado que así o requira será atendido nos períodos de lecer para aclarar posibles dúbidas.</p> <p>5. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Levará o mesmo traballo que se estea a realizar na clase.</p>	<p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Non.</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Non.</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Non.</p>
---	--

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL? Ningún.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non.</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non.</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.? Non.</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas? Ningunha.</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico? Non.</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non.</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non.</p> <p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p>

10. Actividades complementarias e extraescolares

Debido a situación ión desencadenada pola pandemia da Covid-19 non temos previsto organizar ningunha actividade complementaria ou extraescolar.

11. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Latín I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín II	2º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Latín	4º ESO	2	Rosa Mª Rodríguez García
Grego I	1º BAC	1	Rosa Mª Rodríguez García
Cultura Clásica	3º ESO	3	Mª Dolores Bouza Betriú

12. Relación coa resolución

Resolución do 27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7
k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8

13. ANEXO COVID 19

1.- Plan de reforzo e recuperación

Non se contempla ningún plan específico de recuperación e reforzo por tratarse dunha materia optativa que non cursaron no curso académico 19-20.

A primeira semana do curso realizarase unha proba que inclúe preguntas sobre aspectos culturais do mundo clásico. Permitirá identificar os coñecementos previos que teñen da materia. A información recompilada servirá para marcar o punto de partida do proceso de ensinanza e para tomar medidas de educación educativa: plans de apoio e reforzo nos casos necesarios.

2.- Docencia non presencial: adaptacións derivadas

1. Organización do traballo escolar

Estratexias metodolóxicas

- A vía metodolóxica preferente para o desenvolvemento da actividade lectiva non presencial será a **Aula Virtual** do IES Leiras Pulpeiro.
- Empregarase a plataforma **Ciscowebex** para facilitar a interrelación. Os encontros por videoconferencia permitirán impartir contidos, interactuar, compartir o aprendido e comprobar a motivación. Planificarase un encontro semanal de 45 minutos entre as 17 e as 20 horas.
- O alumnado poderá contactar coa profesora para resolver dúbidas por correo electrónico e a través da mensaxería interna da Aula Virtual
- Fomentaremos a **aprendizaxe activa e autónoma** elaborando actividades asequibles, atractivas e variadas, que o alumnado poida resolver consultando o libro de texto e as presentacións e os recursos aportados pola profesora.
- As tarefas que se propoñan deberán desenvolver as competencias de aprender a aprender, iniciativa e espírito emprendedor e competencia dixital, así como o traballo cooperativo en rede.
- Empregaremos o **visionado de documentais** ou películas relacionadas co mundo clásico para motivar e asegurar a construción de aprendizaxes significativas, provocando curiosidade, despertando os seus sentimentos e potenciado a súa imaxinación.
- Utilizaremos a **lectura e comentarios de textos** como camiño para descubrir as características culturais (lingua, literatura e pensamento) que perviven e que nos aprenden a respectar o pasado e a comprender o presente.

Tarefas e actividades: tipos, cantidade e temporalización

- As actividades serán variadas e consistirán na realización de esquemas, resumos, exercicios apropiados para afianzar os contidos culturais, cuestionarios sobre vídeos didácticos e pequenos traballos de investigación sobre o legado cultural.
- A cantidade de tarefas será proporcional ao peso horario da materia. Deseñaremos actividades que poidan ser resoltas na metade de tempo semanal da materia.
- Os luns pola mañá será o día no que serán enviadas as tarefas, actividades ou exercicios que o alumnado terá que facer en cada un dos períodos semanais correspondentes. O prazo para que

o alumnado envíe o traballo realizado rematará os venres as 23: 00 h.

Atención ao malumnado con necesidades de apoio

- Para dar resposta as diversas motivacións, intereses e capacidades que presenta o alumnado proporanse exercicios de reforzo e recuperación de dificultade graduada nuns casos e de ampliación de contidos noutros.
- Facilitaremos recursos online que ofrecen múltiples actividades para repaso e reforzo de contidos, coa súa correspondente solución e avaliación.

2. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 1. Xeografía 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Localizar nun mapa fitos xeográficos e enclaves concretos relevantes para o coñecemento das civilizacións grega e romana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico grega e romana, delimitando o seu ámbito próximo e situando con precisión puntos xeográficos de relevancia histórica.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Describir os marcos xeográficos en que se desenvolven as civilizacións grega e romana ao longo da súa historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB1.2.1. Enumera aspectos do marco xeográfico e do desenvolvemento das civilizacións grega e latina en diferentes formulacións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 2. Historia 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar, describir e explicar o marco histórico en que se desenvolven as civilizacións grega e romana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB2.1.1. Sabe enmarcar determinados feitos históricos correspondentes, pondoos en contexto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Coñecer as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB2.2.1. Distingue con precisión as etapas da historia e os principais fitos asociados a cada unha delas. ▪ CCB2.2.2. Explica o proceso de transición que describindo as circunstancias que interveñen no mesmo. ▪ CCB2.2.3. Elabora eixes cronolóxicos en que se sitúan os feitos históricos, indicando as fontes de información.

	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB2.2.4. Sitúa dentro dun eixe cronolóxico o m romana, sinalando períodos e identificando en outras civilizacións.
<ul style="list-style-type: none">▪ Bloque 3. Mitoloxía	
<ul style="list-style-type: none">▪ B3.1. Coñecer os principais deuses da mitoloxía grecolatina.	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB3.1.1. Pode nomear coa súa denominación grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan a súa xenealoxía e establecendo as relacións entre
<ul style="list-style-type: none">▪ B3.2. Coñecer os mitos e os heroes grecolatinos, e establecer semellanzas e diferenzas entre os mitos e os heroes antigos e os actuais.	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB3.2.1. Identifica dentro do imaxinario mítico que os diferencian.▪ CCB3.2.2. Sinala semellanzas e diferenzas entre culturas, comparando o seu tratamento na literatura▪ CCB3.2.3. Recoñece e ilustra con exemplos o m analizando a influencia da tradición clásica neste que se observan entre ambos os tratamentos, as
<ul style="list-style-type: none">▪	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB3.2.4. Recoñece referencias mitolóxicas describindo, a través do uso que se fai destas, grecolatina.
<ul style="list-style-type: none">▪ B3.3. Coñecer e comparar as características da relixiosidade e da relixión grega coas actuais.	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB3.3.1. Enumera e explica as principais características aspectos básicos da cultura helénica e establece doutras culturas.
<ul style="list-style-type: none">▪ B3.4. Explicar os fundamentos da relixiosidade romana e distinguir a relixión oficial das manifestacións do culto privado.	<ul style="list-style-type: none">▪ CCB3.4.1. Distingue a relixión oficial de Roma do
<ul style="list-style-type: none">▪ Bloque 4. Arte	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer as características fundamentais da arte clásica e relacionar manifestacións artísticas actuais cos seus modelos clásicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.1.1. Recoñece os trazos básicos da arte clásica.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.1.2. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa nelas outras manifestacións culturais ou a fitos históricos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Identificar as características máis salientables da arquitectura grecorromana en relación cos edificios máis singulares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.2.1. Recoñece as características esenciais da orde arquitectónica á que pertencen distintos modelos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Coñecer as creacións urbanísticas romanas, así como a súa rede viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB4.4.1. Describe as características, os principais tipos e a influencia en modelos urbanísticos posteriores.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 5. Sociedade e vida cotiá 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Coñecer as características e a evolución das clases sociais en Grecia e Roma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.2.1. Describe a organización das sociedades sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionándolos e comparándoos cos actuais. ▪ CCB5.2.2. Describe as principais características da sociedade romana.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Coñecer a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeñan os membros da familia, identificando e explicando a través deles estereotipos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Coñecer os trazos máis salientables da vida cotiá en Grecia e Roma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.4.1. Identifica e describe os tipos de vestimenta en Grecia e Roma. ▪ CCB5.4.2. Identifica e describe formas de traballo e de ocio da época, e explica a súa influencia no progreso da civilización.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Relacionar e establecer semellanzas e diferenzas entre as manifestacións deportivas da Grecia Clásica e as actuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB5.6.1. Explica a orixe e a natureza dos Xogos Olímpicos, relacionándolos con respecto a outras festividades deste tipo existentes.

moderno, establecendo semellanzas e diferenzas.

Bloque 6. Lingua e Literatura

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Coñecer a existencia de diversos tipos de escritura, distinguilos e comprender as súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.1.1. Recoñece tipos de escritura, clasifícalos e describe os elementos que os distinguen.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Coñecer a orixe do alfabeto e distinguir os tipos de alfabetos usados na actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.2.1. Nomea e describe os trazos principais dos alfabetos, diferenciándoos doutros tipos de escrituras, e explica as súas funcións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Recoñecer a presenza de elementos dos alfabetos grego e latino nos alfabetos actuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.3.1. Explica a influencia dos alfabetos grego e latino nos alfabetos actuais, e relaciona os elementos máis recentes coa presenza de determinados elementos dos alfabetos grego e latino.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.4. Coñecer a orixe común das linguas indoeuropeas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.4.1. Enumera e localiza nun mapa as principais linguas modernas e os seus idiomas modernos que se derivan de cada unha das linguas indoeuropeas. ▪ CCB6.4.2. Describe a evolución das linguas romances, ilustrando con exemplos os elementos que evidencian a proximidade existente entre elas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.5. Identificar as linguas europeas romances e non romances, e localizalas nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.5.1. Identifica as linguas que se falan en Europa, e delimita nun mapa as zonas de fala das linguas romances e non romances.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.6. Identificar a orixe grecolatina do léxico das linguas de España e doutras linguas modernas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.6.1. Recoñece e explica o significado de palabras de orixe grecolatina do léxico das linguas faladas en España e doutras linguas modernas. ▪ CCB6.6.2. Explica o significado de palabras de orixe grecolatina das linguas modernas, e indica as partes do corpo humano e os órganos dos sentidos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.7. Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB6.7.1. Identifica e diferencia con seguridade os latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais, e explica o seu significado co termo de orixe sen, necesidade de consultar o dicionario.

▪	▪ CCB6.7.2. Coñece o significado das principais loc
▪ B6.9. Coñecer e utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.	▪ CCB6.9.1. Explica a partir da súa etimoloxía term e sabe usalos con propiedade.
▪ B6.10. Constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	▪ CCB6.10.1. Demostra o influxo do latín e o gre ilustrar o mantemento nestas de elementos léxic
▪ B6.11. Coñecer as principais características dos xéneros literarios grecolatinos e a súa influencia na literatura posterior.	▪ CCB6.11.1. Describe as características esenciais na literatura posterior.
▪ B6.12. Coñecer os fitos esenciais das literaturas grega e latina como base literaria da cultura europea e occidental.	▪ CCB6.12.1. Nomea aos autores máis represen histórico e cita as súas obras máis coñecidas.
▪ Bloque 7. Pervivencia na actualidade	
▪ B7.1. Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	▪ CCB7.1.1. Sinala e describe algúns aspectos básic actualidade, demostrando a súa vixencia nunha
▪ B7.2. Coñecer a pervivencia da mitoloxía e os temas lexendarios nas manifestacións artísticas actuais.	▪ CCB7.2.1. Demostra a pervivencia da mitoloxía e artísticas contemporáneas nas que están presen
▪ B7.3. Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	▪ CCB7.3.1. Enumera e explica algúns exemplos mundo clásico tivo na historia e as tradicións do
▪ B7.4. Realizar traballos de investigación sobre a pervivencia da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación.	▪ B7.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a investigación acerca da pervivencia da civilización

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

- **Traballos individuais** semanais serán avaliados mediante **rúbricas**.nas que se valorará o esmero e a corrección na realización das tarefas e a súa autenticidade
- **Probas telemáticas** de resposta breve, de opción múltiple, de verdadeiro ou falso.

4. Criterios de cualificación

- Se a situación pandémica obligase a un confinamento durante un trimestre completo e sen posibilidade de realizar ningunha proba escrita presencial, a cualificación final da avaliación sería o resultado da suma de:

- Media aritmética das probas telemáticas: 60%.
- Traballos individuais: 40%.

O redondeo establécese á alza a partires de 0,50 centésimas e á baixa con 0,49 centésimas ou menos.

- Se nun mesmo trimestre se desenvolvese docencia presencial e non presencial avaliarase cada un dos períodos cos seus criterios correspondentes e que figuran nesta programación. A cualificación final será a media aritmética de ambas avaliacións.
- Se a docencia non presencial é inferior a 9 horas lectivas, aplicaranse os criterios de cualificación que figuran na programación didáctica presencial.

5. Información ao alumnado e ás familias

- A información máis relevante será publicada na sección “novas” do departamento de Grego da páxina web
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesleiraspulpeiro/?q=taxonomy/term/98>
Simultaneamente a mesma información será enviada ao correo personal do alumnado.
- As familias do alumnado no que se detecte ausencia de traballo, por fenda dixital ou cuestións doutra índole, serán localizadas e informadas a través da titoría.

Lugo 18 de setembro de 2020

Asdo: Rosa Mª Rodríguez García